

ΕΚΘΕΣΗ FITCH

Θωρακισμένες οι ελληνικές τράπεζες

«**Θωρακισμένες**» έναντι των κινδύνων που δημιουργεί η οικονομική επιβράδυνση είναι οι ελληνικές τράπεζες χάρη στην αξιολόγησή τους, εκτιμά σε έκθεσή της η Fitch. Αναμένει μάλιστα μείωση των κόκκινων δανείων στο 6% στη διάρκεια του 2023. Προειδοποιεί πάντως ότι εάν το μακροοικονομικό περιβάλλον επιδεινωθεί περαιτέρω θα υπάρξουν νέα NPES. **Σελ. 16**

ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ

Κατασκευάζουν τσιπ για κολοσσούς

Μικροτσιπ για smartwatches των Xiaomi, Google, Samsung κ.ά., καθώς και για άλλες εφαρμογές, σχεδιάζουν από την Ελλάδα εταιρείες υψηλής τεχνολογίας, πολλές εκ των οποίων έχουν απορροφηθεί από ισχυρούς παίκτες με τζιρούς πολλών δισ. δολαρίων. Παραδείγματα είναι η Think Silicon, η Helic, ενώ απόβαση στη χώρα αποφάσισε να κάνει η Zephr Health. **Σελ. 13**

ΤΟ ΔΕΥΤΕΡΟ ΤΡΙΜΗΝΟ

Ανάπτυξη 1,4% στη Σουηδία

Η οικονομία της Σουηδίας το δεύτερο τρίμηνο ανέκαμψε από τη συρρίκνωση των προηγούμενων μηνών και σημείωσε ανάπτυξη, παρά τον ιλιγγιώδη πληθωρισμό και την παγκόσμια επιβράδυνση. Το ΑΕΠ της χώρας σημείωσε ανάπτυξη 1,4% σε σύγκριση με τους προηγούμενους τρεις μήνες, αιφνidiάζοντας τους οικονομολόγους που έβλεπαν αύξηση από 0,7% έως 1,1%. **Σελ. 8**

Ο ΧΡΥΣΟΦΟΡΟΣ ΚΛΑΔΟΣ

Κέρδη 50 δισ. δολ. για τις μεγάλες πετρελαϊκές

Οι μεγάλες πετρελαϊκές εταιρείες αναμένεται να εμφανίσουν κέρδη-ρεκόρ της τάξης των 50 δισ. δολαρίων το δεύτερο τρίμηνο. Ωστόσο, αυτή η εξαιρετική απόδοση του κλάδου ίσως και να εμπεριέχει τους σπόρους της ιδίας του της παρακμής. Η διόγκωση εσόδων είναι το άμεσο αποτέλεσμα των υψηλών τιμών των καυσίμων που έχουν πυροδοτήσει τον πληθωρισμό. **Σελ. 9**

ΣΤΙΣ ΗΠΑ

Αλμα ενοικίων βουτιά πωλήσεων κατοικιών

Η Federal Reserve αυξάνει επιθετικά το κόστος του δανεισμού για να ανακόψει τον πληθωρισμό, αλλά αυξάνει και την πίεση στους δανειολήπτες στεγαστικών δανείων. Πολλοί επιδοξοί αγοραστές αναγκάζονται να παραμείνουν ενοικιαστές. Έτσι αυξάνεται η ζήτηση για ενοίκια κατοικίας και μαζί της αυξάνονται περαιτέρω τα ήδη ιλιγγιώδη ενοίκια. **Σελ. 8**

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ

Το πράσινο επενδυτικό στοίχημα της Ελλάδας

Παρότι η πράσινη μετάβαση αποτελεί στρατηγικό στόχο της Ελλάδας εδώ και πολλά χρόνια, το επενδυτικό κενό του green deal παραμένει ιδιαίτερα υψηλό. Είναι ενδεικτικό ότι το 44,3% του προϋπολογισμού, ύψους 30 δισ. ευρώ, των έργων του Ταμείου Ανάκαμψης σχετίζεται με την πράσινη μετάβαση. Μεγάλα projects σε νέες τεχνολογίες. **Σελ. 16**

5 291296 000378

Ενοίκιο έναντι δόσης με κόστος 400 εκατ.

Προχωρούν οι διαδικασίες για το σχέδιο – Ποιες κατηγορίες θα καλύπτει και ποιοι είναι οι δικαιούχοι

Σε εξέλιξη βρίσκεται η διαδικασία δημιουργίας του Σχεδίου ενοίκιο έναντι δόσης γνωστό ως «mortgage to rent». Το σχέδιο θα καλύπτει συγκεκριμένες κατηγορίες του πληθυσμού, συμπεριλαμβανομένων των μη βιώσιμων του

Σχεδίου ΕΣΤΙΑ και θα έχει συνολικό κόστος 400 εκατομμύρια ευρώ. Αναμένονται οι εγκρίσεις για το Σχέδιο από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Όπως είναι σε θέση να γνωρίζει η «Κ», δικαιούχοι για ένταξη στο Σχέδιο θα

είναι όσα άτομα κατά την 31η Δεκεμβρίου είτε οι ίδιοι είτε τα ανήλικα τέκνα τους ήταν δικαιούχοι οποιωνδήποτε επιδομάτων / παροχών από το υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, το υπουργείο Προνοίας ή

το Τμήμα Κοινωνικής Ενοσωμάτωσης Ατόμων με Αναπηρίες. Και έχουν χωριστεί σε 13 κατηγορίες. Η διεύρυνση της λειτουργίας της ΚΕΔΙΠΕΣ για αγορά και διαχείριση ακινήτων από τρίτους, στο πλαίσιο του «mortgage to rent»

θα έχει συγκεκριμένα κριτήρια και αγοραία αξία ενυπόθηκου ακινήτου κάτω από 250 χιλιάδες ευρώ. Αξία σαφώς μειωμένη από τις 350 χιλιάδες ευρώ που ορίζεται ως πρώτη κατοικία στην Κύπρο. **Σελ. 5**

Κίνητρα από εταιρείες για προσέλκυση της γενιάς Z

Την τελευταία χρονιά, πολλές αμερικανικές επιχειρήσεις καταβάλλουν προσπάθειες να δημιουργήσουν ευχάριστο εργασιακό περιβάλλον, που θα προσελκύει τους νεότερους εργαζομένους, αγκαλιάζοντας την ταυτότητά τους και το όραμά τους για το μέλλον. Προσλαμβάνοντας μέλη της Γενιάς Z, που γεννήθηκαν στα τέλη της δεκαετίας του 1990 και αρχές του 2000, οι εργοδότες φιλοδοξούν να επωφεληθούν από την ενέργεια και τη δημιουργικότητά τους και να αντιμετωπίσουν τη μεγάλη έλλειψη εργατικού δυναμικού. Η LegoLand New York, μία από τις επιχειρήσεις που ακολουθεί τη νέα τάση, επιτρέπει στους υπαλλήλους να έχουν τατουάζ, piercings και πολύχρωμη κόμη. Μία άλλη, εισήγαγε την εργασιακή εβδομάδα των τεσσάρων ημερών. Ο όμιλος ιατροφαρμακευτικών προϊόντων GoodRx επιτρέπει σε όλους να εργάζονται όχι μόνο από το σπίτι τους αλλά από οποιοδήποτε μέρος των ΗΠΑ επιθυμούν. Κάποιες επιχειρήσεις προσφέρουν στο εργατικό δυναμικό τους σύγχρονα ασφαλιστικά πακέτα με πρόβλεψη για υπηρεσίες ψυχικής υγείας αλλά και οικονομικές συμβουλές. **Σελ. 10**

Κέντρο επενδυτικών σχεδίων η ανατολική Γερμανία

Ο οικονομικός χάρτης της Γερμανίας αλλάζει άρδην και μια ολόκληρη περιοχή που μέχρι προσφάτως ήταν συνώνυμο της παρακμής προσελκύει νέες επενδύσεις και εξελίσσεται σε έναν ταχύτατα αναπτυσσόμενο κόμβο βιομηχανικών ακινήτων. Ο λόγος για την ανατολική Γερμανία και ιδιαιτέρως για τη μικρή πόλη Γκούμπεν, που τα τελευταία δύο χρόνια έχει κατακλυσθεί από νέα βιομηχανικά σχέδια και επενδύσεις. Ηδη η Γκούμπεν αποτελεί έδρα του ταχύτατα αναπτυσσόμενου τομέα των ηλεκτροκίνητων αυτοκινήτων. **Σελ. 7**

Το κυπριακό παγωτό πάει σύντομα και στη Σ. Αραβία

Ανάκαμψη εξαγωγών το 2023

Δύσκολη χρονιά για τις εξαγωγές κυπριακών παγωτών ήταν η φετινή, αλλά εκφράζεται αισιοδοξία ότι θα υπάρξει ανάκαμψη το 2023. Στο κάρδο των εξαγωγών μπαίνει και η Σαουδική Αραβία, από την οποία υπάρχει έντονο ενδιαφέρον, ενώ αναμένεται βελτίωση εξαγωγών σε βρετανική και ελληνική αγορά. Αυξήθηκε η κατανάλωση στην κυπριακή αγορά. **Σελ. 4**

Πλάνο δράσης κατά COVID τον Σεπτέμβριο

Δεν πέφτουν οι μάσκες

Πλάνο δράσης για αντιμετώπιση του ενδεχομένου έξαρσης της πανδημίας το φθινόπωρο έχουν ετοιμάσει οι επιστήμονες με βασικό στόχο να παραμείνει ανοικτή η κοινωνία. Στο επίκεντρο η πρόληψη και οι σοβαρές νοσηλείες. Τονίζεται ότι όποια και να είναι η εικόνα, μπορεί να αντιμετωπιστεί. Απομακρυσμένο το ενδεχόμενο για κατάργηση της μάσκας μέχρι το τέλος του καλοκαιριού. **Σελ. 6**

ΚΥΡΙΟ ΑΡΘΡΟ

Η μεγάλη μάχη

Η μάχη με τον πληθωρισμό είναι αδυσώπητη. Κεντρικοί τραπεζίτες και υπουργοί οικονομικών με τα μέσα που διαθέτουν προσπαθούν να «δαμάσουν» το θηρίο. Στην πρώτη περίπτωση έχουμε τις αυξήσεις των επιτοκίων που επιδιώκουν οι κεντρικές τράπεζες, ενώ στη δεύτερη περίπτωση έχουμε τη δυνατότητα για περικοπή των δαπανών και την αύξηση των φορολογιών από τις κυβερνήσεις. Πρώτιστος στόχος ο περιορισμός της εξάπλωσης και σε δεύτερο χρόνο η επίτευξη πιο διατηρήσιμων τιμών για διαφύλαξη της υγείας των οικονομιών. Ο πληθωρισμός προφανώς και δεν πρέπει να αναμένεται πως θα συνεχίσει να καλπάζει, «φλερτάροντας» με διψήφιες τιμές, όμως αυτό που θα πρέπει να προσεχθεί είναι το επίπεδο

σταθεροποίησής. Προς το παρόν αυτό είναι κάτι που είναι νωρίς να διαφανεί και μάλλον θα πρέπει να περιμένουμε μέχρι τον επόμενο χρόνο. Ο πληθωρισμός του 2023 αποτελεί το κλειδί για την πορεία της οικονομίας, αφού γύρω από τη συγκεκριμένη τιμή είναι που θα «κτιστούν» οι μεσοπρόθεσμες προσδοκίες σε σχέση με τα επιτόκια και τους μισθούς. Οι Κεντρικές Τράπεζες κινούνται γύρω από τον μεσοπρόθεσμο στόχο του 2% ως ένα υγιές σημείο ισορροπίας, όμως αυτή η μάχη έχει μάλλον χαθεί. Δυστυχώς, οι τιμές που καταγράφονται σε ορισμένες οικονομίες είναι μέχρι και πέντε φορές υψηλότερες από τον κεντρικό στόχο, γεγονός που κάνει αρκετούς αναλυτές να εκτιμούν ότι ακόμη και αν επιτευχθεί

αποκλιμάκωση στο 50% των παρόντων επιπέδων, ο πληθωρισμός θα κυμαίνεται μέχρι και τρεις φορές πάνω από τα όρια των οικονομικών αντοκών. Η μέση τιμή γύρω από την οποία θα «κατασταλάξει» ο πληθωρισμός το επόμενο διάστημα θα καθοριστεί εν πολλοίς το ύψος των επιτοκίων και τις αυξήσεις των μισθών. Ακόμη και με πληθωρισμό στο 5% αντιλαμβάνεται κάποιος ότι η απόσταση που μας χωρίζει από τη σημερινή πραγματικότητα των μηδενικών επιτοκίων και των μηδενικών αυξήσεων στους μισθούς προκαλεί δέος μόνο στη σκέψη. Η εκτίναξη του κόστους χρήματος και κόστους παραγωγής δεν μπορεί παρά να υποσκάψει μια αναμικτή ούτως ή άλλως ανάπτυξη, η οποία βάλ-

λεται και από μια βαθιά γεωπολιτική κρίση που αλλάζει τους εμπορικούς δεσμούς μεταξύ των χωρών. Είναι συνεπώς ξεκάθαρο ότι η μάχη κατά του πληθωρισμού μάς αφορά όλους και δεν πρέπει να θεωρείται αποκλειστική ευθύνη των τεχνοκρατών πίσω από τις κλειστές πόρτες. Οι κοινωνίες μπορούν και πρέπει να αντιδράσουν. Χρυσή ευκαιρία αποτελεί η παρούσα ενεργειακή κρίση που βάζει φωτιά στους προϋπολογισμούς επιχειρήσεων και νοικοκυριών. Οι πολίτες καλούνται να περιορίσουν την κατανάλωση ρεύματος. Εξάλλου, όπως έχει λεχθεί, ακόμη και αν εγκαταστήσουμε σε όλη την Ευρώπη ανανεώσιμες πηγές ενέργειας για κάλυψη του 100% των αναγκών μας, αυτό δεν θα είναι ποτέ αρκετό, αν

δεν αλλάξουμε τις καταναλωτικές μας συνήθειες. Η οικονομία βρίσκεται σε ένα κρίσιμο σταυροδρόμι όπου το προηγούμενο σημείο ισορροπίας έχει χαθεί. Η αναζήτηση της νέας ισορροπίας περνά μέσα από τη μάχη κατά του πληθωρισμού. Η κυπριακή οικονομία σε αυτή τη μάχη καλείται να αντιμετωπίσει και συγκεκριμένες ιδιαιτερότητες. Αυτές έχουν να κάνουν με το μοντέλο ανάπτυξης που στηρίζεται στην παραχώρηση δανείων για επενδύσεις και κατανάλωση. Όσον και αν αυξηθούν τα επιτόκια οι Κεντρικές Τράπεζες, αν οι εμπορικές τράπεζες έχουν πλεονάζουσα ρευστότητα, που θα επιδιώκουν να «ξεφορτωθούν», τότε το πρόβλημα του πληθωρισμού δεν θα γίνει κατορθώτο να επιλυθεί.

Έχεις κάρτα της
Ελληνικής Τράπεζας;
Έχεις άμεση επιστροφή
χρημάτων!

Κατέβασε το Myle Rewards app τώρα!

Ισχύουν όροι και προϋποθέσεις

Girls in STEAM Academy

Το **Girls in STEAM Academy**, μια μη κερδοσκοπική πρωτοβουλία, στοχεύει να γεφυρώσει το χάσμα της αντιπροσώπευσης γυναικών σε θέσεις εργασίας στους κλάδους STEAM (Επιστήμη, Τεχνολογία, Μηχανική, Τέχνες, Μαθηματικά) και ανακοινώνει τα νέα της προγράμματα για το 2022 που σκοπεύουν να ενδυναμώσουν νέα κορίτσια για να ακολουθήσουν καριέρα στους τομείς της επιστήμης, της τεχνολογίας, της μηχανικής, των τεχνών, και των μαθηματικών.

Το 2021 το Girls in STEAM Academy διοργάνωσε δύο διήμερα προγράμματα BridgeSTEAM σε Λεμεσό και Λάρνακα για κορίτσια ηλικίας 14-16 ετών και για το 2022 θα διοργανωθούν ακόμη τέσσερα προγράμματα BridgeSTEAM 2022, σε Λευκωσία, Λεμεσό και Λάρνακα.

Το διήμερο πρόγραμμα Bridge STEAM στοχεύει να ενδυναμώσει τις συμμετέχουσες σε τρία επίπεδα: α) αναπτύσσοντας τις δεξιότητές τους

Το Girls in STEAM Academy διοργανώνει δωρεάν εκπαιδευτικά προγράμματα για κορίτσια 14-16 & 17-18 ετών που σκοπεύουν να ενδυναμώσουν νέα κορίτσια για να ακολουθήσουν καριέρα στους τομείς της επιστήμης, της τεχνολογίας, της μηχανικής, των τεχνών, και των μαθηματικών.

στον προγραμματισμό, ρομποτική, τεχνητή νοημοσύνη κ.λ., β) ενθαρρύνοντας τις για τις ευκαιρίες επαγγελματιών που υπάρχουν στους κλάδους των STEAM, και γ) φέρνοντας τις σε επαφή με γυναίκες-πρότυπα στον χώρο των STEAM στην Κύπρο. Το πρόγραμμα θα προσφέρει επίσης και εργαστήριο επαγγελματικού προσανατολισμού από αναγνωρισμένη εκπαιδευτριά, καθώς επίσης και εκπαιδευτικό εργαστήριο σχετικά με τους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών (UN SDGs).

Οι συμμετέχουσες στα προγράμματα θα έχουν την ευκαιρία να βρισκονται στο Δίκτυο Αποφοίτων του Girls in STEAM Academy και να συνεχίσουν την ενεργή εμπλοκή τους

με διάφορες ευκαιρίες τόσο στην Κύπρο όσο και στο εξωτερικό. Συγκεκριμένα, απόφοιτες των προγραμμάτων του 2021 είχαν την ευκαιρία να συμμετάσχουν στο πρόγραμμα TechGirls στις Ηνωμένες Πολιτείες, να είναι παρουσιάστριες στο SheSpeaks podcast, να λαμβάνουν μέρος σε εκπαιδευτικές επισκέψεις και να συμμετέχουν σε δραστηριότητες job shadowing σε διάφορες εταιρείες και Πανεπιστήμια τόσο στην Κύπρο όσο και στο εξωτερικό.

Παρά το γεγονός ότι τα κορίτσια υπερισχύουν των αγοριών στον ψηφιακό γραμματισμό, οι γυναίκες αντιπροσωπεύουν μόνο το 17% των ατόμων σπουδάζουν και εργάζονται σε τομείς ΤΠΕ (Τεχνολογία Πληροφοριών και Επικοινωνίας) στην Ε.Ε. και μόνο το 36% των αποφοίτων STEAM. Αυτό είναι κυρίως αποτέλεσμα στερεοτύπων φύλου που εμποδίζουν τα κορίτσια να αξιοποιήσουν πλήρως τις δυνατότητές τους. Το πρόγραμμα Girls in STEAM Academy στοχεύει να σπάσει τα εμπόδια που συνήθως εμποδίζουν τα νεαρά κορίτσια να αναπτύξουν ενδιαφέρον για καριέρα στην επιστήμη, την τεχνολογία, τη μηχανική, τις τέχνες και τα μαθηματικά.

Το Girls in STEAM Academy είναι μια πρωτοβουλία του Be an Ally Foundation, με κύριους χορηγούς των φετινών προγραμμάτων το υφυπουργείο Έρευνας, Καινοτομίας και Ψηφιακής Πολιτικής, την PwC Cyprus, το Κέντρο Κοινωνικής Καινοτομίας - Center for Social Innovation, και τη Signal Generix. Κύριοι υποστηρικτές είναι το Youth Makerspace Larnaka (Οργανισμός Νεολαίας Κύπρου) και το Antwork στη Λεμεσό. Υπεύθυνες για τα προγράμματα είναι η Παναγιώτα Πολυκάρπου και η Αναστασία Λιοπετρίτη.

Προγράμματα BridgeSTEAM

- Λευκωσία | 17 & 18 Σεπτεμβρίου 2022 στο PwC Experience Center | Για κορίτσια 14-16 ετών

- Λευκωσία | 15 & 16 Οκτωβρίου 2022 (ο χώρος θα ανακοινωθεί σύντομα) | Για κορίτσια 17-18 ετών

- Λεμεσό | 19 & 20 Νοεμβρίου 2022 στο Antwork | Για κορίτσια 14-16 ετών - Λάρνακα | 3 & 4 Δεκεμβρίου 2022 στο Youth Makerspace Larnaka | Για κορίτσια 14-16 ετών

Οι δολώσεις συμμετοχής για τα πρώτα δύο προγράμματα σε Λευκωσία (17 & 18 Σεπτεμβρίου και 15 & 16 Οκτωβρίου 2022) έχουν ανοίξει (βρείτε τους συνδέσμους εγγραφής μέσω της ιστοσελίδας του προγράμματος).

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑΡΙΟ

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗΣ / ΚΥΠΕ

Ανάδειξη του πολιτισμού μέσω των αεροδρομίων

Σημαντική η συνεργασία της Hermes Airports και του Θεατρικού Οργανισμού Κύπρου να φιλοξενήσουν στον χώρο των αναχωρήσεων του Αεροδρομίου Λάρνακας έκθεση με θεατρικά αντικείμενα, αφού ο εν λόγω χώρος αποτελεί ένα σημαντικό σημείο συνάντησης εκατοντάδων ανθρώπων καθημερινά.

Πιο συγκεκριμένα η Hermes Airports θα φιλοξενεί μέχρι τέλος Σεπτεμβρίου 2022 στο Αεροδρόμιο Λάρνακας επετειακή εικαστική έκθεση για τα 50χρονα του Θεατρικού Οργανισμού Κύπρου. Στον χώρο των αναχωρήσεων του Αεροδρομίου Λάρνακας στήθηκαν 10 προθήκες με πολύτιμο υλικό του ΘΟΚ εκθέτοντας στους χιλιάδες επιβάτες που ταξιδεύουν καθημερινά μέσω του αεροδρομίου λεπτομερείες από θεατρικά κοστούμια, αφίσες και προγράμματα, τρισδιάστατες μακετες σκηνικών και άλλα αντικείμενα, τα οποία αποτελούν αναπόσπαστο ιστορικό κομμάτι του κυπριακού θεάτρου. Οι εικαστικοί δημιουργοί Έλενα Κοτσάβηλη και Αλέξης Βαγιανός άντλησαν υλικό από το πλούσιο αρχείο του ΘΟΚ για τη δημιουργία εικαστικής έκθεσης με άξονα την αθέατη πτυχή του θεάτρου. Στην έκθεση οι δύο εικαστικοί θέλησαν να αναδείξουν τη διαδικασία προετοιμασίας μιας θεατρικής παραγωγής όπου ένα πλήθος αντικειμένων οδηγεί στην καλλιτεχνική δημιουργία. Η πρόεδρος του Θεατρικού Οργανισμού Κύπρου, Αντιγόνη Παπαφίλιππου, ανέφερε σχετικά ότι ο ΘΟΚ γιορτάζει μισό αιώνα ζωής με μια σημαντική έκθεση και «αντλώντας σπάνιο υλικό από το πλούσιο αρχείο του, το οποίο εκτείνεται στο κοινό για πρώτη φορά, σημειώνοντας πως το αεροδρόμιο Λάρνακας αποδείχθηκε ο ιδανικός χώρος για να φιλοξενηθεί τις προθήκες της έκθεσης, δίνοντας έτσι την ευκαιρία στους επιβάτες του αεροδρομίου να ρίξουν μια πιο προσεκτική ματιά, πίσω από τις κουίντες».

Από την πλευρά της η ανώτερη διευθύντρια Αεροπορικής Ανάπτυξης και Επικοινωνίας της Hermes Airports, Μαρία Κουρούπη, τόνισε πως στην Hermes Airports στήριζουν διαχρονικά τον πολιτισμό ως μέρος του Sense of Place, που έχει ως στόχο την ανάδειξη στοιχείων του πολιτισμού και της κυπριακότητας των αεροδρομίων. «Στη δική μας αντίληψη, η έκθεση έργων στον δημόσιο χώρο είναι ο πιο άμεσος τρόπος ώστε η τέχνη να γίνει κτήμα των πολλών. Ιδιαίτερος στην "πύλη" μιας χώρας, το αεροδρόμιο, η πολιτιστική δημιουργία

Η Hermes Airports φιλοξενεί την επετειακή εικαστική έκθεση για τα 50χρονα του για τα 50χρονα του Θεατρικού Οργανισμού Κύπρου, στον χώρο των αναχωρήσεων του Αεροδρομίου Λάρνακας, όπου θα φιλοξενηθεί μέχρι το τέλος Σεπτεμβρίου 2022.

«Η σύγχρονη αντίληψη θέλει τα αεροδρόμια να είναι χώροι προβολής και ανάδειξης του σύγχρονου πολιτισμού και της πολιτιστικής κληρονομιάς της κάθε χώρας» σύμφωνα με ανακοίνωση του υφυπουργείου Πολιτισμού.

δεν πρέπει να είναι διακοσμητική, αλλά να δλώνει την ταυτότητά μας. Αυτό κάνει και η έκθεση για τα 50χρονα του Θεατρικού Οργανισμού Κύπρου, όπου αποκαλύπτεται στο κοινό ένα αθέατο σημαντικό έργο, από τους εργάτες του θεάτρου της χώρας μας».

Προοπτικές συνεργασίας

Σχετικά με τη διασύνδεση της εγχώριας πολιτιστικής δημιουργίας με τις πύλες εισόδου της χώρας είναι σημαντική και η συνάντηση που είχε ο υφυπουργός Πολιτισμού δρ Γιάννης Τουμαζής στο αεροδρόμιο Λάρνακας με την Ελένη Καλογήρου, ανώτατη εκτελεστική διευθύντρια, καθώς και με την ομάδα ανάπτυξης και επικοινωνίας της Hermes Airports, την Παρασκευή 26 Ιουλίου 2022, αφού, όπως ανακοί-

Ο υφυπουργός Πολιτισμού δρ Γιάννης Τουμαζής συναντήθηκε στο αεροδρόμιο Λάρνακας με την Ελένη Καλογήρου, ανώτατη εκτελεστική διευθύντρια, καθώς και με την ομάδα ανάπτυξης και επικοινωνίας της Hermes Airports, με στόχο την περαιτέρω ανάδειξη της πολιτιστικής κληρονομιάς και παράδοσης της Κύπρου.

νώθηκε, η περαιτέρω ανάδειξη της πολιτιστικής κληρονομιάς και παράδοσης της Κύπρου αποτελούν στόχο τόσο του υφυπουργείου Πολιτισμού όσο και των αεροδρομίων Λάρνακας και Πάφου.

Σε ανακοίνωσή του το υφυπουργείο ανέφερε ότι ο υφυπουργός, συζήτησε με τη διοίκηση των αεροδρομίων Λάρνακας και Πάφου τις προοπτικές συνεργασίας με το υφυπουργείο Πολιτισμού «με στόχο την περαιτέρω ανάδειξη της πολιτιστικής κληρονομιάς και παράδοσής μας, αλλά και του σύγχρονου

Κυπριακού πολιτισμού». Στην ανακοίνωση σημειώνεται επίσης ότι «η σχέση των αεροδρομίων με την τέχνη και τον πολιτισμό τα τελευταία χρόνια παρουσιάζει μια εντυπωσιακή ανάπτυξη καθώς οι χώρες αξιοποιούν τα αεροδρόμιά τους για να προβάλλουν την ιστορία και τον πολιτισμό τους, στους χιλιάδες επισκέπτες. Η σύγχρονη αντίληψη θέλει τα αεροδρόμια να είναι χώροι προβολής και ανάδειξης του σύγχρονου πολιτισμού και της πολιτιστικής κληρονομιάς της κάθε χώρας».

ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ

Επιμέλεια: ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗΣ

«Σαν κάτι ρετρό»

Η Μήδεια Καλού και η Δήμητρα Χριστοφόρου παρουσιάζουν στον κήπο του Technopolis 20 στην Πάφο αγαπημένα τους ελληνικά τραγούδια διαφορετικών στυλ, που άντεξαν και εξελίχθηκαν μέσα στον χρόνο, μεταμορφώθηκαν και αγαπήθηκαν ξανά. Στόχος των δύο κοριτσιών είναι πειραματιστούν με αυτά και να τα ερμηνεύσουν με τις δικές τους επιρροές και βιώματα. Η Μήδεια Καλού και η Δήμητρα Χριστοφόρου περιμένουν σε αυτή την όμορφη μουσική βραδιά όσες και όσους αγαπούν την καλή μουσική, να τις συνοδεύσουν στο μουσικό ταξίδι του.

Τεχνόπολις 20, λεωφ. Νικολάου Νικολαΐδη 18, Πάφος. Κυριακή 21 Αυγούστου, ώρα 7:30 μ.μ.

Κρατήσεις και πληροφορίες: 70002420 | www.technopolis20.com

Μαραθώνιος Θερινών Προβολών

Οι Πολιτιστικές Υπηρεσίες του Υφυπουργείου Πολιτισμού και το θέατρο ένα σε συνεργασία με τον Όμιλο Φίλων Κινηματογράφου Κύπρου ενημερώνουν το κοινό για την έναρξη του Μαραθωνίου Θερινών Προβολών 2022 που πραγματοποιείται, όπως κάθε καλοκαίρι, στον θερινό κινηματογράφο της Λευκωσίας «Κωνσταντία». Για την εβδομάδα 17 έως 24 Αυγούστου έχουν προγραμματιστεί οι εξής προβολές: Την Τετάρτη 17 Αυγούστου η ταινία «Βαγόνι Αριθμός 6», την Πέμπτη 18 Αυγούστου η ταινία «Ανάμεσα σε Δύο Κόσμους», την Παρασκευή 19 Αυγούστου η ταινία «Το Σκαρί», το Σάββατο 20 Αυγούστου η ταινία «Αντίο Ηλίθιοι», την Κυριακή 21 Αυγούστου η ταινία «Belfast/ Μπέλφαστ» και την Τετάρτη 24 Αυγούστου η ταινία «Το Τέλειο Αφεντικό».

Όλες οι προβολές ξεκινούν στις 9:00 μ.μ. Εισόδος 5 ευρώ. Για άτομα με αναπηρίες, η εισόδος είναι δωρεάν. Δια-

Πραγματοποιείται στο χωριό Γαλάτα βιωματικό εργαστήριο κατασκευής κυπριακής παραδοσιακής φλογέρας από τον επαγγελματία του είδους, Χαράλαμπο Χαράλαμους.

δικτυακά εισιτήρια (6 ευρώ) μέσω της ιστοσελίδας tickethour (πληροφορίες για tickethour 77777040). Πληροφορίες στα τηλέφωνα: 22348203, 99469027, στην ιστοσελίδα όπου κάθε καλοκαίρι, στην ιστοσελίδα του Θεάτρου ένα theatroena.com.cy, στην ιστοσελίδα filmminginCyprus.gov.cy καθώς και στο Facebook του Φεστιβάλ: Μαραθώνιος Θερινών Προβολών.

Κινηματοθέατρο Κωνσταντία, Σόλωνος Μιχαηλίδη 15, Παλλουριώτισσα, Λευκωσία.

Βιωματικά εργαστήρια

Πραγματοποιείται στο χωριό Γαλάτα στο Καφεστιατόριο «Πλατεία Γαλάτας» βιωματικό εργαστήριο κατασκευής κυπριακής παραδοσιακής φλογέρας. Η συμμετοχή είναι δωρεάν και επιχορηγείται από το υφυπουργείο Τουρισμού. Το εργαστήριο διοργανώνεται από τον

επαγγελματία του είδους, Χαράλαμπο Χαράλαμους, ο οποίος για σαράντα χρόνια καταπνέει με την κατασκευή του και με τη διάδοση του γλυκόλαλου ήχου του μέσω της συμμετοχής του σε μουσικές εκδηλώσεις, ως μέλος μουσικών σκημάτων και χορευτικών συγκροτημάτων. Παράλληλα διδάσκει σε σχολεία τη διαθεματική ενότητα: «Το παιδαγωγικό-παιδαγωγικό μουσική παράδοση της Κύπρου».

Το εργαστήριο θα διεξαχθεί το Σάββατο, 20 Αυγούστου, την Τετάρτη, 24 Αυγούστου και ξανά το Σαββατοκύριακο 27 και 28 Αυγούστου, ενώ ακόμη ένα θα διεξαχθεί το Σάββατο 15 Οκτωβρίου.

Μάθετε περισσότερα για τα βιωματικά εργαστήρια στον ιστότοπο <https://heartlandoflegends.com/ergastiria>

Το Ξενοδοχείο Almyra σε συνεργασία με την isnotgallery, φιλοξενεί την ομαδική έκθεση σύγχρονης τέχνης «Islands».

Κυκλοφορία νέου βιβλίου

Κυκλοφόρησε από τις εκδόσεις Ψηφίδες η νέα μονογραφία του Νίκου Μούδουρου με τίτλο «Διεκδικώντας την πατρίδα. Η τουρκοκυπριακή αντιπολίτευση την περίοδο 1964-2004». Το νέο βιβλίο του Νίκου Μούδουρου, λέκτορα στο Τμήμα Τουρκικών και Μεσανατολικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Κύπρου, είναι το αποτέλεσμα μιας μακροχρόνιας έρευνας, που αναλύει σε βάθος την συγκρότηση τμήματος μιας εθνοτικής ομάδας, αυτής των Τουρκοκυπρίων, σε κοινωνικό και πολιτικό υποκειμένο, αυτήν την οποία ο Μούδουρος ονομάζει τουρκοκυπριακή αντιπολίτευση.

Ταυτόχρονα, αναλύει τις κοινωνικές, οικονομικές και πολιτικές εξελίξεις, στην «Τουρκική Δημοκρατία της Βόρειας Κύπρου», σε συνάρτηση με τις

Κυκλοφόρησε από τις εκδόσεις Ψηφίδες η νέα μονογραφία του Νίκου Μούδουρου με τίτλο «Διεκδικώντας την πατρίδα».

διεργασίες εντός της τουρκοκυπριακής αντιπολίτευσης. Ο Νίκος Μούδουρος είναι ο συγγραφέας του βιβλίου «Ο Μετασχηματισμός της Τουρκίας. Από την κεφαλαική κυριαρχία στον "ισλαμικό" νεοφιλελευθερισμό» (Εκδ. Αλεξάνδρεια 2012).

Έκθεση σύγχρονης τέχνης

Με στόχο την έμπρακτη και διαχρονική στήριξη της καλλιτεχνικής κοινότητας της Κύπρου, το Ξενοδοχείο Almyra σε συνεργασία με την isnotgallery, φιλοξενεί την ομαδική έκθεση σύγχρονης τέχνης «Island», από τις 23 Ιουλίου μέχρι και τις 31 Αυγούστου 2022.

Η isnotgallery διοργανώνει, επιμελείται και παρουσιάζει τα έργα 18 σύγχρονων καλλιτεχνών, με φωτογραφικές και εικαστικές εγκαταστάσεις, ζωγρα-

Η Μήδεια Καλού και η Δήμητρα Χριστοφόρου παρουσιάζουν στον κήπο του Technopolis 20 στην Πάφο αγαπημένα τους ελληνικά τραγούδια διαφορετικών στυλ, που άντεξαν και εξελίχθηκαν μέσα στον χρόνο.

φικά έργα, γλυπτά και σύγχρονα κεραμικά.

Στο πλαίσιο της έκθεσης, οι καλλιτέχνες (Kris Betta, Σπύρος Αγαθού, Άντρος Ευσταθίου, Ελίνα Θεοδότη, Μάριος Θεοφιλίδης, Γιάννος Ιωάννου, Ελένη Κινδύνη, Μαριέλλα Μπιλιτσα, Βρασίδης Νεοφύτου, Χαρούλα Νικολαΐδου, Θέκλα Παπαδοπούλου, Έλενα Παρούτη, Δέσποινα Πετρίδου, Αντρέας Σκουφάρης, Βάνια Σεργίου - Σουρουλλά, Κωνσταντίνος Στεφάνου, Πανίκος Τεμπριώτης και Αντώνης Τζιαρίδης) αναλαμβάνουν να μεταμορφώσουν με τις δημιουργίες τους, τους κοινόχρηστους χώρους του ξενοδοχείου, διεκδικώντας ένα προσωπικό χώρο έκφρασης.

Επιμέλεια Έκθεσης: Άντρος Ευσταθίου. Almyra Hotel, Κάτω Πάφος. Διάρκεια έως 31 Αυγούστου.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Ιδιοκτήτρια
«Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ
ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΕΚΔΟΣΗ ΚΥΠΡΟΥ ΛΤΔ»

Εκδίδεται σε συνεργασία και μετά από άδεια της εταιρείας
ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ Α.Ε.

Διευθύνων Σύμβουλος: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΛΟΤΤΙΑΔΗΣ • Σύμβουλος Εκδόσης: ΑΛΚΗΣ ΑΝΔΡΕΟΥ
Διευθύντρια: ΜΑΡΙΝΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ • Υπεύθυνος Υλης: ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗΣ • Υπεύθυνος Αιτιολ: ΠΑΝΤΕΛΗΣ ΔΑΜΙΑΝΟΥ

Νίκου Κρανιδιώτη 7Ε, 3ος όροφος, 2411 Έγκωμη, Λευκωσία, Κύπρος
e-mail: info@kathimerini.com.cy Τηλ.: 22472500 Fax: Σύνταξη +357 22472540
Fax: Διαφημιστικό Τμήμα - Μικρές Αγγελίες +357 22472550

Διευθυντές: ΑΛΕΞΗΣ ΠΑΠΑΚΕΛΛΑΣ • Διευθυνση συντάξεως: ΚΩΣΤΗΣ ΦΑΘΟΥΤΗΣ - ΝΩΤΗΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

ΑΠΑΓΟΡΕΥΕΤΑΙ η αναδημοσίευση, αναπαραγωγή, διασκευή ή απόδοση του περιεχομένου της εφημερίδας με οποιονδήποτε τρόπο, χωρίς προηγούμενη γραπτή άδεια του εκδότη.

CONNECT

🌐 WEB | 📱 MOBILE APP | 💳 CONTACT PAY | 📁 MOBILE WALLETS | 🏧 ATM

Συναλλαγές στη στιγμή.

Connect με την Ελληνική Τράπεζα
για να κάνεις τις συναλλαγές σου
απλά και γρήγορα, οποιαδήποτε στιγμή.

WEB

- Εγγραφή & Επανέκδοση Κωδικών Πρόσβασης στο Online Banking
- Προγραμματισμός ραντεβού online μέσω "Book a Meeting"
- Αίτηση για προϊόντα διαδικτυακά
- Έκδοση και εκτύπωση πιστοποιητικού IBAN

MOBILE APP

- Αναλυτική κατάσταση λογαριασμών
- Μεταφορές χρημάτων & πληρωμές λογαριασμών
- Ρύθμιση ειδοποιήσεων συναλλαγών μέσω SMS & Push
- Προβολή κωδικού PIN κάρτας
- Προσωρινή απενεργοποίηση κάρτας σε περίπτωση απώλειας

CONTACT PAY

- Άμεση πληρωμή σε φίλους
- Βιομετρική σύνδεση

MOBILE WALLETS

- Ανέπαφες πληρωμές μέσω Hellenic Bank Wallet & Apple Pay
- Απλή ενεργοποίηση στο κινητό
- Ασφαλείς πληρωμές χωρίς μετρητά

ATM

- Το μεγαλύτερο παγκύπριο δίκτυο ATM νέας γενιάς
- Ανέπαφες συναλλαγές
- Καταθέσεις επιταγών και μετρητών
- Πρόσβαση 24/7

<https://www.hellenicbank.com/connect>

HELLENIC BANK

Όλα απλά και στο χέρι σου

Περισσότερες εξαγωγές παγωτών το 2023

Δύσκολη χρονιά το 2022 λόγω κόστους μεταφορικών, υπάρχει ωστόσο ενδιαφέρον από νέες αγορές, όπως η Σαουδική Αραβία

Της **ΜΑΡΙΑΣ ΗΡΑΚΛΕΟΥΣ**

Μετά από δύο χρόνια πανδημίας, οι πωλήσεις κυπριακού παγωτού ανακάμπτουν. Σύμφωνα με τον Παναγιώτη Παπαφιλίππου, γενικό διευθυντή του P&P Ice Cream Group Παναγιώτη Παπαφιλίππου, η κατανάλωση παγωτού τουλάχιστον στην κυπριακή αγορά έχει αυξηθεί σημαντικά. Αγκάθι παραμένει ωστόσο ο τομέας των εξαγωγών, ο οποίος δεν έχει ανακάμψει κυρίως λόγω της αύξησης του μεταφορικού κόστους και των ναύλων. Φέτος, λοιπόν οι εξαγωγές παγωτού είναι στα χαμηλότερα σημεία των τελευταίων χρόνων. Για παράδειγμα οι εξαγωγές παγωτού στην Ελλάδα, στην οποία παραδοσιακά εξαγονται μεγάλες ποσότητες του κυπριακού παγωτού, φέτος έχουν μειωθεί κατά 50% σε σχέση με το 2019. Γενικότερα, το 2022 αναμένεται στο σύνολό της μία δύσκολη χρονιά για τις εξαγωγές του κυπριακού παγωτού. Εκφράζονται ωστόσο προσδοκίες ότι το τοπίο θα διαφοροποιηθεί την επόμενη χρονιά. Στο κάδρο των εξαγωγών μπαίνει και η Σαουδική Αραβία, από την οποία υπάρχει έντονο ενδια-

Στο κάδρο των εξαγωγών μπαίνει και η Σαουδική Αραβία, από την οποία υπάρχει έντονο ενδιαφέρον για εισαγωγή κυπριακού παγωτού, ενώ αναμένεται βελτίωση εξαγωγών σε βρετανική και ελληνική αγορά.

φέρον για εισαγωγή κυπριακού παγωτού, το οποίο θα μεταφραστεί σε πρακτικό επίπεδο από το 2023 και μετά. Προς το παρόν οι πληθωριστικές τάσεις στην αγορά δεν επιτρέπουν μεγάλο περιθώριο διαφοροποίησης της κατάστασης το επόμενο διάστημα. Βελτίωση των εξαγωγών από το 2023 αναμένεται και στην ελληνική και βρετανική αγορά.

Στοιχεία εξαγωγών

Πάντως, οι εξαγωγές του κυπριακού παγωτού ήταν ιδιαίτερα περιορισμένες και το 2021. Συγκεκριμένα, ανήλθαν σε μόλις 1.885 ευρώ (386 kg) και στην πλειοψηφία τους απορροφήθηκαν από την αγορά του Ην. Βασιλείου. Τα στοιχεία της ίδιας κατηγορίας για το 2020 καταγράφουν εξαγωγές συνολικού ύψους 27,5 χιλιάδες ευρώ, με βασικό αγοραστή την Ελλάδα. Σύμφωνα με στοιχεία τα οποία παρουσιάζει το γραφείο οικονομικών και εμπορικών υποθέσεων της ελληνικής πρεσβείας στην Κύπρο, οι εξαγωγές αφορούν κυρίως τις εξαγωγές της κυπριακής βιομηχανίας Παπαφι-

λίππου- P&P Ice Cream, της οποίας τα παγωτά πωλούνται σε αλυσίδες σουπερμάρκετ της ελληνικής αγοράς όπως η ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗΣ και η ΑΒ ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΣ. Τα κυπριακά παγωτά στην Ελλάδα καλύπτουν κυρίως την κατηγορία των οικογενειακών παγωτών με stevia, όπου, σύμφωνα με την εταιρεία, δεν υπάρχουν ανταγωνιστικά brands.

Σε ρυθμούς 2019

Εν αντιθέσει με τα επίπεδα εξαγωγών, η εικόνα της κυπριακής αγοράς είναι φέτος ιδιαίτερα ικανοποιητική. Σύμφωνα με τον κ. Παπαφιλίππου, η αγορά φαίνεται να βρίσκεται ξανά τους ρυθμούς του 2019 και να απορροφά σχεδόν το σύνολο της παραγωγής κυπριακού παγωτού. Διαχρονικά άλλωστε η εγχώρια αγορά φαίνεται προτιμά το κυπριακό παγωτό, με την παραγωγή παγωτού στην Κύπρο να καλύπτει το μεγαλύτερο μέρος της εγχώριας ζήτησης, σε ποσοστό που κυμαίνεται περίπου στο 62%. Το υπόλοιπο 38% των καταναλωτικών αναγκών να καλύπτεται από τις εισαγωγές, όπως προκύπτει από τα δεδομένα της Κυπριακής Στατιστικής Υπηρεσίας - CYSTAT. Όπως σημειώνει η έρευνα αγοράς, στην κυπριακή αγορά παγωτού κυριαρχούν δύο εγχώριες βιομηχανίες, οι P&P Cream Group και η Regis Milk Industries, καθώς και τέσσερις εισαγωγείς (KEAN, Unilever, Argosy, Vassos Eliades). Σύμφωνα με τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία, το 2019 η παραγωγή παγωτού στην Κύπρο ανήλθε σε 16.778 εκατ. ευρώ, τα οποία αντιστοικούσαν σε ποσότητα 7.882 τόνων. Συνυπολογίζοντας το ύψος τόσο των κυπριακών εισαγωγών όσο και των εξαγωγών παγωτού του ίδιου έτους (10,857 εκατ. ευρώ και 72.000 ευρώ, αντίστοιχα) προκύπτει ότι η συνολική εγχώρια ζήτηση για το 2019 κυμάνθηκε περίπου στα 27,6 εκατ. ευρώ, ενώ το ποσοστό ικανοποίησής της από την εγχώρια παραγωγή άγγιξε το 61%.

Μειώνονται οι εισαγωγές

Μαζί με τις εξαγωγές, μείωση παρουσιάζουν και οι εισαγωγές παγωτού στην κυπριακή αγορά, κάτι που φαίνεται να σχετίζεται με τη συνεχιζόμενη διεθνή αύξηση των τιμών των πρώτων υλών. Πάντως, βασικότερος προμηθευτής της κυπριακής αγοράς είναι η Ελλάδα, η οποία το 2021 κατείχε μερίδιο στο σύνολο των κυπριακών εισαγωγών του συγκεκριμένου προϊόντος που ανήλθε σε 70%, ανεβάζοντας τα ποσοστά της εις βάρος άλλων μεγάλων προμηθευτών όπως Γερμανία Βέλγιο και Ηνωμένο Βασίλειο, που είδαν τα μερίδιά τους να συρρικνώνονται. Ενδεικτικά η Γερμανία ακολουθεί με μερίδιο 19% (από 21% το 2020), το Βέλγιο με 3% (από 7% το 2020), η Ιταλία με επίσης 3% (3% και το 2020) και το Ην. Βασίλειο με 1% (από 2% το 2020). Αξίζει να σημειωθεί ότι η Γαλλία

Τα τελευταία χρόνια κερδίζουν έδαφος τα παγωτά χωρίς ζάχαρη, με την προσθήκη του γλυκαντικού stevia, ενώ ανερχόμενες είναι και οι κατηγορίες των παγωτών vegan και των παγωτών χωρίς γλουτένη.

από το 2014 δεν εμφανίζεται μεταξύ των προμηθευτών της κυπριακής αγοράς παγωτού, ενώ τη θέση της φαίνεται να πήρε η Ιταλία. Σε αξία, το 2021 η Κύπρος εισήγαγε παγωτό αξίας 10,255 εκατ. ευρώ, ποσό που παρουσίασε αύξηση 23% συγκριτικά με την κρίσιμη χρονιά του 2020). Το ποσό αυτό αντιστοικούσε σε ποσότητα 2,828 τόνων (+ 18% σε σχέση με το 2020). Η μέση τιμή/kg του παγωτού που εισάγεται στην κυπριακή αγορά κατά την τελευταία οκταετία (2014-2021) ανέρχεται σε 3,11 Ευρώ/kg. Όσον αφορά το μέσο κόστος εισαγωγής, τα στοιχεία της CYSTAT καταδεικνύουν ότι το παγωτό που εξάγει η Ελλάδα στην Κύπρο υπερβαίνει σε μέση αξία/kg εκείνο των ανταγωνιστών της. Το 2021, η μέση τιμή του εισαγόμενου στην Κύπρο παγωτού από την Ελλάδα άγγιξε τα 3,9€/kg, έναντι 3,0€/kg από τη Γερμανία και 2,9€/kg από το Βέλγιο. Το γεγονός ότι το ελληνικό παγωτό κοστίζει ακριβότερα φαίνεται και από το μερίδιο που καταλαμβάνει η Ελλάδα στις συνολικές κυπριακές εισαγωγές παγωτού το οποίο το 2021 ήταν μεγαλύτερο σε όρους αξίας (70%) και ελαφρώς μικρότερο, σε όρους ποσότητας (66%).

Παγωτά vegan και οικογενειακά

Μπορεί το παγωτό να είναι ένα προϊόν που αντέχει ακόμα και σε περιόδους κρίσης, εντούτοις τα επίπεδα της κατανάλωσής τους διαφοροποιούνται με βάση συγκεκριμένους παράγοντες. Για παράδειγμα, οι πωλήσεις στις ατομικές συσκευασίες παγωτού αναμένεται να μειωθούν αν τα επίπεδα των τουριστικών αφίξεων δεν είναι τα αναμενόμενα το επόμενο διάστημα. Σταθερά κινούνται οι συσκευασίες του 1 λίτρου, που απευθύνονται σε οικογένειες και διατίθενται κυρίως στα σουπερ μάρκετ, υπολογίζεται ότι θα διατηρήσουν σταθερή τη ζήτησή τους. Βάσει των πωλήσεων, οι Κύπριοι καταναλωτές φαίνεται να δείχνουν ιδιαίτερη προτίμηση στα παγωτά με πιο ελαφριά σύσταση (λιγότερα λιπαρά και λιγότερη ζάχαρη από τα αντίστοιχα που πωλούνται σε Αμερική και Ευρώπη), γεγονός που εξηγείται από το θερμό κλίμα της χώρα. Επίσης, αρκετά δημοφιλείς στην κυπριακή αγορά είναι φρουτένιες γεύσεις τύπου «γρανάτα»,

Οι εξαγωγές κυπριακού παγωτού το 2020 ανήλθαν στις 27,5 χιλιάδες ευρώ ενώ στο 2021 σε μόλις 1.885 ευρώ. Οι εισαγωγές του 2021 έφτασαν σε αξία, τα 10,255 εκατ. ευρώ.

όπως τα sorbet (με 0% γάλα) και τα sherbet (με 15% γάλα) καθώς και στα «άσπρα» παγωτά (με γεύσεις όπως βανίλια ή γιαούρτι). Επίσης, σύμφωνα με την έρευνα, τα τελευταία χρόνια

κερδίζουν έδαφος τα παγωτά χωρίς ζάχαρη, με την προσθήκη του γλυκαντικού stevia, ενώ ανερχόμενες είναι και οι κατηγορίες των παγωτών vegan και των παγωτών χωρίς γλουτένη.

ΑΝΑΛΥΣΗ / Του **ΔΗΜΗΤΡΗ ΡΗΓΟΠΟΥΛΟΥ**

Η ξαπλώστρα ως εθνικός πλούτος

Το πρώτο καλοκαίρι σε συνθήκες σχετικά ομαλής συνύπαρξης με τον κορωνοϊό βρήκε τον ελληνικό αργαίο σε μια κατάσταση σχεδόν «πολεμική». Οι «επιθέσεις» διαρκείς, από όλα τα μέτωπα, με αυξητικές τάσεις: ο πολιτισμός του beach bar και της ξαπλώστρας επελαύνουν ακόμη και στα πιο ανυποψίαστα σημεία. Δεν συζητάμε για την Αττική, που θα πρέπει να έχεις ικανότητες εξερευνητή για να ανακαλύψεις τον κολπίσκο, την «ελεύτερη» παραλία, όπου φυσικά δεν θα πέφτει καρφίτσα από τις 9 το πρωί, γιατί τέσσερα εκατομμύρια άνθρωποι θα έχουν την ίδια ιδέα με σένα.

Η μόδα του παραθαλάσσιου μπαρ (συνήθως μετά μουσικής) έχει κατακλύσει παραθεριστικούς οικισμούς, νησιά (όχι μόνο τα «δημοφιλή»), παραλίες κάθε είδους, τα πάντα. Προσβάλλει μέχρι πρότινος αμόλυντα τοπία, διαταράσσει φυσικές ισορροπίες αιώνων, καταπατάει δημόσια γη, διαστρέφει και αποδομεί σε βάθος χρόνου την ψυχή του ελληνικού καλοκαιριού.

Η κουλτούρα της αένας αξιοποίησης ενός φυσικού πόρου ξέροουμε πού οδηγεί. Ας ρωτήσουμε τους φίλους μας τους Ισπανούς. Ας ρωτήσουμε τους κατοίκους της Ιμπίτζα, που κάποτε υπήρξε ένα νησί που δεν διάφερε σε πολλά από τον τρόπο ζωής στη Σκόπελο ή στη Σκόπελο και σήμερα διαθέτει οργανωμένο συνδικατικό σεξεργατών και σεξεργατριών (sex workers) με περισσότερα από 3.000 μέλη.

Φίλοι που επιστρέφουν από δημοφιλείς προορισμούς του Αιγαίου μιλούν σοκαρισμένοι για την οικιστική ανάπτυξη των τελευταίων ετών: «είτε αγναντεύεις το νησί είτε αγναντεύεις τη Φρεαττύδα από μακριά, δεν έχει πια και τόσο μεγάλη διαφορά». Κάθε χρόνο, αρχιτεκτονικοί διαγωνισμοί υψηλού κύρους βραβεύουν «εξοτικές κατοικίες» εκατοντάδων τετραγωνικών μέτρων που ξεπροβάλλουν μέσα από βράχους, ξερολιθιές και ανεμοδαρμένες πλαγιές. Οι περισσότερες διαθέτουν πισίνες και ως απέχουν λίγα δεκάδες μέτρα από τα ωραιότερα νερά της Μεσογείου. Και όμως: αυτά τα καλόγουστα θωρηκτά από τοιμνένο θεωρούνται το απαύγασμα της σύγχρονης αρχιτεκτονικής. Και μπορεί να είναι. Από αισθητικές άποψης. Αλλά έτσι φανταζόμαστε το νησιωτικό τοπίο μας σε πέντε χρόνια από τώρα; Μια ατέλειωτη σειρά από (υποτίθεται) τροπικές ομπρέλες που παίζουν μουσική στη διαπασών και με ξαπλώστρες που στοικίζουν 20 και 50 ευρώ; Και με χτισμένα περίπου τα πάντα; Κι αν αυτό το μοντέλο πουλάει σήμερα και πριμοδοτεί το κοινωνικό προφίλ της εκάστοτε κυβέρνησης, μπορούμε, άραγε, να κάνουμε ένα μικρό άλμα στον χρόνο και να φανταστούμε τον εύπορο Αμερικανό ή Βορειοευρωπαίο στη θάλασσα του ελληνικού νησιού που θα θυμίζει την Costa del Sol της δεκαετίας του '70;

Του **ΔΗΜΗΤΡΗ ΔΕΛΕΒΕΓΚΟΥ**

Η μεγάλη επιστροφή του ελληνικού τουρισμού αντανακλάται άμεσα και στο πτηνικό έργο και στον αριθμό των επιβατών στα αεροδρόμια. Σύμφωνα με την πρόσφατη έκθεση του ευρωπαϊκού οργανισμού για την ασφάλεια της αεροναυτιλίας (Eurocontrol), μέχρι και το πρώτο δεκαήμερο του Σεπτεμβρίου, οι πτήσεις στην Ελλάδα αυξανόταν να ξεπεράσουν τα επίπεδα του 2019.

Κατ' αντιστοιχία —έχοντας υπόψη ότι η πληρότητα των αεροσκαφών ενδέχεται να μην αγγίζει

Ηδη ο αριθμός των επιβατών τον Ιούνιο ήταν ελαφρώς αυξημένος – Μεγάλη άνοδο πτήσεων αναμένει ακόμη το Eurocontrol.

πάντα το 100%— οι αφίξεις εξωτερικού στο «Ελευθέριος Βενιζέλος» και στα 14 περιφερειακά αεροδρόμια τον Ιούνιο ξεπέρασαν ελαφρώς αυτές του αντίστοιχου μήνα του 2019. Όπως ανέφερε χθες στην κρατική τηλεόραση ο υπουργός Τουρισμού Βασίλης Κικίλιας, οι αφίξεις εξωτερικού ανήλθαν σε 3.481.000 τον Ιούνιο συνολικά στο αεροδρόμιο «Ελ. Βενιζέλος» και στους 14 μεγαλύτερους αερολιμένες της Fraport Greece. Ο αριθμός αυτός είναι ση-

μαντικά αυξημένος σε σχέση με τον περυσινό Ιούνιο, οπότε οι αφίξεις είχαν διαμορφωθεί σε 1.198.000 και οριακά μεγαλύτερος συγκριτικά με τον πρώτο μήνα του καλοκαιριού του 2019 (3.477.900).

Ωστόσο, η επιβατική κίνηση δεν έχει ακόμη συγκλίνει με αυτήν

του 2019 και για τα 15 μεγαλύτερα αεροδρόμια της χώρας.

Στο «Ελ. Βενιζέλος» τον Ιούνιο η κίνηση εξωτερικού υπήρξε χαμηλότερη κατά 9,6%, έχοντας διαμορφωθεί σε 1.644.029 άτομα. Επίσης, η συνολική κίνηση (εσωτερικού και εξωτερικού) στο μεγαλύτερο αεροδρόμιο της χώρας

τον Ιούνιο είχε διαμορφωθεί σε περίπου 2,4 εκατ. επιβάτες και υπήρξε χαμηλότερη κατά 6,8% έναντι του ίδιου διαστήματος του 2019. Κατά πληροφορίες, τον Ιούνιο συνολικά ο αριθμός των διακινηθέντων ταξιδιωτών από το «Ελ. Βενιζέλος» υπήρξε χαμηλότερος έναντι του ίδιου μήνα του

2019, σε ποσοστό μικρότερο του 6%. Αντίθετα στα 14 περιφερειακά αεροδρόμια, τον Ιούνιο διακινήθηκαν 4,6 εκατ. άτομα έναντι 4,4 εκατ. επισκεπτών το 2019. Το μέγεθος αυτό είναι αυξημένο, σύμφωνα με πληροφορίες, σε ποσοστό της τάξεως του 10% τον Ιούλιο, συγκριτικά με τον ίδιο μήνα του 2019. Οι πτήσεις στην Ελλάδα, σύμφωνα με το Eurocontrol, κατά την τρέχουσα εβδομάδα μέχρι και τις 11 Σεπτεμβρίου θα ξεπεράσουν τις επιδόσεις του 2019. Σε πανευρωπαϊκό επίπεδο ο φορέας εκτιμά ότι το πτηνικό έργο θα κυμανθεί από 88% έως 91% των επιπέδων του 2019, με τον αριθμό των πτήσεων να τοποθετείται σε περίπου 32.500 και 33.000 τις Παρασκευές του Αυγούστου και του Σεπτεμβρίου αντίστοιχα.

Οι καλές αυτές επιδόσεις ωφελούν και τα τουριστικά έσοδα. Σύμφωνα με τα μέχρι τώρα διαθέσιμα στοιχεία της Τράπεζας της Ελλάδος, φέτος η μέση κατά κεφαλήν δαπάνη είναι σημαντικά υψηλότερη, σε σύγκριση με την αντίστοιχη του 2019, με τον στόχο των τουριστικών εισπράξεων εξωτερικού να τίθεται για τη φετινή χρονιά στα 20 δισ. ευρώ. Η εικόνα των ταξιδιωτικών εσόδων κρίνεται πολύ ικανοποιητική, κατά τον κ. Κικίλια, που έχει θέσει ως πρωταρχικούς στόχους την επιμήκυνση της τουριστικής περιόδου —μέχρι τις αρχές του χειμώνα— αλλά και την προσέλκυση ταξιδιωτών ανώτερης εισοδηματικής κατηγορίας που δαπανούν μεγάλα ποσά στις διακοπές τους.

Ποιοι και πόσοι θα μπουν στο «mortgage to rent»

Θα καλύπτει συγκεκριμένες κατηγορίες του πληθυσμού, με συνολικό κόστος 400 εκατ. ευρώ

Του ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΡΟΥΓΚΑΛΑ

Μπορεί η διαδικασία δημιουργίας του Σχεδίου Ενοικίου Έναντι δόσης γνωστό και ως «mortgage to rent» να είναι ακόμα σε εξέλιξη, ωστόσο τα κριτήρια επιλογής των δικαιούχων, καθώς και ο αριθμός της περιμέτρου των δικαιούχων, έχουν «κλειδώσει». Όπως είναι σε θέση να γνωρίζει η «Κ», δικαιούχοι για ένταξη στο Σχέδιο θα είναι όσα άτομα κατά την 31η Δεκεμβρίου είτε οι ίδιοι είτε τα ανήλικα τέκνα τους ήταν δικαιούχοι οποιωνδήποτε επιδομάτων / παροχών από το υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, το υφυπουργείο Προνοίας ή το Τμήμα Κοινωνικής Ενσωμάτωσης Ατόμων με Αναπηρίες. Και έχουν χωριστεί σε 13 κατηγορίες. Πρώτο, δικαιούχοι θα είναι οι λήπτες ελάχιστου εγγυημένου εισοδήματος. Δεύτερο, λήπτες του δημοσίου βοηθήματος. Τρίτο, λήπτες επιδομάτων βαριάς κινητικής αναπηρίας. Τέταρτο, λήπτες επιδόματος φροντίδας σε παραπληγικά άτομα. Πέμπτο, λήπτες επιδόματος φροντίδας σε τετραπληγικά άτομα. Έκτο, λήπτες χορηγίας σε τυφλούς. Έβδομο, λήπτες επιδόματος διακίνησης. Όγδοο, έχει αποφασιστεί όσοι δικαιούχοι θα είναι πολύτεκνοι ή πενταμελής οικογένεια που λαμβάνει επίδομα τέκνου για τρία εξαρτώμενα παιδιά και πάνω (με ετήσιο μεικτό οικογενειακό εισόδημα μέχρι 51.258 ευρώ). Το εισοδηματικό κριτήριο των 51.258 ευρώ για το ετήσιο μεικτό οικογενειακό ει-

Η διεύρυνση της λειτουργίας της ΚΕΔΙΠΕΣ για αγορά και διαχείριση ακινήτων από τρίτους, θα είναι για αγοραία αξία ενυπόθηκου ακίνητου κάτω από 250 χιλ. ευρώ.

σόδημα αυξάνεται κλιμακωτά κατά 5.120 ευρώ για κάθε πρόσθετο παιδί πέραν των τεσσάρων ετών. Ένατο, δικαιούχοι θα είναι μονογονεϊκής οικογένειας. Δέκατο, δικαιούχοι επιδόματος συνταξιούχου με χαμηλά εισοδήματα. Ενδέκατο, δικαιούχοι θα είναι οι λήπτες κοινωνικής σύνταξης. Δωδέκατη κατηγορία, οι λήπτες σύνταξης ανικανότητας. Δέκατη τρίτη και τελευταία κατηγορία, οι λήπτες σύνταξης χηρείας.

Η διεύρυνση της λειτουργίας της ΚΕΔΙΠΕΣ για αγορά και διαχείριση ακινήτων από τρίτους, στο πλαίσιο του «mortgage to rent» θα έχει συγκεκριμένα κριτήρια και αγοραία αξία ενυπόθηκου ακινήτου κάτω από 250 χιλιάδες ευρώ. Αξία σαφώς μειωμένη από τις 350 χιλιάδες ευρώ που ορίζεται ως πρώτη κατοικία στην Κύπρο. Όπως είχε εξηγήσει σε συνέντευξή του στην εφημερίδα ο πρόεδρος του Δ.Σ. της ΚΕΔΙΠΕΣ, Λάμπρος Παπαδόπουλος, το κράτος θα επιδοτεί τη δόση του δανειολήπτη που θα έχει το δικαίωμα επαναγοράς για 15 χρόνια και η ΚΕΔΙΠΕΣ δικαίωμα πώλησης μετά από 5 χρόνια. «Θεωρούμε ότι αυτό το Σχέδιο που στον αρχικό σχεδιασμό του Υπουργείου φαίνεται πως αφορά γύρω στις 2.000 κατοικίες, θα μπορεί να αρχίσει στις αρχές του 2023, αφού πρώτα εγκριθεί από τις εγχώριες αρχές, την ΚΕΔΙΠΕΣ και φυσικά τη ΓΔ Ανταγωνισμού» είχε εξηγήσει σχετικά.

Υπενθυμίζεται πως το υπουργείο Οικονομικών έχει ανακοινώσει ότι, το Σχέδιο Ενοικίου έναντι Δόσης «mortgage to rent», το οποίο

θα καλύπτει συγκεκριμένες κατηγορίες του πληθυσμού, συμπεριλαμβανομένων των μη βιώσιμων του Σχεδίου ΕΣΤΙΑ, θα έχει συνολικό κόστος 400 εκατομμύρια ευρώ. Αναμένονται οι εγκρίσεις για το Σχέδιο από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Στοιχείμα η επιτυχία

Μεγάλα ερωτηματικά προκύπτουν όσον αφορά στην επιτυχία του Σχεδίου, καθώς οι προσδοκίες για το Σχέδιο ΕΣΤΙΑ, ένα άλλο μεγαλύτερο πλάνο για την αντιμετώπιση των μη εξυπηρετούμενων δανείων στην Κύπρο με κρατική παρέμβαση, είχε περιορισμένη επιτυχία. Οι αρχικές προσδοκίες μίλουσαν για δάνεια 15.000 δανειοληπτών, και τελικά εγκρίθηκαν λίγο περισσότερα από 1.000 για το πρόγραμμα. Οι 2.000 κατοικίες για εισαγωγή στο Σχέδιο

Μεγάλα ερωτηματικά προκύπτουν όσον αφορά στην επιτυχία του Σχεδίου, καθώς οι προσδοκίες για το Σχέδιο ΕΣΤΙΑ, ενώ ήταν μεγάλες, είχε περιορισμένη επιτυχία.

ενδεχομένως πάλι να είναι κάτω των προσδοκιών και να μην προσεγγιστεί καν ο στόχος. Η κουλτούρα του Κυπρίου θα πρέπει να «εσταρτιστεί» για εισαγωγή σε ένα τέτοιο Σχέδιο.

Θα πρέπει να συμφωνήσει πως το σπίτι δεν είναι δικό του και θα είναι του κράτους – ΚΕΔΙΠΕΣ. Βάσει αποτελεσμάτων του Σχεδίου ΕΣΤΙΑ, υποβλήθηκαν 6.393 αιτήσεις, και από

αυτές το 30% παρέμειναν ημιτελείς, παρά τις επανειλημμένες παρατάσεις που δόθηκαν, ενώ 1% των αιτήσεων αποσύρθηκε από τους αιτητές. Συνεπώς, υποβλήθηκαν 4.374 πλήρως συμπληρωμένες αιτήσεις (69%). Σύμφωνα με την ερμηνεία του υπουργείου Οικονομικών, η χαμηλότερη από την εκτιμώμενη συμμετοχή στο Σχέδιο Εστία αποδίδεται κατά κύριο λόγο στην απροθυμία ενός σημαντικού αριθμού δανειοληπτών να προβούν σε αποκάλυψη των εισοδηματικών και περιουσιακών τους στοιχείων. Κάτι αντίστοιχο δεν αποκλείεται να επαναληφθεί και για το Σχέδιο «mortgage to rent». Από τις 4.374 πλήρως συμπληρωμένες αιτήσεις είχαν εγκριθεί 802 αιτήσεις ή το 18%. Συνολικά το 62% των συμπληρωμένων αιτήσεων (2.697 αιτήσεις) είχαν απορριφθεί, ενώ 17% (ή 759 αιτήσεις) κατατάσσονται ως μη βιώσιμα δάνεια. Περίπου 2% των αιτήσεων βρίσκονταν υπό αξιολόγηση. Βάσει εκτιμήσεων, οι 802 εγκεκριμένες αιτήσεις αντιστοικούσαν σε ποσό μη εξυπηρετούμενων δανείων ύψους περίπου 200 εκατ. ευρώ. «Η υπέρβαση εισοδηματικών και περιουσιακών κριτηρίων αποτελεί τον κυριότερο λόγο απόρριψης (32%), γεγονός που καταδεικνύει ότι υπάρχει, τουλάχιστον εν μέρει, κάποια οικονομική δυνατότητα εξυπηρέτησης ή διακανονισμού των δανείων», ανέφερε το ΥΠΟΙΚ χαρακτηριστικά.

Τα νούμερα του «Οικία»

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή τον Αύγουστο του 2021 ενέκρινε το Σχέδιο «Οικία» και στις 18/2/2022, την παράσασ του Σχεδίου καθώς και την τροποποίηση των εισοδηματικών του κριτηρίων. Σύμφωνα με πληροφόρηση από το ΥΠΟΙΚ, τα δυνητικά επιλέξιμα δάνεια που ενέπιπταν στο Σχέδιο (πριν την εξέταση των διαφόρων εισοδηματικών και περιουσιακών κριτηρίων) ανέρχονταν στα 1.948 με συνολικό υπόλοιπο κατά τις 30/06/2021 τα 179 εκατ. ευρώ. Τα συνολικά επιλέξιμα δάνεια για ρύθμιση/εξόφληση, τα οποία έχουν παραχωρηθεί από τον ΟΧΣ και εμπίπτουν στο συγκεκριμένο Σχέδιο, ανέρχονται σε 855, συνολικής αξίας 106,4 εκατ. ευρώ (υπόλοιπα με ημερομηνία αναφοράς 30 Ιουνίου 2021), και τα συνολικά επιλέξιμα δάνεια για ρύθμιση/εξόφληση, τα οποία έχουν παραχωρηθεί με κυβερνητικά κεφάλαια και εμπίπτουν στο συγκεκριμένο Σχέδιο, ανέρχονται σε 1.093, συνολικής αξίας 73 εκατ. ευρώ (386 δάνεια, αξίας 49,2 εκατ. ευρώ, τα οποία έχουν παραχωρηθεί στο πλαίσιο του Στεγαστικού Σχεδίου Δανειοδότησης Ξευγαριών με Χαμηλά Εισοδήματα, και 707 δάνεια, αξίας 23,8 εκατ. ευρώ, τα οποία έχουν παραχωρηθεί στα πλαίσια του Ενιαίου Στεγαστικού Σχεδίου).

ΑΝΑΛΥΣΗ / Της **ΛΙΖΑ ΜΠΕΡΤΛΑΪΝ** / REUTERS

Εμφραγμα στα logistics των ΗΠΑ

Το μεγαλύτερο συγκρότημα αποθηκευτικών χώρων της Αμερικής είναι υπερπλήρες και οι μεγαλύτερες αμερικανικές επιχειρήσεις προειδοποιούν ότι επιβραδύνονται οι πωλήσεις ρουχισμού, ηλεκτρονικών, επίπλων και πολλών άλλων καταναλωτικών ειδών που έχουν κατακλύσει τα κέντρα διανομής ανατολικά του Λος Αντζέλες. Εμπειρογνώμονες του εμπορίου έχουν εδώ και καιρό προειδοποιήσει πως θα δεχθεί πλήγμα η εφοδιαστική αλυσίδα των ΗΠΑ αν οι επιχειρήσεις παραγγέλνουν πυρετωδώς για να εξασφαλίσουν πως θα είναι γεμάτα τα ράφια τους και τελικά παγιδευτούν σε μια επιβράδυνση της ζήτησης, ενώ θα εξακολουθούν να καταφθάνουν ογκώδεις παραγγελίες τους από την Ασία. Φαίνεται πως αυτή η ώρα έχει φτάσει για τη μεγαλύτερη αγορά αποθηκευτικών χώρων στις ΗΠΑ ανατολικά του Λος Αντζέλες.

Η περιοχή αυτή που γνωρίζει πρωτοφανή ανάπτυξη και περιλαμβάνει ένα βιομηχανικό διάδρομο με 1,6 δισ. τ.μ. αποθηκευτικών χώρων, που αρχίζει από τη θορυβώδη ακτή του Λος Αντζέλες και φτάνει μέχρι τα σύνορα της Αριζόνας και της Νεβάδας. Οι καταναλωτές έχουν αρχίσει, όμως, να περιορίζουν τις δαπάνες και οι καώδεις αυτές αποθήκες κινδυνεύουν να κατακλυστούν με πολύ περισσότερα προϊόντα από όσα μπορούν να διαχειριστούν. Η κατάσταση στην αγορά αναμένεται να γίνει ακόμη πιο ασφυκτική, καθώς η πελατεία μεγάλων αλυσίδων πολυκαταστημάτων, όπως η Walmart και η Best Buy, αλλά και πολλών άλλων

είχε αρχίσει να μειώνει τις αγορές και να χάνει τον καταναλωτικό οίστρο που είχε στα πρώτα κύματα της πανδημίας. Γενικότερα, βέβαια, οι καταναλωτικές δαπάνες στην υπερδύναμη παραμένουν πάνω από τα προ της πανδημίας επίπεδα, αλλά οι έμποροι λιανικής και οι προμηθευτές κρούουν τον κώδωνα του κινδύνου για τα μεγάλα αποθέματα ειδών που δεν είναι πλέον στη μόδα, μιας και οι καταναλωτές έχουν στραφεί στα ταξίδια, ενώ ο πληθωρισμός βρίσκεται στα υψηλότερα επίπεδα των τελευταίων 40 ετών. Αν και η αμερικανική οικονομία είχε ήδη αρχίσει να επιβραδύνεται, εξακολουθούσαν να καταφθάνουν στην αμερικανική αγορά προϊόντα με πρωτοφανή ρυθμό. Στη διάρκεια του πρώτου εξαμήνου του έτους, οι εισαγωγές σε αμερικανικά λιμάνια με τερματικούς σταθμούς εμπορευματοκιβωτίων που χειρίζονται είδη λιανικής από την Κίνα εκτοξεύθηκαν κατά περισσότερο από 26% σε σύγκριση με τα προ της πανδημίας επίπεδα.

Τα φορτία έχουν κατακλύσει το μεγαλύτερο συγκρότημα των αμερικανικών λιμανιών Λος Άντζελες - Λονγκ Μπίς. Στη διάρκεια του πρώτου εξαμήνου οι λιμενεργάτες χειρίστηκαν περίπου 550.000 εμπορευματοκιβώτια μεγάλου μεγέθους περισσότερα από τα προ της πανδημίας επίπεδα. Μέσα στον Ιούλιο κατέφθασαν φορτία με χρησιμοποιημένα παιχνίδια, είδη για τις χειμερινές διακοπές μαζί με έπιπλα για τη Walmart και πολλά άλλα.

ΑΝΑΛΥΣΗ / Του **ΚΩΣΤΑ ΚΑΛΛΙΤΗ**

Τα θαύματα του πληθωρισμού

Παραμένει η δουλειά του υπουργείου Οικονομικών η πιο δύσκολη σε μια κυβέρνηση; Οχι απαραίτητα – λένε πρώην υπουργοί Οικονομικών, συγκρίνοντας τις απαιτήσεις τότε και τώρα. Στα χρόνια μετά το 2009, στην κρίση χρόους, το μείζον πρόβλημα ήταν ο αποπληθωρισμός: οι τιμές μειώνονταν συνεχώς, κατέρρεαν οι αξίες των επιχειρήσεων, της γης, των ακινήτων και της εργασίας, μειωνόταν το ακαθάριστο εγχώριο προϊόν (ΑΕΠ), επιδεινωνόταν η αναλογία του ΑΕΠ προς το χρέος καθώς ο αριθμητής μειωνόταν, ενώ ο παρόνομαστής ή έμενε αμετάβλητος είτε αυξανόταν, και υπερχρεωμένες χώρες, όπως η Ελλάδα, βρίσκονταν στο μικροσκόπιο των αγορών (ή/και μιας τρύκας) για τον κίνδυνο χρεοκοπίας. Κεντρική γραμμή εκείνης της εποχής ήταν οι περικοπές του εισοδήματος από τα εργασία, οι περικοπές ονομαστικών μισθών, ημερομισθίων και συντάξεων, και η μείωση των δαπανών κοινωνικής πολιτικής, με πολιτικές αποφάσεις. Μεταξύ Σκύλλας (χρεοκοπία) και Χάρυβδης (λιτότητα), το υπουργείο Οικονομικών βάδιζε σε τεντωμένο σκοινί, χωρίς δίχτυ ασφαλείας. Από την εμφάνιση της πανδημίας μέχρι πρόσφατα, το τοπίο μεταβάλλεται διεθνώς. Οι κεντρικές τράπεζες χρηματοδοτούν εμμέσως ή ευθέως τους κρατικούς προϋπολογισμούς, τα γνωστά

λεφτόδεντρα κάνουν την εμφάνισή τους στον κόσμο και ο πληθωρισμός κάνει το διπλό «θαύμα» του: Αφενός, ανεβάζει τις αξίες των επιχειρήσεων, της γης και των ακινήτων, αυξάνει την ονομαστική αξία του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος και βελτιώνει την αναλογία του ΑΕΠ προς το χρέος. Πρώτο «θαύμα», ότι το χρέος φαίνεται ότι γίνεται όλο και πιο εύκολα βιώσιμο, λες και (ως διά μαγείας) γίνεται όλο και μικρότερη η επιβάρυνση από αυτό, ως αν βariές διαρθρωτικές αλλαγές είχαν επέλθει στην οικονομία – ενώ όλα αυτά δεν είναι παρά μια εικονική πραγματικότητα. Αλλά το μεγαλύτερο «θαύμα» του πληθωρισμού αφορά τα εισοδήματα της μισθωτής εργασίας. Σε προηγούμενες 10ετίες υψηλού πληθωρισμού, έγιναν μεγάλες συγκρούσεις με επίδικο την τμηματική αναπροσαρμογή των μισθών. Στην προηγούμενη 10ετία, του παρατεταμένου αποπληθωρισμού, μεγάλες συγκρούσεις γίνονταν εξαιτίας των αποφάσεων για μειώσεις ονομαστικών μισθών και ημερομισθίων. Αυτά που χθες γίνονταν με σκληρές αποφάσεις του υπουργείου Οικονομικών, τώρα γίνονται αθόρυβα, περίπου αυτόματα. Ο πληθωρισμός φτωχαίνει τον κόσμο της μισθωτής εργασίας πρωτογενώς, διαβρώνοντας την αγοραστική δύναμη των μισθών, και δευτερογενώς, εντεινώντας την αφαίμαξη

τους μέσω της έμμεσης φορολογίας – τόσο περισσότερο όσο πιο χαμηλός είναι ο μισθός, αφού ο πληθωρισμός του 12,1% γίνεται 25% ή 30% ή μεγαλύτερος για μισθούς των 700-1.200 ευρώ. Ο πληθωρισμός κάνει τη «βρώμικη δουλειά». Και το υπουργείο Οικονομικών εμφανίζεται να ψάχνει να βρει δημοσιονομικό χώρο για να σπηρίξει τα νοικοκυριά – από πάλαι ποτέ Προκοπούτσας, τώρα φιλεύσπλαχνος αργός.

Λέτε η αντιμετώπιση της κρίσης να έχει γίνει μια τόσο απλή δουλειά; Οτι αρκεί να μοιράξεις οριζόντιες ενισχύσεις με λεφτά από δημόσιο δανεισμό ή από την υπερπρόδοση της έμμεσης φορολογίας λόγω πληθωρισμού, να λαμβάνεις κάποια (εκ των πραγμάτων, περιορισμένα) μέτρα ανακούφισης για να μην οδηγηθούν τα πράγματα σε κοινωνική έκρηξη και, κατά τα λοιπά, να αφηνείς τον πληθωρισμό να κάνει την αναδιανομή του εισοδήματος εις βάρος της μισθωτής εργασίας, μήπως ενισχυθεί η ανακαμψη των κερδών και, μαζί, σταθεροποιηθεί η ανάκαμψη της οικονομίας; Ή μήπως αποδεικνύει ότι η δουλειά του υπουργείου Οικονομικών, για να είναι αποτελεσματική, δεν μπορεί να είναι τόσο απλή και εύκολη ούτε στις σημερινές συνθήκες;

kallitsiskostas@yahoo.com

Ο οδικός χάρτης αντιμετώπισης του COVID το φθινόπωρο

Η ανοιχτή κοινωνία παραμένει ο βασικός στόχος των επιδημιολόγων για μετά το καλοκαίρι

Του ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΤΟΜΑΡΑ

Στο τετράπτυχο εμπειρία, λογική, προτεραιοποίηση και προσαρμοστικότητα επικεντρώνεται η στρατηγική δράση της επιστημονικής κοινότητας για την πανδημία μετά την καλοκαιρινή περίοδο. Οι τέσσερις λέξεις αποτελούν το κλειδί του οδικού χάρτη που θα εφαρμοσθεί από το ερχόμενο φθινόπωρο και που έχει ως βασικό στόχο να παραμείνουν ανοιχτές οι κοινωνίες. Εξειδικεύοντας το πλάνο δράσης οι επιστήμονες φαίνεται να δίνουν ιδιαίτερη προσοχή σε δοκιμασμένες πρα-

δύνου σοβαρής νόσησης, ειδικά σε υπερήλικες και ευπαθείς ομάδες. Η πρόληψη συνεχίζει να παραμένει ο σημαντικότερος πυλώνας στην αντιμετώπιση της πανδημίας ωστόσο για τους επιστήμονες το αποτέλεσμα εξαρτάται από τη συνδυαστική εφαρμογή και άλλων παραγόντων, η σημασία των οποίων δεν μπορεί να μπει στη λογική της κατάταξης ανάλογα με τη σημαντικότητα.

Η πρόληψη

Για κάθε πυλώνα δράσης που έχει ετοιμασθεί, η εμπειρία που έχει συλλεχθεί από την αρχή της πανδημίας θεωρείται πολύτιμο εφόδιο στη διαχείριση των κρουσμάτων σε όποια φάση και αν βρίσκονται. «Δεν είμαστε στον χρόνο μηδέν» λέγεται χαρακτηριστικά από επιδημιολόγους στο ερώτημα τι μέλλει γενέσθαι μετά το καλοκαίρι. Η πρόληψη συνεχίζει να παραμένει σημαντική με τα υγειονομικά μέτρα προστασίας αλλά και τα εμβόλια να αποτελούν τα βασικά εργαλεία. Όπως έχει γράψει η «Κ» τα εμβόλια και σε αυτή την περίπτωση θα χρησιμοποιηθούν ως το βασικό όπλο αναχαίτησης των επιπτώσεων της πανδημίας. Τελικές αποφάσεις δεν έχουν ληφθεί, ωστόσο υπάρχουν τρεις προσεγγίσεις, σύμφωνα με τις πληροφορίες που έχει στη διάθεσή της η «Κ». Η πρώτη προσέγγιση αφορά μια ενισχυτική δόση εμβολίου για τις παραλλαγές του COVID-19. Η αναγκαιότητα της ενισχυτικής δόσης θα φανεί στην πορεία. Η δεύτερη προσέγγιση αφορά ένα νέο εμβόλιο το οποίο θα καλύπτει όλους του κορωνοϊούς. Η τρίτη προσέγγιση έχει να κάνει με τον ετήσιο εμβολιασμό. Ως προς τον χρόνο λήψης των εμβολίων, για την πρώτη προσέγγιση ο εμβολιασμός τοποθετείται τον ερχόμενο Οκτώβριο με Νοέμβριο, ενώ για τη δεύτερη, κατά

Όπως όλα δείχνουν το τέλος του καλοκαιριού δεν αναμένεται να συνοδευτεί και με κατάργηση της μάσκας σε κάποιες δραστηριότητες της καθημερινότητας. Όλα θα εξαρτηθούν από την διασπορά του ιού μετά το καλοκαίρι.

πάσα πιθανότητα, ο εμβολιασμός μετατίθεται για το 2023.

Δισθενές εμβόλιο

Ήδη ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός Φαρμάκων (EMA) ξεκίνησε την κυλιόμενη αξιολόγηση προσαρμοσμένου στις παραλλαγές της Covid-19 εμβολίου των Pfizer και BioNTech. Πρόκειται για εμβόλιο που στοχεύει δύο στελέχη του ιού. Αξιωματούχοι της Ευρωπαϊκής Ένωσης σχεδιάζουν τη χρησιμοποίηση δισθενών εμβολίων κατά τη φθινοπωρινή εμβολιαστική εκστρατεία, καθώς τα περισσότερα κρούσματα στην Ευρώπη τώρα συνδέονται με την παραλλαγή BA.5 Ο EMA αναμένει ότι τα επικαιροποιημένα εμβόλια θα εγκριθούν τον Σεπτέμβριο, αλλά έχει αναφέρει ότι είναι ανοικτός στη χρήση των εμβολίων που προορίζονται για την παλαιότερη παραλλαγή BA.1 κατά τη φθινοπωρινή εμβολιαστική εκστρατεία,

με το δεδομένο ότι τα εμβόλια κατά των νεότερων παραλλαγών BA.4 και BA.5 βρίσκονται πίσω στην κλινική τους ανάπτυξη.

Φάρμακα

Η θεραπευτική αγωγή που έχει εισαχθεί στην καταπολέμηση του ιού αξιολογείται ως σημαντική μιας και συμβάλει στη μείωση του κινδύνου σοβαρής νόσησης. Μια σημαντική εξέλιξη μιας και μειώνει σημαντικά τα περιστατικά που χρήζουν εξειδικευμένης νοσηλείας και που στο παρελθόν ήταν ένας παράγοντας που δημιουργούσε πιέσεις στα συστήματα υγείας. Τα αποτελέσματα από την εισαγωγή της θεραπευτικής αγωγής φαίνονται και στις εβδομαδιαίες ανακοινώσεις του υπουργείου Υγείας. Σε συνδυασμό και με άλλους παράγοντες, τα σοβαρά περιστατικά έχουν μειωθεί σημαντικά και παραμένουν σε διψήφιο αριθμό.

Οι μάσκες επέστρεψαν για να μείνουν

Η εμπειρία που υπάρχει στην επιστημονική κοινότητα για τον ιό δεν ακυρώνει το ενδεχόμενο λήψης κάποιων μέτρων, εάν και εφόσον αυτό προκύψει ως ανάγκη από την εξέλιξη της πανδημίας. Το σενάριο μιας νέας παραλλαγής του ιού μετά το καλοκαίρι υπάρχει στους επιστήμονες, ωστόσο παραμένει ως μια θεωρητική πιθανότητα. Εάν και εφόσον μετά το καλοκαίρι παρατηρηθεί αύξηση στη διασπορά του ιού η αντίδραση θα κινηθεί στη λήψη προστατευτικών μέτρων με τις μάσκες να παραμένουν και ενδεχομένως να επεκταθούν και σε άλλες καθημερινές δραστηριότητες των πολιτών. Πάντως, όπως όλα δείχνουν θεωρείται απομακρυσμένο το ενδεχόμενο ανάκλησης της απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου για τις μάσκες

μέχρι το τέλος του καλοκαιριού. Όλα θα εξαρτηθούν από την ομαλοποίηση της καθημερινότητας μετά το τέλος των διακοπών. Στη Μονάδα Επιδημιολογικής Επιτήρησης θεωρούν πως ένα ποσοστό θετικότητας πάνω από τα επιτρεπόμενα όρια δύσκολα θα προκαλέσει ανάκληση του μέτρου με τις μάσκες. «Όταν έχεις ποσοστό θετικότητας κοντά στο 15% οι πάντες καταλαβαίνουν πόσα είναι τα κρούσματα που δεν εντοπίζονται», μας είπε αρμόδια πηγή. Πάντως, στην καρδιά του καλοκαιριού τα νούμερα δείχνουν μεγάλη διασπορά στην κοινότητα συμπλήρωσε η ίδια πηγή το μέγεθος της οποίας μόνο κατά προσέγγιση μπορεί να υπολογισθεί μιας και σε σχέση με το παρελθόν ο αριθμός των τεστ είναι μικρός.

Οδηγίες συμβίωσης με τις νέες μεταλλάξεις

Μάσκα, εμβόλια και σωφροσύνη, τα «όπλα» για να παραμείνει κάποιος ασφαλής χωρίς να διαταράξει την καθημερινότητά του

Των ΚΝΒΟΥΛ ΣΙΧ και ΧΑΝΑ ΣΕΟ

Το μεταλλαγμένο στέλεχος BA.5 του κορωνοϊού πυροδότησε για ακόμα μία φορά έκταση της πανδημίας στις ΗΠΑ. Οι ειδικοί προειδοποιούν ότι πρόκειται για την πιο μεταδοτική έκδοχή του ιού έως σήμερα, η οποία μάλιστα προκαλεί εύκολα επαναλοίωση σε όσους έχουν ήδη νοσήσει μία ή δύο φορές, ακόμα και αν αυτό συνέβη πρόσφατα.

Οι λίγοι που κατάφεραν να μην κολήσουν τα τελευταία δυόμισι χρόνια ανακαλύπτουν ότι το BA.5 ξεπερνά εύκολα τις γραμμές άμυνάς τους, βάζοντας «στον πάγο» την προσδοκία τους για επιστροφή στην κανονικότητα. Πώς μπορεί κανείς να παραμείνει ασφαλής με τη διαρκή εμφάνιση νέων μεταλλάξεων, εξαχιστοποιώντας τη διατάραξη της καθημερινότητάς του;

Κατ' αρχάς, είναι σημαντική η ολοκλήρωση του εμβολιασμού και με τις αναμνηστικές δόσεις. Τα εμβόλια είναι η καλύτερη προστασία κατά της βαριάς νόσου. Το φθινόπωρο αναμένεται η διάθεση νέων σκευασμάτων, που θα είναι

Το φθινόπωρο αναμένεται η διάθεση νέων σκευασμάτων, εξειδικευμένων για τη μετάλλαξη «Ομικρον», αλλά μέχρι τότε δεν πρέπει να υπάρξει εφησυχασμός.

εξειδικευμένα για τη μετάλλαξη «Ομικρον», αλλά μέχρι τότε δεν πρέπει να παραμείνει κάποιος ακάλυπτος, ιδίως αν ανήκει σε ομάδα υψηλού κινδύνου.

Είναι επίσης καλό να ενημερωθούμε αν οι οικείοι και οι φίλοι μας είχαν πρόσφατα νοσήσει ή έρθει σε επαφή με κρούσμα. Αυτό έχει περισσότερο νόημα από τη γνώση του γενικότερου κινδύνου λοίμωξης στη γειτονιά ή στην πόλη. Αν δούμε αύξηση των κρουσμάτων στον στενό περίγυρο, αυτό σημαίνει πως ήρθε η ώρα των βαρέων «όπλων», όπως οι μάσκες και η αποφυγή συναθροίσεων. Στους δημόσιους χώρους φοράμε πάντα

Περίπατος εν καιρώ πανδημίας σε πάρκο της Νέας Υόρκης. Σε ανοικτούς χώρους η χρήση μάσκας κρίνεται προαιρετική, εφόσον δεν υπάρχει συνωστισμός.

μάσκα υψηλής προστασίας, ανεξαρτήτως του αν έχουμε νοσήσει. Κάθε επαναλοίωξη συνοδεύεται από τον κίνδυνο της «μακράς COVID». Όπως τονίζει η δρ Κέιτλιν Ρίβερς, επιδημιολόγος στο Κέντρο Υγειονομικής Ασφάλειας του Τζονς Χόπκινς, «για εμένα δεν έχουν αλλάξει πολλά πράγματα. Φοράω πάντα μάσκα όταν είμαι σε κλειστό χώρο και προσπαθώ να κάνω τις περισσότερες δραστηριότητες σε ανοικτό». Οι ανοικτοί χώροι είναι ασφαλέστεροι όταν δεν φοράμε μάσκα εφόσον δεν υπάρχει συνωστισμός.

Αν οργανώσουμε κάποια συγκέντρωση, σάφρον είναι να περιορίσουμε τους καλεσμένους και να ελέγξουμε ότι είναι εμβολιασμένοι και έχουν κάνει πρόσφατα αρνητικό τεστ. Στις μεγάλες συγκεντρώσεις, όπως οι γάμοι ή οι συναυλίες, όπου διατηρούμε μικρότερο έλεγχο, η χρήση μάσκας είναι απαραίτητη, όπως και η επαγρύπνηση για συμπτώματα τις επόμενες ημέρες.

Συχνά τεστ

Ας μην περιφρονούμε τα οικιακά

rapid tests. Είναι λάθος να καταφεύγουμε σε αυτά μόνον όταν φοβόμαστε ότι εκτεθήκαμε στον κορωνοϊό. Καλό είναι να κάνουμε τεστ δύο ή τρεις ημέρες έπειτα από μια μεγάλη εκδήλωση. Ακόμα και με αρνητικό τεστ, ενδέχεται να νοσήσουμε από COVID.

Αν νιώθουμε ότι αρρωστήσαμε, οφείλουμε να απομονωθούμε και να επαναλάβουμε το τεστ δύο ή τρεις ημέρες αργότερα.

Τέλος, αν πρόκειται να ταξιδέψουμε, οφείλουμε να προετοιμαστούμε για το ενδεχόμενο λοίμωξης κατά τη διάρκεια του ταξιδιού. Οι πιστωτικές κάρτες πρέπει να έχουν περιθώριο για την περίπτωση ανάγκης, ενώ φέρουμε επάνω μας όλες τις πληροφορίες που ενδέχεται να φανούν χρήσιμες στους ειδικούς, όπως πότε εμβολιασθήκαμε, το ιατρικό ιστορικό μας, τα φάρμακα που λαμβάνουμε κ.ο.κ.

Η BA.5 συνιστά, τελικά, μια θαυμάσια υπενθύμιση ότι πρέπει να βρούμε τη χρυσή τομή μεταξύ της επιστροφής στην κανονικότητα και της διατήρησής μας σε καλή υγεία.

Μοναδικό οικοσύστημα υπηρεσιών αποκλειστικά για e-shops!

Για περισσότερες πληροφορίες σαρώστε τον κωδικό QR.

G.A.P. VASSILOPOULOS GROUP

ΑΝΑΛΥΣΗ
Του ΤΖΟΝ ΦΟΛΕΪ / REUTERS BREAKINGVIEWS

Η στάση των αμερικανικών εταιρειών για τις αμβλώσεις

Η ακύρωση του συνταγματικά προστατευόμενου δικαιώματος στην άμβλωση στις Ηνωμένες Πολιτείες είναι ιστορική. Παρά ταύτα, για όσες επιχειρήσεις και ομίλους δραστηριοποιούνται στη χώρα, η ανάλυση της σχέσης κόστους - οφελών που η απόφαση συνεπάγεται είναι οικεία. Οι επικεφαλής τους θα καταλήξουν να εξετάζουν τις ανελεύθερες πολιτείες της Αμερικής, ακριβώς με τον τρόπο που ακολουθούν όταν πρόκειται για μία αναδυόμενη οικονομία. Θα εναπόκειται πλέον σε κάθε πολιτεία να αποφασίσει πώς και αν θα οριοθετήσει τις αμβλώσεις, εφόσον το ανώτατο δικαστήριο προσφάτως αποφάσισε ότι στη ρύθμιση για την προστασία της ζωής, της ελευθερίας και της ιδιοκτησίας δεν περιλαμβάνεται ως δικαίωμα ο τερματισμός της εγκυμοσύνης. Τούλachiστον οκτώ πολιτείες είχαν ήδη απαγορεύσει τη διαδικασία μέχρι τη Δευτέρα αυτής της εβδομάδας και περίπου οι μισές από τις 50 ετοιμάζονται να τη θέσουν εκτός νόμου βάσει των ήδη υφιστάμενων πλαισίων τους. Εν τω μεταξύ, η κατάργηση των νόμιμων αμβλώσεων θα μπορούσε να αυξήσει τους θανάτους των μητέρων εν γένει πάνω από ένα πέμπτο, σύμφωνα με στοιχεία του Πανεπιστημίου Ντιουκ και ειδικά των μαύρων μητέρων κατά το ένα τρίτο.

Αναγνωρίζοντας το άγχος για το θέμα αυτό, πολλές επιχειρήσεις έχουν κινητοποιηθεί για να καθυστερήσουν το προσωπικό τους. Οι ιδρυτές του Facebook Meta Platforms και ο τραπεζικός κολοσσός Goldman Sachs είναι μεταξύ εκείνων που προσφέρουν τη χρηματοδότηση του ταξιδιού για υπαλλήλους που πρέπει να μετακινηθούν από την πολιτεία τους για να τους παρασχεθεί περίθαλψη και φροντίδα της αναπαραγωγικής τους υγείας. Πάντως, εάν η πλειονότητα των Αμερικανών, που αντιτάσσονται στην ανατροπή της απόφασης Ροι εναντίον Γουέντ ευελπιστούν οι μεγάλοι και ισχυροί εργοδότες τους να κάνουν περιο-

στέρα, θα απογοητευτούν. Χρόνια πριν οι πολυεθνικές συμφιλιώθηκαν με την ιδέα της έναρξης δραστηριοτήτων σε τόπους, όπου ελευθερίες δεδομένες σε ορισμένες χώρες είναι περιορισμένες για λόγους σταθερότητας ή ιδεολογικούς.

Λόγου χάριν, οι άμεσες ξένες επενδύσεις στην Κίνα αυξήθηκαν κατά ένα τρίτο στα 344 δισ. δολάρια πέρυσι, σύμφωνα με το Ινστιτούτο Διεθνών Οικονομικών Πίτερσον. Η Κίνα και πολιτείες όπως το Τέξας μοιάζουν κάπως υπό το κριτήριο αυτό. Η εν λόγω πολιτεία, ονομαζόμενη Μοναχικό Αστέρι, προσφέρει χαμηλούς φόρους, καλά πανεπιστήμια, πλούσιους φυσικούς πόρους και οικονομία κλίμακος. Η αποδοχή της απονομιμοποίησης της άμβλωσης είναι απλώς το κόστος της επιχειρηματικής δραστηριότητας για εταιρείες όπως ο Goldman Sachs και Apple. Αντιστοίχως, παράβλεψαν την πρόσφατη δήλωση του κυβερνώντος Ρεπουμπλικανικού Κόμματος του Τέξας ότι η «ομοφυλοφιλία είναι μια ανώμαλη επιλογή τρόπου ζωής» —κι αυτό διαμορφώνει μία αμήχανη πραγματικότητα για όσες εταιρείες διακινύσσουν την πίστη τους στη διαφορετικότητα.

Η στάση έναντι των αναδυόμενων αγορών δεν δημιουργεί πάντα οικονομική άνθηση για τα κράτη ή τις πολιτείες. Η πολιτεία της Μανόλιας, ή αλλιώς ο Μισισσιπίς, για παράδειγμα, δεν έχει εταιρείες του Fortune 500 με έδρα εντός των συνόρων του. Ο τραπεζικός όμιλος της JPMorgan άνοιξε το πρώτο υποκατάστημα εκεί στην πολιτεία της Μανόλιας μόλις πέρυσι, ενώ όταν οι διευθυνόμενοι ερωτώνται πώς αισθάνονται με τα δρακόντεια μέτρα των κυβερνήσεων σε περιοχές που τους αποφέρουν κέρδη, απαντούν ότι απλά συμβαδίζουν με τον νόμο και δεν είναι δουλειά τους να τον αμυνθούν. Οι επενδυτές εν πολλοίς συναίνου. Από τώρα και στο εξής και οι ΗΠΑ θα είναι ένα τέτοιο μέρος.

Μαγνήτης νέων επενδυτικών σχεδίων η ανατολική Γερμανία

Αλλάζει ο χάρτης βιομηχανικής παραγωγής της ατμομηχανής της Ευρώπης

Ο οικονομικός χάρτης της Γερμανίας αλλάζει άρδην και μια ολόκληρη περιοχή που μέχρι προσφάτως ήταν συνώνυμο της παρακμής προσελκύει νέες επενδύσεις και εξελίσσεται σε έναν ταχύτατα αναπτυσσόμενο κόμβο βιομηχανικών ακινήτων. Ο λόγος για την ανατολική Γερμανία και ιδιαίτερως για τη μικρή πόλη Γκούμπεν, που τα τελευταία δύο χρόνια έχει κατακλυσθεί από νέα βιομηχανικά σχέδια και επενδύσεις. Το περασμένο έτος την επέλεξε η Rock Tech Lithium, καναδική εταιρεία τεχνολογίας καθαρής ενέργειας, για την ανέγερση μονάδας παραγωγής λιθίου και επένδυσε στην Γκούμπεν 500 εκατ. ευρώ. Αυτά αναμένεται να μετατρέψουν τη μικρή πόλη σε σημαντικό κόμβο της εφοδιαστικής αλυσίδας για τις μπαταρίες της ηλεκτροκίνησης. Ήδη η Γκούμπεν αποτελεί έδρα του ταχύτατα αναπτυσσόμενου τομέα των ηλεκτροκινήτων αυτοκινήτων.

Όπως επισημαίνει σχετικό ρεπορτάζ των Financial Times, εντυπωσιάζει η απόφαση που ανακοίνωσε τον Μάρτιο η βιομηχανία μικροεπεξεργαστών Intel και αφορά την ανέγερση δύο μονάδων

Επενδύσεις δισεκατομμυρίων στην ηλεκτροκίνηση από εγχώριους και ξένους κολοσσούς.

της αξίας 17 δισ. ευρώ στο Μαγδεμβούργο. Πρόκειται για τη μεγαλύτερη άμεση ξένη επένδυση που έχει γίνει ποτέ στη Γερμανία. Η απόφαση της Intel συνέπεσε μάλιστα χρονικά με την έναρξη της παραγωγής ηλεκτροκινήτων οχημάτων της Tesla στην πρώτη ευρωπαϊκή μονάδα της στην ανατολική πόλη Γκρινχάιντ. Εχει, άλλωστε, προηγηθεί η μετατροπή δύο μονάδων της Volkswagen σε εργοστάσια ηλεκτροκινήτων οχημάτων στη Δρέσδη και στο Ζβίκλου, στην ανατολική Γερμανία. Επί δεκαετίες η οικονομική ανάπτυξη

Το Βραδεμβούργο, η νέα έδρα της Tesla, έχει προσελκύσει επενδύσεις 7 δισ. ευρώ από το 2018 έως σήμερα.

της μεγαλύτερης ευρωπαϊκής οικονομίας ήταν συγκεντρωμένη στον Νότο και στα νοτιοδυτικά της χώρας, που αποτελούν την έδρα των εμβληματικών αυτοκινητοβιομηχανιών της, Mercedes και BMW, αλλά και των κολοσσών του μηχανολογικού εξοπλισμού, όπως η Siemens. Τώρα όμως φαίνεται να αλλάζει αυτή η κατανομή της παραγωγής και της ανάπτυξης, καθώς η ανατολική Γερμανία επαναβιομηχανοποιείται. Σε πρόσφατο συνέδριο ο Γερμανός καγκελάριος Ολαφ Σολτς δήλωσε πως η ανατολική Γερμανία είναι σήμερα «από τις πλέον οικονομικά ελ-

κυστικές περιοχές της Ευρώπης». Η ανατολική Γερμανία προσελκύει τώρα εξαιρετικά σημαντικές επενδύσεις σε μια στιγμή που οι συμβατικές αυτοκινητοβιομηχανίες με τους παραδοσιακούς κινητήρες υφίστανται εντεινόμενη πίεση, καθώς κερδίζει διαρκώς έδαφος η ηλεκτροκίνηση και οι κυβερνήσεις ανά τον κόσμο προσπαθούν να σχεδιάσουν το μέλλον χωρίς ορυκτά καύσιμα. Όπως επισημαίνουν οι FT, ενδεικτικό της εντεινόμενης πίεσης ήταν το πρόσφατο ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου που αποφάσισε να απαγορεύσει τις πω-

λήσεις νέων συμβατικών αυτοκινήτων και φορτηγών στην Ε.Ε. από το 2035. Ετσι στο νότιο και το νοτιοδυτικό τμήμα της χώρας οι παραδοσιακοί προμηθευτές της συμβατικής αυτοκινητοβιομηχανίας, οι Bosch, Continental, Mahle και ZF Friedrichshafen, ανακοινώνουν διαρκώς μειώσεις προσωπικού, καθώς υποχωρεί η ζήτηση και αυξάνεται η αβεβαιότητα. Η εικόνα είναι ακριβώς αντίστροφη στην ανατολική πλευρά της χώρας, όπου παράγει από το 2019 ηλεκτροκίνητα η Volkswagen μετά τη μετατροπή μονάδας στο Ζβίκλου της Σαξονίας. Στη διάρκεια της σοβιετικής εποχής η μονάδα αυτή παρήγε το μοντέλο Trabant, αλλά την εξαγόρασε η Volkswagen μετά την επανένωση των Γερμανιών.

Ετσι σήμερα η περιοχή του Ζβίκλου έχει σχεδόν πλήρη απασχόληση εν μέρει και χάρη σε εταιρείες, όπως η βιομηχανία καλωδίων Leoni, που επενδύουν 130 εκατ. ευρώ στην περιοχή για να προμηθεύουν τις μονάδες της VW. Παράλληλα, η BMW δημιουργεί εκατοντάδες νέους ρόλους και θέσεις εργασίας στη μονάδα της στη Λειψία, που θα κατασκευάζει μπαταρίες για ηλεκτροκίνητα. Όπως αναφέρει στους FT ο Γεργκ Στάινμπαχ, υπουργός Οικονομικών του Βραδεμβούργου, όπου έχει τη νέα έδρα της η Tesla, το κρατίδιο έχει προσελκύσει επενδύσεις ύψους 7 δισ. ευρώ από το 2018 έως σήμερα, ένα επίπεδο που δεν συγκρίνεται με τίποτε ανάλογο στο παρελθόν. Οι τοπικές αρχές, άλλωστε, εξετάζουν αυτόν τον καιρό 28 επιστολές εκδήλωσης ενδιαφέροντος, που αντιπροσωπεύουν αθροιστικά νέες επενδύσεις ύψους 11,5 δισ. ευρώ. Τα πλεονεκτήματα της περιοχής είναι οι άφθονες διαθέσιμες εκτάσεις, ενώ ειδικότερα το Βραδεμβούργο παράγει ηλεκτρική ενέργεια από αιολική, ηλιακή και βιομάζα περισσότερο απ' όλα τα ομοσπονδιακά κρατίδια της Γερμανίας. Οι ανανεώσιμες πηγές ενέργειας καλύπτουν έτσι το 94% των αναγκών του σε ηλεκτρική ενέργεια, ενώ ο μέσος όρος της Γερμανίας δεν υπερβαίνει το 46%.

GoGordian
REAL ESTATE

Ακίνητα υψηλής απόδοσης

**Καταστήματα στην
Λεωφ. Λάρνακος,
Λευκωσία**

- Δύο ισόγεια καταστήματα στην πολυσύχναστη κεντρική εμπορική Λεωφόρο Λάρνακος.
- 650μ από την Πύλη Αμμοχώστου και 2χλμ. από το κέντρο της Λευκωσίας.
- Εξαιρετική τοποθεσία με εγγύτητα σε όλες τις ανέσεις και στο κέντρο της Λευκωσίας.
- Συνολικό εμβαδόν εσωτερικών χώρων 75 τ.μ.
- Το ακίνητο είναι κατειλημμένο.
- Δεν υπόκειται σε Φ.Π.Α.

Ref: 5336

**Η ιδανική
επενδυτική
ευκαιρία!**

7777 5656
www.gogordian.com

€140.000

Αλμα ενοικίων στις ΗΠΑ, βουτιά αγοραπωλησιών σε κατοικίες

Οι συνέπειες για τον κλάδο των ακινήτων από τις αυξήσεις επιτοκίων της Fed

Η **Federal Reserve** αυξάνει επιθετικά το κόστος του δανεισμού για να ανακόψει τον πληθωρισμό, αλλά πολύ προτού το επιτύχει αυξάνει την πίεση στους δανειολήπτες στεγαστικών δανείων, ενώ αποθαρρύνει τους επιδοζους αγοραστές κατοικιών που βλέπουν τα επιτόκια των συγκεκριμένων δανείων να αυξάνονται ξαφνικά, οδηγώντας τις δόσεις σε απαγορευτικά επίπεδα. Έτσι, πολλοί επίδοχοι αγοραστές αναγκάζονται να αναβάλουν επ' αόριστον τα σχέδιά τους και να παραμεινουν ενοικιαστές. Και το αποτέλεσμα είναι να αυξάνεται η ζήτηση για ενοικίαση κατοικίας και μαζί της να αυξάνονται περαιτέρω τα ήδη ιλιγγιώδη ενοίκια. Το ύψος των ενοικίων, όμως, αποτελεί και έναν από τους μοχλούς που επιταχύνουν τον πληθωρισμό.

Εκτός από όσους έχουν τη δυνατότητα να εξοφλήσουν ένα στίπι άμεσα με μετρητά, η αγορά ενός σπιτιού σήμερα είναι πολύ έως απαγορευτικά ακριβή στη μεγαλύτερη οικονομία του κόσμου. Από τον Δεκέμβριο, οπότε άρχισε η Fed να ανακαλεί την άκρως επεκτατική νομισματική πολιτική των προηγούμενων ετών για να ανακόψει τον πληθωρισμό, τα επιτόκια των στεγαστικών δανείων έχουν πάρει την ανι-

ούσα. Η άνοδος έχει επιταχυνθεί από τον Μάρτιο, οπότε άρχισε να αυξάνει τα επιτόκια η Fed από τα μηδενικά επίπεδα στα οποία βρίσκονταν για μεγάλο χρονικό διάστημα, και το σχέδιό της είναι να τα φθάσει περίπου στο 3,5% προς το τέλος του έτους. Έτσι τα επιτόκια των στεγαστικών δανείων έχουν σχεδόν διπλασιαστεί και φθάνουν περίπου στο 6%, καταγράφοντας, έτσι, το υψηλότερο επίπεδο από το 2008. Το άλμα που συνεπάγεται η συγκεκριμένη εξέλιξη για το ύψος της δόσης ενός στεγαστικού είναι το εξής: τον Ιανουάριο η δόση ενός δανείου για την αγορά μιας κατοικίας αξίας 500.000 δολαρίων ανερχόταν σε 2.100 δολ. τον μήνα. Σήμερα για το ίδιο δάνειο ο αγοραστής θα πρέπει να καταβάλλει δόση 2.900 δολ. τον μήνα.

Γίνεται, έτσι, απρόσιτο το κόστος αγοράς μιας κατοικίας, με δεδομένο, άλλωστε, ότι οι τιμές των κατοικιών έχουν εκτοξευθεί κατά 20% στο διάστημα από τον Μάιο του περασμένου έτους μέχρι τον Μάιο του τρέχοντος. Η ζήτηση για αγορά κατοικίας παρουσιάζει ήδη σημάδια κάμψης. Τον Ιούνιο οι αιτήσεις για στεγαστικά δάνεια ήταν μειωμένες κατά 24% και οι πωλήσεις μειωμένες κατά 13% σε σύγκριση με την αντίστοιχη

Τα επιτόκια των στεγαστικών δανείων στις ΗΠΑ έχουν πάρει την ανιούσα. Η άνοδος έχει επιταχυνθεί από τον Μάρτιο, οπότε άρχισε να αυξάνει τα επιτόκια η Fed. Τα επιτόκια των στεγαστικών έχουν σχεδόν διπλασιαστεί και φθάνουν περίπου στο 6% και τα ενοίκια στη Νέα Υόρκη εκτοξεύθηκαν σε επίπεδα πολύ πάνω από εκείνα του 2019.

Οι τιμές των κατοικιών έχουν εκτοξευθεί κατά 20% το διάστημα από τον Μάιο του περασμένου έτους μέχρι τον Μάιο του 2022.

περίοδο του περασμένου έτους. Σύμφωνα με την εταιρεία δεδομένων αγοράς κατοικίας Redfin, πρόκειται για τη μεγαλύτερη πτώση που έχει καταγραφεί από τον Μάιο του 2020. Μαζί της μειώνεται και η οικοδομική δραστηριότητα, με τις κατασκευές νέων κατοικιών να έχουν καταγράψει πτώση 14,4% τον Μάιο, στο χαμηλότερο επίπεδο των τελευταίων 12 και πλέον μηνών. Κάτι ανάλογο ισχύει και για τις κατασκευές

κτιρίων με διαμερίσματα. Η μείωση της οικοδομικής δραστηριότητας οδηγεί και πάλι σε αύξηση των ενοικίων.

Από την αρχή της πανδημίας και με τα νέα ήθη της τηλεργασίας σημειώνεται μια πυρετώδης κούρσα ανόδου των ενοικίων. Στην αρχή υποχώρησαν κάπως σε μεγαλουπόλεις όπως η Νέα Υόρκη, επειδή έφυγαν για τον τόπο καταγωγής τους ορισμένοι ενοικιαστές και αυξήθηκαν τα κενά διαμερίσματα. Τότε έκλεισαν συμβόλαια με χαμηλά ενοίκια, έγιναν διευκολύνσεις, έγινε ακόμη ανενετό το να παραμείνουν κάποιοι ενοικιαστές για ένα διάστημα χωρίς να πληρώσουν. Σύντομα, όμως, όλα αυτά εξαφανίστηκαν και τα ενοίκια στη Νέα Υόρκη εκτοξεύθηκαν σε επίπεδα πολύ πάνω από εκείνα του 2019. Σε ορισμένες πολιτείες, όπως, για παράδειγμα, το Μαϊάμι, δεν υπήρξε ποτέ υποχώρηση

των ενοικίων. Γενικότερα η άνοδος συνεχίζεται χωρίς διακοπή και στη διάρκεια του 2022. Σύμφωνα με την εταιρεία καταγραφής διαμερισμάτων Apartment List, από την αρχή του έτους και μέχρι το τέλος Ιουνίου τα ενοίκια στα νέα συμβόλαια σημείωσαν άνοδο 14,1%. Η αύξηση αυτή είναι κάπως μικρότερη από το 17,5% που καταγράφη το περασμένο έτος, αλλά παραμένει εξαιρετικά υψηλή δεδομένου ότι προ πανδημίας μια αναμενόμενη και αποδεκτή αύξηση ήταν της τάξης του 2% έως 3%. Και όλα δείχνουν πως τα ενοίκια θα εξακολουθήσουν να ανεβαίνουν καθώς η ζήτηση για ενοικίαση κατοικιών και διαμερισμάτων αυξάνεται και η οικοδομική δραστηριότητα δεν την ακολουθεί. Σε όλη την επικράτεια των ΗΠΑ το ποσοστό των κενών κατοικιών είναι κάτω του 5% επί του συνόλου, και σύμφωνα με

τη RentCafe, που παρακολουθεί την αγορά ενοικίων, αυτό μεταφράζεται σε τουλάχιστον 12 υποψήφιους ενοικιαστές να ανταγωνίζονται για ένα κενό διαμέρισμα. Αναπόφευκτη είναι και η διαστημική εκτόξευση των ενοικίων. Στο Μανχάταν ένα μέσο ενοίκιο έφθασε τον Μάιο στο ιλιγγιώδες ύψος των 4.000 δολ., σύμφωνα με την εταιρεία δεδομένων Douglas Elliman. Οι οικονομολογοί προσεξοφλούν περαιτέρω άνοδο των ενοικίων για τα επόμενα δύο με τρία χρόνια, αλλά όχι με τον ίδιο ρυθμό. Όπως τονίζουν, όταν οι ιδιοκτήτες πιέζουν τους ενοικιαστές να δώσουν όσα μπορούν να διαθέσουν, κάποιοι θα καταβάλουν διπλά ή και τριπλά ενοίκια. Και βέβαια οι αυξήσεις των επιτοκίων από τη Fed δεν πρόκειται να σταματήσουν την άνοδο.

THE NEW YORK TIMES

Εκτόξευση του πληθωρισμού αναμένει η Κεντρική Τράπεζα της Τουρκίας

Σε μια στιγμή που οι κεντρικές τράπεζες ανά τον κόσμο αυξάνουν επιθετικά τα επιτόκια για να αναχαιτίσουν τον υψηλότερο πληθωρισμό των τελευταίων 40 ετών, η Τράπεζα της Τουρκίας επιμένει να υποτιμά το πρόβλημα μολονότι αναγνωρίζει ότι ο πληθωρισμός επιταχύνεται και αναθεωρεί προς τα πάνω τις επίσημες προβλέψεις της για την πορεία των τιμών. Ο διοικητής της Τράπεζας της Τουρκίας, Σαχάπ Καβτσίογλου, παραδέχθηκε πως ο πληθωρισμός θα διαμορφωθεί στο σύνολο του έτους σε επίπεδα κατά 18 εκατοστιαίες μονάδες υψηλότερα σε σύγκριση με την προηγούμενη πρόβλεψη. Μολονότι πριν από λίγες ημέρες η Τράπεζα της Τουρκίας άφησε αμετάβλητα τα επιτόκια, παρά τον ιλιγγιώδη πληθωρισμό που πλησιάζει το 80%, ο κ. Καβτσίογλου υποστήριξε πως «λαμβάνουμε σοβαρά μέτρα για να αντιμετωπίσουμε τον πληθωρισμό και θα εξακολουθήσουμε να το κάνουμε», αναφερόμενος προφανώς στους ανορθόδοξους ελιγμούς της κεντρικής τρά-

Αναθεωρεί προς τα πάνω τις επίσημες προβλέψεις της για την πορεία των τιμών.

πεζας. Εκτιμά συγκεκριμένα ότι στο σύνολο του τρέχοντος έτους οι αυξήσεις των τιμών θα είναι 60,4%, περίπου 12πλάσιες δηλαδή από τον επίσημο στόχο της κεντρικής τράπεζας κι ενώ η προηγούμενη εκτίμηση ήταν για πληθωρισμό 42,8%. Ευελπιστεί, πάντως, πως οι πληθωριστικές πιέσεις θα αποκλιμακωθούν στο 19,2% προς τα τέλη του επόμενου έτους και στο 8,8% το 2024. Ο διοικητής της κεντρικής τράπεζας απέδωσε τις πληθωριστικές πιέσεις που αντιμετωπίζει η Τουρκία κυρίως στα εξωτερικά πληγήματα, με κύρια την εκτόξευση των τιμών των τροφίμων, της ενέργειας και γενικότερα των ειδών πρώτης ανάγκης. Υποστήριξε μάλιστα πως ο πληθωρισμός ελάχιστα έχει επι-

Η Τράπεζα της Τουρκίας εκτιμά ότι στο σύνολο του τρέχοντος έτους οι αυξήσεις των τιμών θα είναι 60,4%, ενώ η προηγούμενη εκτίμηση ήταν για πληθωρισμό 42,8%.

ρεαστεί από παράγοντες σχετικούς με τη ζήτηση. Οι εκτιμήσεις αυτές πόρρω απέχουν, πάντως, από τον πραγματικό

πληθωρισμό της Τουρκίας, που από τον Ιούνιο υπολογίζεται ότι αγγίζει το 80% και σημειώνει τα υψηλότερα επι-

πεδα των τελευταίων 24 ετών. Σύμφωνα με την Goldman Sachs, θα εκτοξευθεί περαιτέρω στο 90% την περίοδο Οκτωβρίου - Νοεμβρίου, ενώ αναλυτές της Bloomberg Economics εκτιμούν πως θα κυμαίνεται γύρω στο 69% στα τέλη του τρέχοντος έτους. Με δεδομένο ωστόσο ότι τα επιτόκια της κεντρικής τράπεζας βρίσκονται στο 14% μετά τις επανειλημμένες μειώσεις στις οποίες προχώρησε στη διάρκεια του περασμένου έτους, υπολογίζεται ότι τα πραγματικά επιτόκια στη γειτονική χώρα είναι όχι μόνον σε αρνητικό έδαφος, αλλά 65 εκατοστιαίες μονάδες κάτω από το μηδέν.

Ο Σαχάπ Καβτσίογλου εξακολουθεί, πάντως, να υποστηρίζει τον Τούρκο πρόεδρο και τις ανορθόδοξες θεωρίες του ότι τα υψηλά επιτόκια οδηγούν σε υψηλό πληθωρισμό. Η τελευταία θεωρία που έχει αναπτύξει ο Ρετζέπ Ταγίπ Ερντογάν για να υποστηρίξει την επιμονή του στον φθινό δανεισμό είναι πως οι μειώσεις των επιτοκίων έχουν στόχο

να προσελκύσουν επενδύσεις, να αυξήσουν τις εξαγωγές, να δημιουργήσουν θέσεις εργασίας και να μετασχηματίσουν την τουρκική οικονομία σε μια οικονομία που θα βασίζεται στην εγχώρια παραγωγή. Ένας άλλος στόχος της κυβερνήσης Ερντογάν είναι η μείωση του ελλείμματος στο ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών προκειμένου να θωρακιστεί η οικονομία της Τουρκίας έναντι εξωτερικών πληγμάτων και να μην είναι ευάλωτη σε περιόδους μαζικών εκρών ξένου κεφαλαίου.

Κατά την παρουσίαση των στοιχείων της κεντρικής τράπεζας, ο κ. Καβτσίογλου εξέφρασε μάλιστα την εκτίμηση πως η Τουρκία έχει σημειώσει πρόοδο σε αυτή την κατεύθυνση. Όπως τόνισε, από το δεύτερο τρίμηνο του 2020 και μετά ο αριθμός των εργαζομένων στη γειτονική χώρα βαίνει αυξανόμενος και αυξήθηκε κατά 2,7 εκατ. άτομα μέσα στους τρεις πρώτους μήνες του τρέχοντος έτους.

BLOOMBERG

Ανάπτυξη 1,4% στη Σουηδία το δεύτερο τρίμηνο

Αιφνιδίασε τους οικονομολόγους η Σουηδία, όταν ανακοίνωσε πως το δεύτερο τρίμηνο η οικονομία της ανέκαμψε από τη συρρίκνωση των προηγούμενων μηνών και σημείωσε ανάπτυξη, παρά τον ιλιγγιώδη πληθωρισμό και την παγκόσμια επιβράδυνση. Σύμφωνα με τα προκαταρκτικά στοιχεία που έδωσε στη δημοσιότητα η Στατιστική Υπηρεσία της χώρας, το δεύτερο τρίμηνο το ΑΕΠ της Σουηδίας σημείωσε ανάπτυξη 1,4% σε σύγκριση με τους αμέσως προηγούμενους τρεις μήνες. Ακόμη και οι πλέον αισιόδοξες εκτιμήσεις των οικονομολόγων μιλούσαν για αύξηση ΑΕΠ από 0,7% έως 1,1% στην καλύτερη περίπτωση. Παρά την ανάκαμψη στην οποία κατατείνουν τα στοιχεία, το μέλλον για τη χώρα της Σκανδιναβίας φαίνεται αβέβαιο, καθώς οι έρευνες και

Είναι μεγαλύτερη και από τις πλέον αισιόδοξες εκτιμήσεις των οικονομολόγων για αύξηση ΑΕΠ από 0,7% έως 1,1%.

οι δημοσκοπήσεις φέρουν τους καταναλωτές να δηλώνουν απαισιόδοχοι και μάλιστα στον χειρότερο βαθμό από τα μέσα της δεκαετίας του 1990, ενώ οι σημαντικοί εταίροι της Σουηδίας από την Ευρωζώνη βρίσκονται στα πρόθυρα της ύφεσης. Τους τελευταίους μήνες οι προβλέψεις για την οικονομία της Σουηδίας ήταν ολοένα και πιο απαισιόδοξες, με επαναλαμβανόμενες

επί τα χείρω αναθεωρήσεις. Αιτία βέβαια η επιδείνωση του παγκόσμιου περιβάλλοντος και το πλήγμα που έχει δεχθεί η εγχώρια οικονομική δραστηριότητα εξαιτίας του υψηλού πληθωρισμού, αλλά και της κρίσης στην εγχώρια αγορά στέγης. Σημειωτέον ότι προ ημερών μέσα στον Ιούλιο η Κομισιόν αναθεώρησε προς τα κάτω την πρόβλεψή της για την ανάπτυξη της Σουηδίας στο 1,3% για φέτος, που ήταν και το χαμηλότερο ποσοστό ανάμεσα στα 27 κράτη-μέλη της Ε.Ε.

Τα βελτιωμένα στοιχεία ενδέχεται, πάντως, να ενθαρρύνουν την κεντρική τράπεζα της Σουηδίας, που προσπαθεί να ανακόψει την άνοδο του πληθωρισμού αυξάνοντας τα επιτόκια. Σημειωτέον ότι στη Σουηδία ο πληθωρισμός βρίσκεται στα υψηλότερα επίπεδα των

τελευταίων 30 ετών. Οι πρώτες της κινήσεις σε αυτή την κατεύθυνση έχουν ήδη επιφέρει κάποια επιβράδυνση στην αγορά στέγης της χώρας, έχουν οδηγήσει σε επιβράδυνση την οικοδομική δραστηριότητα, ενώ έχουν προκαλέσει αποκλιμακωση των τιμών που υποχωρούν με τον ταχύτερο ρυθμό μετά την παγκόσμια χρηματοπιστωτική κρίση.

Η κεντρική τράπεζα τόνισε πάντως πως θεωρεί αναμενόμενες αυτές τις παρενέργειες και απολύτως αποδεκτές, δεδομένης της προτεραιότητάς της να αναχαιτίσει τις επιθετικές αυξήσεις των τιμών. Σχεδιάζει συγκεκριμένα να οδηγήσει τα επιτόκια στο 2% προς τα τέλη του έτους από το επίπεδο του 0,75% στο οποίο βρίσκονται σήμερα.

BLOOMBERG

Προ ημερών η Κομισιόν αναθεώρησε προς τα κάτω την πρόβλεψή της για την ανάπτυξη της Σουηδίας, στο 1,3% για φέτος.

PLACELIFT
renovations - constructions

Τηλ: 77 770520

Κέρδη-ρεκόρ 50 δισ. δολαρίων για τις μεγάλες πετρελαϊκές

Η διόγκωση εσόδων το β΄ τρίμηνο, αποτέλεσμα των υψηλών τιμών των καυσίμων

Οι μεγάλες πετρελαϊκές εταιρείες αναμένεται να εμφανίσουν κέρδη-ρεκόρ της τάξης των 50 δισ. δολαρίων το δεύτερο τρίμηνο, αλλά αυτή η εξαιρετική απόδοση του κλάδου ίσως και να εμπεριέχει τους σπόρους της ίδιας του της παρακμής, όπως χαρακτηριστικά επισημαίνει σε δημοσίευσμά του το ειδησεογραφικό πρακτορείο Bloomberg. Η διόγκωση εσόδων είναι το άμεσο αποτέλεσμα των υψηλών τιμών των καυσίμων (φυσικού αερίου και πετρελαίου), που έχουν πυροδοτήσει τον πληθωρισμό, έχουν εντείνει τις πιέσεις στους καταναλωτές, όξυναν τον κίνδυνο της ύφεσης και έκαναν πολλούς να ζητούν νέους εταιρικούς φόρους. Σε τέτοιες συνθήκες πολιτικοοικονομικής ανασταχής, οι μέτοχοι των πετρελαϊκών ομίλων ίσως να χρειάζεται να μετριάσουν τις προσδοκίες τους για αυξανόμενες αποδόσεις. «Υπάρχει μεγάλη πιθανότητα τα κέρδη να εκτιναχθούν το δεύτερο ή το τρίτο τρίμηνο και να έχουν μια μικρή πτώση στη συνέχεια», δήλωσε ο

Οι Exxon Mobil, Chevron, Shell, TotalEnergies και BP πρόκειται να αποκομίσουν περισσότερα από το 2008, όταν το βαρέλι είχε εκτιναχθεί έως και τα 147 δολάρια.

Αχμέτ Μπεν Σάλεμ, αναλυτής της Oddo BHF. Πάντως, πέραν της ανοδικής πορείας των τιμών του «μαύρου» χρυσού, θετικά λειτουργήσε στην κερδοφορία του κλάδου και η μείωση των κεφαλαιοεξόδων δαπανών, που φέτος προβλέπονται στα 80 δισ. δολάρια, ήτοι το ήμισυ των αντιστοιχών του 2013. Οι Exxon Mobil, Chevron, Shell, TotalEnergies και BP, γνωστές και ως μεγάλες πετρελαϊκές, πρόκειται να αποκομίσουν έτι περισσότερα από το 2008, όταν τότε το βαρέλι είχε εκτιναχθεί έως και τα 147 δολάρια. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι δεν είναι μόνο το αργό που εκτινάχθηκε στα ύψη κατά τη διάρκεια της κρίσης που δημιουργήθηκε από την εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία.

Η διύλιση αντιστοιχεί πλέον στο 26% του κόστους ενός γαλινιού βενζίνης στις ΗΠΑ, έναντι του μέσου όρου του 14% την προηγούμενη δεκαετία, σύμφωνα με την Υπηρεσία Πληροφοριών Ενέργειας των ΗΠΑ. Ειδικότερα, η Shell εκτιμάται πως θα έχει κέρδη 1 δισ. δολαρίων στα αποτελέσματα διύλισης. Η Exxon, η οποία έχει το μεγαλύτερο μερίδιο στην άντληση και διύλιση μεταξύ των κολοσσών, αναμένεται να σωρεύσει περισσότερα το δεύτερο τρίμηνο από ό,τι τα προηγούμενα εννέα συνολικά, σύμφωνα με εκτιμήσεις του Bloomberg.

Επιπλέον, και οι τιμές του φυσικού αερίου και τα περιθώρια κερδών των δραστηριοτήτων διύλισης έχουν επίσης φθάσει σε επίπεδα-ρεκόρ. Πολλές μεγάλες αγορές έχουν να αντιμετωπίσουν καιριές ελλείψεις στην ικανότητα διύλισης εξαιτίας ενός συνδυασμού παραγόντων, όπως είναι η παύση λειτουργίας ορισμένων μονάδων, η διακοπή των συναφών επενδύσεων εξαιτίας της πανδημίας, οι κυρώσεις της Δύσης στη Ρωσία και η απόφαση της Κίνας να περιορίσει τις εξαγωγές πετρελαίου. Στην περίπτωση των Ηνωμένων Πολιτειών, τα περιθώρια κέρδους για το αργό του Κόλπου του Μεξικού κατά την διύλιση ενός βαρελιού αργού έφθασαν τα 48,84 δολάρια κατά μέσο όρο το δεύτερο τρίμηνο, ήτοι υπερδιπλασιάστηκαν. Ένα παρόμοιο κρι-

τήριο για τα δεδομένα της Γηραιάς Ηπείρου, το μεταβλητό περιθώριο κόστους της TotalEnergies, τριπλασιάστηκε στα 145,70 δολάρια. Η διύλιση αντιστοιχεί πλέον στο 26% του κόστους ενός γαλινιού βενζίνης στις ΗΠΑ, έναντι του μέσου όρου του 14% την προηγούμενη δεκαετία, σύμφωνα με την Υπηρεσία Πληροφοριών Ενέργειας των ΗΠΑ. Ειδικότερα, η Shell εκτιμάται πως θα έχει κέρδη 1 δισ. δολαρίων στα αποτελέσματα διύλισης. Η Exxon, η οποία έχει το μεγαλύτερο μερίδιο στην άντληση και διύλιση στο σύνολο των τεσσάρων κολοσσών, αναμένεται να σωρεύσει περισσότερα το δεύτερο τρίμηνο από ό,τι τα προηγούμενα εννέα συνολικά, σύμφωνα με εκτιμήσεις του Bloomberg.

Πάντως, «αυτά τα υπερμεγέθη πε-

ριθώρια διύλισης πιθανότατα δεν θα διαρκέσουν», όπως αναφέρει ο Ματ Μέρφι, αναλυτής στην Tudor Pickering Holt & Co. Οι υψηλές τιμές των καυσίμων, σε συνδυασμό με μια γενικότερη αύξηση του κόστους ζωής βλάπτουν τους καταναλωτές. «Η ζήτηση βενζίνης υστερεί των προβλέψεων κι εμείς διαπιστώνουμε πως σε έναν βαθμό υποχωρεί», προσέθεσε. Εξού και οι ενεργειακοί κολοσσοί αυτοσυγκρατούνται. Η Exxon πιθανότατα θα χρησιμοποιήσει τα πλεονάζοντα μετρητά της για να μειώσει το χρέος της, σύμφωνα με τη Citigroup, ενώ η Chevron ενδέχεται να αυξήσει το κατώτατο όριο του εúrους για επαναγορά ιδίων μετοχών στα 10 δισ. δολάρια για φέτος.

BLOOMBERG

Σημάδια μείωσης της ζήτησης για ημιαγωγούς

Οι κραδασμοί στο σύστημα της παγκόσμιας εφοδιαστικής αλυσίδας, που προκλήθηκαν από την πανδημία στέρησαν από τους κατασκευαστές υπολογιστών, αυτοκινητών και εξοπλισμό τηλεφώνων τους ημιαγωγούς (τσιπ) που απαιτούνται για να τα ολοκληρώσουν ως προϊόντα. Οστόσο, η κατάσπαση αυτή άλλαξε άρδην μέσα σε διάστημα τριών εβδομάδων, μόλις από τα τέλη Μαΐου έως τον Ιούνιο. Ο υψηλός πληθωρισμός, τα τελευταία περιοριστικά μέτρα λόγω επανεμφάνισης κορωνοϊού στην Κίνα και ο πόλεμος στην Ουκρανία συνέβαλαν στο να περιορίσουν οι καταναλωτές τις δαπάνες τους γενικά και ειδικότερα σε ηλεκτρονικούς υπολογιστές και εξοπλισμό κινητά τηλέφωνα. Οι ελλείψεις σε ημιαγωγούς, κατά συνέπεια, μετατράπηκαν σε πλεόνασμα σε ορισμένους κλάδους, αιφνιδιαζόντας τη Γουόλ Στρίτ. Μέχρι τα τέλη Ιουνίου η εταιρεία τσιπ Micron Technology δήλωσε ότι θα ελαττώσει την παραγωγή, διότι η ανατροπή στα δεδομένα την κατέλαβε εξαπίνης – τα σχετικά δήλωσε ο γενικός διευθυντής της, Σουμίτ Σαντάνα. Ενόψει της περόδου δημοσιοποίησης οικονομικών αποτελεσμάτων δεύτερου τριμήνου στις ΗΠΑ εντός Ιουλίου, ο οικονομολόγος με ειδίκευση σε ημιαγωγούς της TechInsights, Νταν Χάτσισον, προειδοποίησε για περισσότερα άσχημα νέα μετά τις ζοφερές προβλέψεις της Micron. «Η Micron κάπως προέβλεπε το έδαφος με την ειλικρίνη της δήλωση», είπε. Οι

Η Micron Technology δήλωσε ότι θα ελαττώσει την παραγωγή της σε επεξεργαστές.

Μεγάλοι προμηθευτές τσιπ σε κατασκευαστές ηλεκτρονικών ειδών, όπως τα προσιτά έξυπνα τηλέφωνα, δέχονται το μεγαλύτερο πλήγμα.

ανησυχίες για κάμψη του κλάδου έχουν πληθεί τις μετοχές των ομίλων κατασκευής ημιαγωγών, με τον κλαδικό δείκτη στο χρηματιστήριο της Φιλαδέλφειας να έχει απολέσει από τις αρχές του χρόνου το 35% της αξίας του εν συγκρίσει

με το -19% στον γενικό δείκτη της Γουόλ Στρίτ S&P 500. Όπως οι εκνευρισμένοι καταναλωτές προκαλούν αψιμαχίες για να εξασφαλίσουν στον διάδρομο του σουπερ μάρκετ χαρτί υγείας ενόψει των περιοριστικών μέτρων του κορωνοϊού, έτσι λειτουργούσαν και μέσα στην πανδημία οι εταιρείες κατασκευής ηλεκτρονικών συσκευών και σώρευσαν ημιαγωγούς. Στο πρόσφατο παρελθόν οι οικονομικά συντηρητικές εταιρείες συνήθιζαν να παραγγέλνουν απλώς έγκαιρα τα ανταλλακτικά και να φθάνουν αυτά όσο το δυνατόν πλησιέστερα προς τον χρόνο παραγωγής. Έτσι μπορούσαν να αποφυγούν τη σώρευση αποθεμάτων, τον περιορισμό του χώρου των αποθηκών και τις προκαταβολικές δαπάνες.

REUTERS

ΑΝΑΛΥΣΗ

Των **ΜΑΤΙΑΣ ΝΤΕΠΚΕ, ΑΝ ΧΑΝΟΥΣ, ΦΑΜΠΙΑΝ ΚΙΝΤΕΡΜΑΝ, ΜΙΣΕΛ ΤΕΡΤΙΑ**

Η σχέση γονιμότητας και εισοδήματος

Η γονιμότητα στις χώρες υψηλού εισοδήματος μειώνεται τα τελευταία 100 χρόνια. Στη Γερμανία, την Ιταλία, την Ιαπωνία και την Ισπανία η γονιμότητα ήταν πολύ κάτω από το 1,5 παιδιά ανά γυναίκα για περισσότερα από 20 χρόνια. Η ουσιαστική οικονομική έρευνα σχετικά με τις ατομικές αποφάσεις γονιμότητας έχει φυσικά επικεντρωθεί στις διάχυτες τάσεις που σχετίζονται με αυτή τη δημογραφική μετάβαση – κυρίως αρνητικές σχέσεις μεταξύ γονιμότητας και εισοδήματος και μεταξύ συμμετοχής των γυναικών και εισοδήματος στο εργατικό δυναμικό. Οι οικονομολόγοι έχουν προτείνει δύο βασικές εξηγήσεις. Η πρώτη υποδηλώνει ότι, καθώς οι γονείς γίνονται πλουσιότεροι, επενδύουν περισσότερο στην «ποιότητα» (για παράδειγμα, στην εκπαίδευση) των παιδιών τους. Αυτή η επένδυση είναι δαπανηρή, επομένως οι γονείς επιλέγουν να κάνουν λιγότερα παιδιά. Ιστορικά η γονιμότητα και το κατά κεφαλήν ΑΕΠ συνδέονται έντονα αρνητικά, τόσο μεταξύ των χωρών όσο και προϊόντος του χρόνου. Η δεύτερη εξήγηση αναγνωρίζει πόσο χρονόβόρο είναι να μεγαλώνεις παιδιά. Καθώς οι μισθοί αυξάνονται, το να αφιερώνεις χρόνο στη φροντίδα των παιδιών –αντί στην εργασία– γίνεται πιο δαπανηρό για τους γονείς και ειδικά για τις μητέρες. Το αποτέλεσμα είναι μείωση της γονιμότητας και μεγαλύτερη συμμετοχή των γυναικών στο εργατικό δυναμικό. Τα δεδομένα δείχνουν ότι αυτοί οι συσχετισμοί δεν ισχύουν πλέον παγκοσμίως. Παρά τη συνεχιζόμενη αρνητική σχέση εισοδήματος - γονιμότητας σε χώρες χαμηλού εισοδήματος (ιδίως στην υποσαχάρια Αφρική), οι συσχετισμοί έχουν εξαφανιστεί σε μεγάλο βαθμό τόσο εντός όσο και μεταξύ των χωρών υψηλού εισοδήματος. Το ίδιο ισχύει και για τη σχέση μεταξύ γονιμότητας και συμμετοχής των γυναικών στο εργατικό δυναμικό. Για μεγάλο χρονικό διάστημα, το υψηλό κατά κεφαλήν εισόδημα σε μια χώρα έδειχνε αξιόπιστα χαμηλή γονιμότητα. Το 1980, η γονιμότητα ήταν ακόμη πολύ πάνω από δύο παιδιά ανά γυναίκα σε φτωχότερες χώρες, όπως η Πορτογαλία και η Ισπανία, αλλά μόλις 20 χρόνια αργότερα, η γονιμότητα

είχε αλλάξει ουσιαστικά. Μάλιστα, το 2000 οι Ηνωμένες Πολιτείες, η δεύτερη πλουσιότερη χώρα του δείγματος, παρουσίασαν το υψηλότερο ποσοστό γονιμότητας. Το μοντέλο γονιμότητας μεταξύ των οικογενειών σε χώρες υψηλού εισοδήματος (όπως η Γαλλία, η Γερμανία και οι Ηνωμένες Πολιτείες) έχει επίσης αλλάξει. Ιστορικά, η σχέση μεταξύ της γυναικείας εκπαίδευσης και της γονιμότητας είναι σαφώς αρνητική, σε εναρμόνιση με τους υψηλότερους μισθούς, που αυξάνουν το κόστος ευκαιρίας για την ανατροφή των παιδιών. Στις ΗΠΑ, βάσει των συναφών ερευνών, παρόλο που οι γυναίκες υψηλής μόρφωσης με περισσότερα από 16 χρόνια εκπαίδευσης είχαν το χαμηλότερο ποσοστό γονιμότητας το 1980, αυτό δεν ισχύει πλέον το 2019. Ένα κοινό θέμα έχει προκύψει από αυτή την ευρεία επιστημονική συζήτηση: η συμβατότητα της σταδιοδρομίας και της οικογένειας. Τέσσερις παράγοντες εξηγούν τη διακύμανση της συμβατότητας καριέρας - οικογένειας μεταξύ των χωρών: οικογενειακές πολιτικές, συνεργάσιμοι πατέρες, ευνοϊκά κοινωνικά πρότυπα και ευέλικτη αγορά εργασίας. Η φθηνή και εύκολα διαθέσιμη παιδική φροντίδα αποδεδειγμένα χρόνο για τις γυναίκες και τους επιτρέπει να συνδυάσουν τη μητρότητα με μια καριέρα, η οποία τελικά αυξάνει τη γονιμότητα. Ο δε καταμερισμός της παιδικής μέριμνας μεταξύ των γονέων έχει σημαντικές επιπτώσεις στη γονιμότητα, όταν οι άνδρωποι εξετάζουν την προοπτική να κάνουν παιδιά. Οι έρευνες δείχνουν ότι σε χώρες όπου οι πατέρες ασχολούνται περισσότερο με τη φροντίδα των παιδιών και τις δουλειές του σπιτιού, η γονιμότητα είναι υψηλότερη. Η Ιαπωνία, όπου οι άνδρες μοιράζονται ελάχιστα τα πράγματα στη φροντίδα των παιδιών, η γονιμότητα συνεχίζει να είναι εξαιρετικά χαμηλή.

* Οι Ματίας Ντέπκε, Αν Χανούς, Φάμπιαν Κιντερμαν και Μισέλ Τερτία είναι καθηγητές/καθηγήτριες στα Πανεπιστήμια Νορθγουέστερν, Μοναχίου, Ρένκενμπουργκ και Μοναχίου αντιστοίχως. Το άρθρο δημοσιεύεται στο περιοδικό «Χρηματοοικονομικά και Ανάπτυξη» του ΔΝΤ.

Επιβραδύνει τον ρυθμό προσλήψεων, αλλά και επενδύσεων η Alphabet

Ακόμα και ο κολοσσός της Alphabet, μητρικής της Google, δεν δείχνει να μένει αλώβητος από τη γενικευμένη αναταραχή που προκαλεί ο πληθωρισμός και η κρίση στην ενέργεια. Όπως ανακοίνωσε ο διευθύνων σύμβουλος της Alphabet/Google, Σουντάρ Πιτσάι, σε ηλεκτρονική επικοινωνία με τις υπαλλήλους του, θα υπάρξει μία επιβράδυνση στον ρυθμό των προσλήψεων, αλλά και των επενδύσεων κατά τη διάρκεια του 2023. Το κείμενο, το οποίο περιήλθε σε γνώση του ειδησεογραφικού δικτύου του CNBC, τονίζει ότι, «όπως όλες οι επιχειρήσεις, έτσι κι εμείς δεχόμαστε τις επιπτώσεις από τα οικονομικά προβλήματα, οπότε χρειάζεται να λειτουργήσουμε ακόμα περισσότερο με επιχειρηματικό κριτήριο και μεγαλύτερη ταχύτητα, με ευκρινέστερη στόχευση και μεγαλύτερη ζέση από όσο τις καλές εποχές». Εξαρχής ο Σουντάρ Πιτσάι παραδέχθηκε ότι η αβεβαιότητα αναφορικά με τις διεθνείς οικονομικές προτεραιότητες είναι προτεραιότητα για τη διοίκηση της εταιρείας του. Αξίζει να αναφερθεί πως αρχής γενομένης από την 1η Ιανουαρίου φέτος, η τιμή της μετοχής της Alphabet έχει εξασθενήσει κατά 21%, συμπαράσυρόμενη, ουσιαστικά, και από τις υπόλοιπες εταιρείες της υψηλής τεχνολογίας. Κι αυτό διότι το

επενδυτικό κοινό επιλέγει να απομακρυνθεί από μετοχές οι οποίες αποτέλεσαν την κινητήρια δύναμη του ζωηρού αγοραστικού ενδιαφέροντος της περασμένης δεκαετίας. Η Alphabet υποτίρησε έναντι των προβλέψεων για τα αποτελέσματα πρώτου τριμήνου και η γενική οικονομική διευθύντριά της, Ρουθ Πόρρατ, προειδοποίησε ότι και τα επόμενα τρίμηνα δεν θα είναι εύκολα. Η αύξηση πωλήσεων την περίοδο Ιανουαρίου - Μαρτίου αναστέθηκε στο 23% σε σύγκριση με το ίδιο διάστημα του 2021. Το πρώτο τρίμηνο του 2021 το αντίστοιχο ποσοστό ήταν 34%, συμπίπτοντας με την περίοδο επανεκκίνησης της οικονομίας μετά την άρση των περιορισμών της πανδημίας του κορωνοϊού. Πάντως, ακόμα και με τη γενικευμένη αστάθεια, ο Σουντάρ Πιτσάι υπενθύμισε πως το τωρινό δεύτερο τρίμηνο η Alphabet προχώρησε σε 10.000 προσλήψεις. «Δεδομένης της προόδου, την οποία επιτύχαμε από τις αρχές του χρόνου και μέχρι σήμερα, θα ανακόψουμε ταχύτητα έως την εκπνοή του, ενώ παράλληλα θα στηρίζουμε τις σημαντικότερες ευκαιρίες μας», έγραψε στο κείμενό του. «Κυρίως θα στοχεύσουμε στη στελέκωση των τμημάτων μηχανισμών και τεχνικών και στην κάλυψη και άλλων θέσεων καριέρας σημασίας».

Πώς να επιλέξετε ένα Πολυεπιχειρησιακό Ταμείο Προνοίας & πώς επηρεάζει την επιχείρησή σας

Μάθετε περισσότερα!

Νέους κανόνες στην εργασία θέτει η Γενιά Z

Η δημιουργικότητα των νεότερων εργαζομένων οδηγεί σε ικανοποίηση των αιτημάτων τους από πολλές αμερικανικές επιχειρήσεις

Της **ΑΛΙΞΟΝ ΚΡΟΥΓΚΕΡ**

Την τελευταία χρονιά, πολλές αμερικανικές επιχειρήσεις καταβάλλουν προσπάθειες να δημιουργήσουν ευχάριστο εργασιακό περιβάλλον, που θα προσελκύει και θα ικανοποιεί τους νεότερους εργαζομένους, αγκαλιάζοντας την ταυτότητά τους και το όραμά τους για το μέλλον. Προσλαμβάνοντας μέλη της Γενιάς Z, που γεννήθηκαν στα τέλη της δεκαετίας του 1990 και στις αρχές του 2000, οι εργοδότες φιλοδοξούν να επωφεληθούν από την ενέργεια και τη δημιουργικότητά τους και να αντιμετωπίσουν τη μεγάλη έλλειψη εργατικού δυναμικού. Σύμφωνα με την υπηρεσία στατιστικής για την εργασία, τον Μάιο, στις ΗΠΑ παρέμεναν κενές 11 εκατομμύρια θέσεις εργασίας.

Η LegoLand New York, μία από τις επιχειρήσεις που ακολουθεί τη νέα τάση, επιτρέπει στους υπαλλήλους να έχουν τατουάζ, piercings και πολύχρωμη κόμη. Μία άλλη, εισήγαγε την εργασιακή εβδομάδα των τεσσάρων ημερών. Ο όμιλος ιατροφαρμακευτικών προϊόντων GoodRx επιτρέπει σε όλους να εργάζονται όχι μόνο από το σπίτι τους αλλά από οποιοδήποτε μέρος των ΗΠΑ επιθυμούν. Κάποιες επιχειρήσεις προσφέρουν στο εργατικό δυναμικό τους σύγχρονα ασφαλιστικά πακέτα με πρόβλεψη για υπηρεσίες ψυχικής υγείας αλλά και οικονομικές συμβουλές. Στόχος τους δεν είναι μόνο η προσέλκυση

Πρώτος στόχος των επιχειρήσεων η προσέλκυση δυναμικού και δεύτερος η συγκράτησή του.

νέων υπαλλήλων, αλλά η παραμονή τους στις εργασιακές τους θέσεις, κάτι που συνιστά άθλο. Δημοσκοπήσεις δείχνουν ότι οι νέοι εργαζόμενοι νιώθουν άνετα αλλάζοντας εργασία συγκριτικά με τις παλαιότερες γενιές.

Θέλουν άλλα πράγματα

Όπως εξηγεί ο Ντάνιελ ντελ Όλμο, πρόεδρος και διευθύνων σύμβουλος του τμήματος ξενοδοχείων της Sage Hospitality Group, η οποία διαχειρίζεται 100 ξενοδοχεία, εστιατόρια και μπαρ

Η LegoLand New York επιτρέπει στους υπαλλήλους να έχουν τατουάζ, piercings και πολύχρωμη κόμη, ενώ άλλη επιχείρηση εισήγαγε την εργασιακή εβδομάδα των τεσσάρων ημερών.

στις ΗΠΑ, «το 20% των εργαζομένων ανήκει στη Γενιά Z. Τους χρειαζόμαστε και αναγνωρίζουμε ότι αναζητούν διαφορετικά πράγματα από τους μεγαλύτερους σε ηλικία. Προσπαθούμε να προσαρμοστούμε στη νέα πραγματικότητα».

Μετά την πανδημία, ο όμιλος κατανόησε ότι οι νεότεροι εργαζόμενοι αναζητούσαν μία υγιέστερη ισορροπία εργασίας - βίου. Ερευνα που πραγματοποίησε η ADP Research Institute έδειξε ότι πολλοί εργαζόμενοι προτιμώ-

σαν να παραιτηθούν παρά να επιστρέψουν στα γραφεία τους με πλήρες ωράριο. Η Sage Hospitality Group εισήγαγε την εβδομάδα των τεσσάρων ημερών για ορισμένες ειδικότητες όπως είναι του μάγειρα και του ρεσεψιονίστ. Οι εργαζόμενοι στο γραφείο του Ντέν-μπερ δουλεύουν με τηλεργασία τουλάχιστον μία ημέρα την εβδομάδα.

Όπως εξηγεί η Ρομπέρτα Κατζ, ανθρωπολόγος του Πανεπιστημίου Στάνφορντ, η οποία μελετά τη Γενιά Z, οι νεότεροι εργαζόμενοι έχουν τελείως

διαφορετική προσέγγιση στον κόσμο της εργασίας. «Πρόκειται για ανθρώπους που έχουν μάθει έναν κόσμο διαδικτυωμένο. Χρησιμοποιώντας συνεργατικές ιστοσελίδες όπως η Wikipedia και το GoFundMe, οι νεότεροι εργαζόμενοι βλέπουν τη δουλειά σαν κάτι που δεν απαιτεί συγκεκριμένο ωράριο στον εργασιακό χώρο».

Διαρκής καινοτομία

Η Kencho, μία συνδρομητική υπηρεσία διανομής τροφίμων, κυρίως ο-

Τηλεργασία, ασφαλιστικά πακέτα, ελευθερία, είναι μερικά μόνον από τα κίνητρα για νεότερους υπαλλήλους.

πωροκπιευντικών, στοχεύει στη διατήρηση της καλής ψυχικής υγείας των νέων εργαζομένων. Σε όλους, όπως και στα μέλη των οικογενειών τους, παρέχονται έξι δωρεάν συνεδρίες με ψυχοθεραπευτή. Πρόκειται για μία σημαντική παροχή, αν λάβει κανείς υπόψη ότι κάθε συνεδρία κοστίζει περισσότερα από 400 δολάρια την ώρα. Κάποιες άλλες επιχειρήσεις στοχεύουν στην παροχή βοήθειας προς τους νέους εργαζομένους προκειμένου να εξελιχθούν επαγγελματικά. Η αλυσίδα Blank

Street Coffee, που διαθέτει περισσότερα από 40 καταστήματα σε ΗΠΑ και Βρετανία, δεσμεύεται στη συγκεκριμένη βοήθεια και στήριξη ήδη από τη στιγμή της πρόσληψης. Όσοι υπάλληλοι θέλουν να εξελιχθούν στην εταιρική ιεραρχία μπορούν να ακολουθήσουν συγκεκριμένη πορεία. Όπως εξηγεί ο διευθύνων σύμβουλος Ισααμ Φρία, «πρέπει διαρκώς να καινοτομούμε. Οι νέοι δεν θέλουν να εργάζονται σε κάτι αναχρονιστικό».

THE NEW YORK TIMES

Γυναίκες χειραφετούνται μέσω των επενδύσεων στην αγορά real estate

Κάθε επένδυση σε ακίνητα ενέχει άγχος, ιδιαίτερα όταν η αγορά είναι ασταθής. Πολλές γυναίκες που αναζητούν την ανεξαρτησία τους, όμως, ιδίως ύστερα από δύσκολο χωρισμό, διαπιστώνουν ότι οι μεσιτείες ακινήτων μπορούν να αποδείξουν ψυχικά ωφέλιμες. «Είμαι μια ομάδα γυναικών, οι οποίες επιδιώκουν να βελτιώσουν τη θέση τους. Δεν ασχολούμαστε με το κέντημα, δημιουργούμε περιουσίες», τονίζει η 38χρονη βιολόγος Μπέκι Νόβα, η οποία ίδρυσε το 2020 οργάνωση γυναικών-ιδιοκτητών ακινήτων.

Μεγάλη ανάπτυξη γνωρίζουν οι οργανώσεις αλληλοϋποστήριξης γυναικών επενδυτριών ακινήτων. Η οργάνωση της Νόβα και άλλες παρόμοιες έχουν αποκτήσει πιστό κοινό στο Facebook. Οργανώνουν επίσης ετήσιες συνεντεύξεις και προσφέρουν συμβουλευτικές υπηρεσίες επ' αμοιβή. Η Νόβα χρεώνει 2.400 δολάρια για τριήμερο πρόγραμμα εκπαίδευσης.

Υπάρχουν, ωστόσο, υπαρκτοί κίνδυνοι που σχετίζονται συχνά με τις προκαταλήψεις γύρω από τα φύλα. Σε μελέτη του 2020, η σχολή διοίκησης επιχειρήσεων του Πανεπιστημίου Γέιλ διαπίστωσε ότι οι ανύπαντρες γυναίκες εξασφάλιζαν πολύ μικρότερες προμήθειες από τις κτηματικές συναλλαγές τους

Μεγάλη ανάπτυξη γνωρίζουν οι οργανώσεις αλληλοϋποστήριξης γυναικών επενδυτών ακινήτων.

δπτες, αλλά και να προσέχουν μήπως πέσουν θύματα εκμετάλλευσης», σχολιάζει ο Μιτς Τάσελ, στέλεχος συλλόγου επενδυτών. Οι επενδύσεις σε ακίνητα δεν είναι απλή υπόθεση. Απαιτούν στρατηγική, διαπραγματευτικές ικανότητες και ειδικευμένες γνώσεις. Θα σε γελάσουν κάποιες φορές, αλλά μαθαίνεις γρήγορα», λέει η 58χρονη σχεδιάστρια Κάθι Ντίλτζερ, η οποία επενδύει σε ακίνητα από το 1994.

Ανεξαρτησία ύστερα από χωρισμό και ανακάλυψη ψυχικών δυνάμεων μέσα από την τοποθέτηση κεφαλαίων στην κτηματαγορά.

σε σύγκριση με τους άντρες συναδέλφους τους. Η οργάνωση της Νόβα δέχεται καθημερινά ερωτήσεις και παράπονα γυναικών για την αδικία αυτή.

Η Ρισέλ Ντεβόου θυμάται ότι ένιωθε σαν απωτέωνισσα όταν έπρεπε να συνεννοηθεί με εργολάβους. «Όταν ο πατέρας μου επισκεπτόταν την οικοδομή, οι τεχνίτες μιλούσαν μόνο σε αυτόν. Αναγκάζταν να τους διορθώνει, λέγοντάς τους ότι εγώ ήμουν το αφεντικό», λέει η Ντεβόου. Ακόμη και η γραφειοκρατία διακρινόταν για το σεξιστικό ύφος της. Τα συμβόλαια ιδιοκτησίας με το όνομα της Ντεβόου φέρουν την επισήμανση: «Ανύπαντρη γυναίκα».

Στρατηγική και γνώσεις

«Καθώς οι γυναίκες αντιμετωπίζονται με καχυποψία και ενίοτε περιφρόνηση από την κτηματική "πάτσα" πρέπει να είναι λίγο πιο προσεκτικές και ευσυνει-

Παρότι η ιδιοκτησία ακινήτου είναι παράγοντας έντονου άγχους, η Ντίλτζερ συνειδητοποίησε ότι το εισόδημα από τα 21 ακίνητα ιδιοκτησίας της της επέτρεπε να «πάρε μια ανάσα» και να αναπαυθεί λίγο. Τον Ιούνιο έγινε μέλος συλλόγου γυναικών ιδιοκτητριών ακινήτων και συμμετείχε σε σεμινάριο στη Σάρλοτ της Βόρειας Καρολίνας. Το συνέδριο προσέφερε δωρεάν παιδικό σταθμό για τις εργαζόμενες μητέρες και «δωμάτιο πρεμίας». Οι συμμετέχουσες ενθαρρύνονταν να κάνουν πνευματικά διαλείμματα, όπου μπορούσαν να γνωριστούν μεταξύ τους ή απλώς να ξεκουραστούν. Παρότι ο γάμος της είχε διαλυθεί λίγους μήνες νωρίτερα, η Ντίλτζερ συνειδητοποίησε ότι ένιωθε καλά. «Το έχω! Είμαι υγιής, νιώθω άνετα, είμαι καλά!» θυμάται να λέει.

THE NEW YORK TIMES

Βαρύ το πλήγμα στην οικονομία της Ουκρανίας

Αν ο πληθωρισμός έχει εκτοξευθεί σε ανεπιτυγμένες και αναπτυσσόμενες χώρες, σε καμία δεν γίνεται τόσο αισθητός όσο στην ίδια την πληγείσα Ουκρανία που υφίσταται τις συνέπειες του πολέμου. Οι τιμές έχουν σημειώσει άλμα άνω του 21% σε σύγκριση με την αντίστοιχη περίοδο του περασμένου έτους, καταγράφοντας έναν από τους υψηλότερους πληθωρισμούς σε όλη την Ευρώπη. Ατία βέβαια είναι τα πλήγματα που έχει καταφέρει η Ρωσία σε καίριες υποδομές της χώρας, όπως και το γεγονός ότι έχει καταλάβει περιοχές καθοριστικής σημασίας για τη βιομηχανική και την αγροτική παραγωγή της, με αποτέλεσμα το χάος στην εφοδιαστική της αλυσίδα. Οι τιμές των καυσίμων έχουν εκτοξευθεί κατά 90% σε σύγκριση με την αντίστοιχη

Οι τιμές έχουν σημειώσει άλμα άνω του 21% σε σύγκριση με την αντίστοιχη περίοδο του περασμένου έτους.

περίοδο του περασμένου έτους, ενώ το κόστος των τροφίμων έχει σημειώσει άνοδο 35%. Και το δυσβάσταχτο πλήγμα του πολέμου δεν εξαντλείται στο άλμα των τιμών.

Σύμφωνα με τις επίσημες εκτιμήσεις, η οικονομία της Ουκρανίας αναμένεται να συρρικνωθεί κατά τουλάχιστον 30% φέτος και η κυβέρνηση έχει προειδο-

ποίησει ότι το δημοσιονομικό έλλειμμα θα υπερβεί τα 5 δισ. δολ. κάθε μήνα εξαιτίας του πολέμου. Η χώρα μόλις που απέφυγε την πτώχευση την περασμένη εβδομάδα. Στο μεταξύ, η κεντρική τράπεζα έχει υποτιμήσει το νόμισμα της χώρας, τη γρίβνα, κατά 25% έναντι του δολαρίου στην προσπάθειά της να περιορίσει τη χρηματοπιστωτική και οικονομική κρίση. Η υποτίμηση του νομίσματος καθιστά όμως πολλά προϊόντα πολύ πιο ακριβά και απρόσιτα για μεγάλο μέρος του πληθυσμού. Επίσης, γίνεται δυσβάσταχτο το κόστος των μεταφορών καθώς βρίσκονται στα ύψη τα καύσιμα για τα φορτηγά που μεταφέρουν εμπορεύματα και τα οποία διαδραματίζουν κρίσιμο ρόλο, δεδομένου ότι η Ρωσία έχει μπλοκάρει τα λιμάνια

της Ουκρανίας και έχει βομβαρδίσει σιδηροδρομικές γραμμές. Για να γεμίσει το ντεπόζιτο ενός φορτηγού χρειάζονται τώρα περίπου 850 ευρώ, ενώ πριν από τον πόλεμο δεν κοστίζει περισσότερο από 300 ευρώ. Και βέβαια τα έξοδα μεταφοράς επιβαρύνουν περαιτέρω το κόστος των προϊόντων. Υπάρχουν επιχειρήσεις που μπορούν να αντεπεξέλθουν όπως, για παράδειγμα, οι εταιρείες τεχνολογίας. Η κατάσταση είναι, όμως, αβιώτη για τους ηλικιωμένους με τις μικρές συντάξεις και προπαντός για όσους έχουν υποστεί μειώσεις μισθών εξαιτίας του πολέμου ή έχουν χάσει τη δουλειά τους και προπαντός, βέβαια, για τα εκατομμύρια των εκτοπισθέντων Ουκρανών.

THE NEW YORK TIMES

Τα πλήγματα που έχει καταφέρει η Ρωσία σε καίριες υποδομές της Ουκρανίας, όπως και το γεγονός ότι έχει καταλάβει περιοχές καθοριστικής σημασίας για τη βιομηχανική και την αγροτική παραγωγή της χώρας, έχουν ως αποτέλεσμα το χάος στην εφοδιαστική της αλυσίδα.

Νόμος-τομή για τη διοίκηση και τη λειτουργία των ΔΕΚΟ

Business plan, προϋποθέσεις στελέχωσης, μπρώ και βασικός μέτοχος το ΥΠΟΙΚ

Του **ΗΛΙΑ Γ. ΜΠΕΛΛΟΥ**

Βαθιά τομή στον τρόπο που διοικούνται και λειτουργούν οι δημόσιες επιχειρήσεις κοινής ωφελείας επιχειρεί να κάνει το υπουργείο Οικονομικών με το νέο νομοσχέδιο για τη «Ρύθμιση Θεμάτων Εταιρικής Διακυβέρνησης των Ανωνύμων Εταιρειών του Δημοσίου». Το νέο πλαίσιο για τις ΔΕΚΟ, το οποίο τίθεται σε δημόσια διαβούλευση με σκοπό να ψηφιστεί το αμέσως επόμενο διάστημα,

Τίθενται για πρώτη φορά ελάχιστα τυπικά προσόντα και για τον πρόεδρο και για τα λοιπά μέλη του Δ.Σ.

επιχειρεί επίσης να θεραπεύσει διαχρονικές παθογένειες και να εισαγάγει πολιτική κρατικής ιδιοκτησίας ανωνύμων εταιρειών, στην οποία θα περιγράφονται ο απώτερος σκοπός της κρατικής ιδιοκτησίας των επιχειρήσεων, οι λόγοι για τους οποίους το κράτος ιδρύει ή κατέχει μετοχές σε ανώνυμες εταιρείες, ο ρόλος του κράτους στη διακυβέρνηση των εταιρειών, ο τρόπος με τον οποίο το κράτος και οι υπηρεσίες θα εφαρμόσουν την πολιτική ιδιοκτησίας. Αλλάζει το θεσμικό πλαίσιο των ΔΕΚΟ εν γένει και μεταρρυθμίζονται η εταιρική διακυβέρνηση και το σύστημα κανόνων, αρχών, πρακτικών και διαδικασιών που διέπουν τη λει-

Οι εταιρείες θα υποχρεωθούν να καταρτίζουν τετραετή στρατηγικά και ετήσια επιχειρησιακά σχέδια.

τουργία των ανωνύμων εταιρειών, των οποίων το μετοχικό κεφάλαιο ανήκει κατά απόλυτη πλειοψηφία στο ελληνικό Δημόσιο. Εισάγεται επίσης ενιαίο θεσμικό πλαίσιο διαχείρισης και λειτουργίας των λοιπών θυγατρικών της Ελληνικής Εταιρείας Συμμετοχών και Περιουσίας Α.Ε. (ΕΕΣΥΠ). Πλέον θα πρέπει να διαμορφώνεται και να δημοσιοποιείται η δέσμευση αποστολής της εταιρείας, η οποία πρέπει να είναι σύντομη, περιεκτική, ξεκάθαρη και να αντικατοπτρίζει τον σκοπό της εταιρείας. Όπως και δήλωση ειδικών υποχρεώσεων, η οποία θα είναι διάρκειας 3 ετών και συνάπτεται μεταξύ της εταιρείας και του Δημοσίου, εκπροσωπούμενου από τον υπουργό Οικονομικών και τον υπουργό που εποπτεύει την εταιρεία. Στη δήλωση καθορίζονται οι σχέσεις και οι υποχρεώσεις απέναντι

«Το νέο θεσμικό πλαίσιο των ανωνύμων εταιρειών του Δημοσίου τις μετασχηματίζει από μακρύ βραχίονα του Δημοσίου σε αυτοτελείς και διαφανείς οντότητες που διασφαλίζουν το δημόσιο συμφέρον», σημειώνει μιλώντας στην «Κ» ο γενικός γραμματέας Οικονομικής Πολιτικής του υπουργείου Οικονομικών, Νικόλαος Κουλοχέρης.

«Με το νέο νομοσχέδιο επιδιώκεται η προσαρμοσμένη ενίσχυση των δομών και διαδικασιών εταιρικής διακυβέρνησης των ανωνύμων εταιρειών, των οποίων το μετοχικό κεφάλαιο ανήκει κατά απόλυτη πλειοψηφία στο ελληνικό Δημόσιο, ώστε αυτές να ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις της σύγχρονης αγοράς και να καταστούν αποδοτικές, αποτελεσματικές και ανταγωνιστικές», εξηγεί. «Απώτερος σκοπός της κρατικής ιδιοκτησίας ανωνύμων εταιρειών είναι η μεγιστοποίηση της αξίας για την κοινωνία, μέσω της αποτελεσματικής κατανομής των κρατικών πόρων και της άσκησης κοινωνικής πολιτικής, παρέχοντας μέσω αυτών στους πολίτες δημόσια αγαθά και υπηρεσίες», υπογραμμίζει και τονίζει πως με το νέο πλαίσιο «το κράτος-μέτοχος δρα ως συνετός επιχειρηματίας, στοχεύοντας στην επαύξηση της αξίας της εταιρείας, των

αποτελεσμάτων και της απόδοσής της προς όφελος των πολιτών».

Είναι χαρακτηριστικό πως με το νομοσχέδιο τίθενται για πρώτη φορά ελάχιστα τυπικά προσόντα και για τον πρόεδρο και για τα λοιπά μέλη του Δ.Σ. (πτυχίο ιδρύματος ανώτατης εκπαίδευσης πανεπιστημιακού ή τεχνολογικού τομέα και 5ετής τουλάχιστον προϋπηρεσία), ενώ μέχρι σήμερα δεν υπήρχε καμία σχετική πρόβλεψη για τα ελάχιστα προσόντα των μελών του Δ.Σ.

Ακόμη διαχωρίζεται ο ρόλος του μετόχου από τον ρόλο του εποπτεύοντος υπουργού, υιοθετώντας τις κατευθυντήριες οδηγίες του ΟΟΣΑ για τις εταιρείες του Δημοσίου. Έτσι, με τον διαχωρισμό των ρόλων που επιτελούν οι αρμόδιοι υπουργοί επί των Α.Ε., «επιτυγχάνεται διαφάνεια και λογοδοσία στη διακυβέρνηση των Α.Ε. του Δημοσίου», εκτιμά ο γ.γ. του ΥΠΟΙΚ.

Οι εταιρείες θα καταρτίζουν επίσης

υποχρεωτικά τετραετή στρατηγικά και ετήσια επιχειρησιακά σχέδια, τα οποία εγκρίνονται από τη γενική συνέλευση, στα οποία θα περιγράφεται πλέον σαφώς ο προγραμματισμός των επιχειρηματικών επιλογών της διοίκησης της εταιρείας και ο τρόπος πραγματοποίησής τους, σε ευθυγράμμιση και στην κατεύθυνση της δήλωσης αποστολής και της δήλωσης ειδικών υποχρεώσεων.

«Για πρώτη φορά το κράτος καταρτίζει και δημοσιοποιεί την πολιτική κρατικής ιδιοκτησίας ανωνύμων εταιρειών (Ownership Policy, σύμφωνα με τις κατευθυντήριες του ΟΟΣΑ), στην οποία περιγράφονται ο απώτερος σκοπός της κρατικής ιδιοκτησίας των επιχειρήσεων, οι λόγοι για τους οποίους το κράτος ιδρύει ή κατέχει μετοχές σε Α.Ε., επισημαίνει στην «Κ» ο κ. Κουλοχέρης.

Επιπλέον, για πρώτη φορά συνάπτεται μεταξύ της εταιρείας και του Δημοσίου η «Δήλωση ειδικών υποχρεώ-

σεων», διάρκειας 3 ετών, στην οποία καθορίζονται οι σχέσεις και οι υποχρεώσεις της εταιρείας απέναντι στο κράτος, καθώς και οι στόχοι (KPIs) που δεσμεύεται η εταιρεία να επιτύχει στο πλαίσιο του εγκεκριμένου από τον μέτοχο στρατηγικού και επιχειρησιακού σχεδίου και του ετήσιου προϋπολογισμού της. Παράλληλα θα συνάπτεται «Σύμβαση παροχής δημόσιας υπηρεσίας» με το ελληνικό Δημόσιο, εφόσον οι εταιρείες υποχρεούνται να παρέχουν αγαθά ή υπηρεσίες στο Δημόσιο ή να εκπληρώνουν οποιεσδήποτε άλλες υποχρεώσεις δημοσίου συμφέροντος.

Αν και θεωρητικά είναι αυτονόητο, και θα περίμενε κανείς ότι υπάρχει ήδη, το νέο νομοσχέδιο θεσμοθετεί την υποχρέωση σύστασης Ψηφιακού Μητρώου Συμμετοχών του Δημοσίου, στο οποίο θα απογραφούν όλες οι εταιρείες στις οποίες το Δημόσιο είναι μέτοχος. Έτσι εκτιμάται ότι για πρώτη φορά θα

υπάρξει πλήρης εικόνα των συμμετοχών του Δημοσίου σε Α.Ε.

«Η χώρα μας αλλάζει και εκσυγχρονίζεται. Από τις εποχές που οι ανώνυμες εταιρείες του Δημοσίου (ΔΕΚΟ) αποτελούσαν συνώνυμο αδιαφάνειας και κατασπατάλησης του δημοσίου χρήματος, περάσαμε στο επόμενο στάδιο με τον νόμο 3429/2005, όπου επικεφαλής επιτυχώς ο εξορθολογισμός της λειτουργίας τους», υπογραμμίζει ο κ. Κουλοχέρης.

Στόχος είναι να ενισχυθεί όχι μόνον η διαφάνεια αλλά και ο έλεγχος και η λογοδοσία, αλλά και να υιοθετηθεί η ίδια η υπόσταση των εταιρειών αυτών, που οφείλουν να έχουν σαφείς στόχους και δεσμεύσεις, ενώ εντάσσονται σε μια κεντρική πολιτική κρατικής ιδιοκτησίας δημιουργώντας συγκεκριμένο αποτύπωμα για την ελληνική κοινωνία και οικονομία, αναφέρει χαρακτηριστικά.

Σαρωτικές αλλαγές σε διοίκηση, διαδικασία λήψης αποφάσεων, αποζημιώσεις και εποπτεία

Με το σχέδιο νόμου το κράτος για πρώτη φορά καταρτίζει και δημοσιοποιεί την πολιτική κρατικής ιδιοκτησίας ανωνύμων εταιρειών, στην οποία θα περιγράφονται ο απώτερος σκοπός της κρατικής ιδιοκτησίας των επιχειρήσεων, οι λόγοι για τους οποίους το κράτος ιδρύει ή κατέχει μετοχές σε ανώνυμες εταιρείες, ο ρόλος του κράτους στη διακυβέρνηση των εταιρειών, ο τρόπος με τον οποίο το κράτος και οι υπηρεσίες θα εφαρμόσουν την πολιτική ιδιοκτησίας. Αλλάζει το θεσμικό πλαίσιο των ΔΕΚΟ εν γένει και μεταρρυθμίζονται η εταιρική διακυβέρνηση και το σύστημα κανόνων, αρχών, πρακτικών και διαδικασιών που διέπουν τη λει-

στο κράτος, καθώς και οι στόχοι που δεσμεύεται να επιτύχει στο πλαίσιο του εγκεκριμένου από τον μέτοχο στρατηγικού και επιχειρησιακού σχεδίου και του ετήσιου προϋπολογισμού της.

Θα συνάπτεται ακόμη σύμβαση παροχής δημόσιας υπηρεσίας μεταξύ της εταιρείας και του ελληνικού Δημοσίου, αν οι εταιρείες υποχρεούνται να παρέχουν αγαθά ή υπηρεσίες στο Δημόσιο ή να εκπληρώνουν οποιεσδήποτε άλλες υποχρεώσεις δημοσίου συμφέροντος.

Θεσμοθετούνται δε αυστηρά κριτήρια σχετικά με τα προσόντα διορισμού όχι μόνο για τη διοίκηση αλλά και για τα λοιπά μέλη του Δ.Σ. (πτυχίο ΑΕΙ - ΤΕΙ και τουλάχιστον 5ετής προϋπηρεσία). Τα προσόντα διορισμού του προέδρου και του διευθύνοντος συμβούλου ορίζονται σύμφωνα με τα κριτήρια του άρθρου 20 του ν. 4735/2020 (πτυχίο ΑΕΙ, τουλάχιστον 5ετής εμπειρία και πολύ καλή γνώση ξένης γλώσσας κράτους-μέλους Ε.Ε.). Αυστηροποιούνται οι διατάξεις για το ασυμπίθαστο των μελών του Δ.Σ., εφαρμόζοντας αναλογικά τις διατάξεις του ν. 4706/2020 περί εταιρικής διακυβέρνησης. Και για την επιλογή και τον διορισμό των μελών του διοικητικού συμβουλίου θα λαμβάνεται υπόψη η επαρκής εκπροσώπηση ανά φύλο σε ποσοστό ίσο τουλάχιστον με το ένα τρίτο του συνόλου των μελών του διοικητικού συμβουλίου.

Εταιρική διακυβέρνηση

Από την ψήφιση του νομοσχεδίου και μετά θα εφαρμόζονται για πρώτη φορά βέλτιστες πρακτικές εταιρικής διακυβέρνησης, ενώ ορίζεται ως αρμοδιότητα των μη εκτελεστικών μελών να αξιολογούν την επίδοση των εκτελεστικών και να ενημερώνουν σχετικά τη γενική συνέλευση.

Διευρύνεται και πλαίσιο αρμοδιοτήτων της επιτροπής ελέγχου, εφαρ-

Θα συνάπτεται σύμβαση παροχής δημόσιας υπηρεσίας μεταξύ της εταιρείας και του ελληνικού Δημοσίου, αν οι εταιρείες υποχρεούνται να παρέχουν αγαθά ή υπηρεσίες στο Δημόσιο ή να εκπληρώνουν οποιεσδήποτε άλλες υποχρεώσεις δημοσίου συμφέροντος.

μόζοντας αναλογικά τις διατάξεις του ν. 4706/2020 περί εταιρικής διακυβέρνησης.

Οι αμοιβές

Όσον αφορά τις αμοιβές και αποζημιώσεις, ο διευθύνων ή και ο εντεταλμένος σύμβουλος, πλέον της αμοιβής του, που δεν δύναται να ξεπερνά το όριο της αμοιβής του γενικού γραμματέα υπουργείου, που προβλέπεται στον ν. 4354/2015, δύναται να λαμβάνει επιπλέον ετήσιο bonus βάσει συμβολαίου

επίτευξης στόχων. Το σύνολο των αποδοχών και της ειδικής ανταμοιβής (ετήσιο bonus) μνηνιώς δεν μπορεί να υπερβαίνει το 90% του ανώτατου ορίου των αποδοχών του προέδρου του Αρείου Πάγου. Στα μέλη του Δ.Σ. δύναται να παρέχεται ασφαλιστήριο συμβόλαιο νομικής κάλυψης έναντι τρίτων.

Τομή αποτελεί και το ότι, κατ'εφαρμογή των κατευθυντηρίων οδηγιών του ΟΟΣΑ για τις εταιρείες του Δημοσίου (SOEs), τα δικαιώματα του ελλ-

νικού Δημοσίου ως μετόχου ασκούνται μόνο από τον υπουργό Οικονομικών, ώστε να μην υπάρχει σύγκρουση συμφερόντων μεταξύ του μετόχου και του υπουργού που εποπτεύει και ρυθμίζει την αγορά.

Οι εταιρείες θα υποχρεωθούν να καταρτίζουν τετραετή στρατηγικά και ετήσια επιχειρησιακά σχέδια, τα οποία θα πρέπει να εγκρίνονται από τη γενική συνέλευση και να κοινοποιούνται στις αρμόδιες υπηρεσίες του υπουργείου Οικονομικών και του εποπτεύοντος υπουργείου. Τα στρατηγικά σχέδια θα καταρτίζονται, όμως, σύμφωνα με τους δημοσιονομικούς στόχους του Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής (ΜΠΔΣ) και τα επιχειρησιακά σύμφωνα με τον ετήσιο εγκεκριμένο προϋπολογισμό της κάθε ΔΕΚΟ.

Επιχειρείται να καταστεί σαφής ο διαχωρισμός των ρόλων του υπ. Οικονομικών και του εποπτεύοντος. Συγκεκριμένα, ο υπουργός Οικονομικών, πέραν της αρμοδιότητάς του να ασκεί τα δικαιώματα του μετόχου, ασκεί και οικονομική εποπτεία, ενώ η εποπτεία για θέματα λειτουργίας και αρμοδιοτήτων των εταιρειών ασκείται από τον εποπτεύοντα υπουργό, χωρίς να καταργείται η αποδυναμώνεται η εποπτεία που ασκεί η διοίκηση.

Προβλέπεται επίσης η δυνατότητα κάλυψης και της θέσης του γενικού διευθυντή και από ιδιώτες, κατόπιν δημόσιας πρόσκλησης με θτεία 3 ετών και δυνατότητα ανανέωσης για ίσο χρονικό διάστημα. Οι αμοιβές του γενικού διευθυντή προσδιορίζονται με απόφαση της γενικής συνέλευσης, ύστερα από εισήγηση της επιτροπής αποδοχών, το ύψος των οποίων δεν δύναται να ξεπερνά το όριο του γενικού γραμματέα υπουργείου.

Όσον αφορά τις εισαγόμενες βασικές ρυθμίσεις για τις λοιπές θυγατρικές

της ΕΕΣΥΠ (υπερταμείο), το νομοσχέδιο αναφέρει πως οι προσλήψεις δεν χρειάζονται έγκριση πράξη υπουργικού συμβουλίου και δεν ελέγχονται από το καθεστώς των προσλήψεων του Δημοσίου. Η κάθε εταιρεία προσδιορίζει τις ανάγκες της και διενεργεί τον διαγωνισμό και την πρόσληψη. Το ΔΣΕΠ θα διενεργεί μόνο έλεγχο νομιμότητας στη διαδικασία, επικυρώνοντας τους τελικούς πίνακες. Ο προγραμματισμός των προσλήψεων προβλέπεται στο εγκεκριμένο από τη γενική συνέλευση στρατηγικό σχέδιο των εταιρειών, που αποτελεί αναπόσπαστο μέρος του στρατηγικού σχεδίου της μητρικής ΕΕΣΥΠ, το οποίο εγκρίνεται από τον υπουργό Οικονομικών, ήτοι τον μοναδικό μέτοχο. Στις λοιπές θυγατρικές της ΕΕΣΥΠ προβλέπεται επίσης πολιτική αποδοχών για την κατάταξη των υφιστάμενων προσωπικού και μισθολογική κατάταξη βάσει των τυπικών και ουσιαστικών προσόντων και δεξιοτήτων, χωρίς να υπάρχει δυνατότητα μείωσης των μισθών όπως έχουν διαμορφωθεί κατ'εφαρμογήν του ενιαίου μισθολογίου του ν. 4354/2015. Προβλέπεται όμως η δυνατότητα μετακίνησης του προσωπικού από μία από τις λοιπές θυγατρικές σε άλλη, κατόπιν αίτησης του εργαζομένου ή πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος.

Ειδικές ρυθμίσεις εισάγει το νομοσχέδιο για τον Οργανισμό Αστικών Συγκοινωνιών Αθηνών (ΟΑΣΑ) και τις θυγατρικές των ΣΤΑΣΥ και ΟΣΥ καθώς είναι φορείς γενικής κυβέρνησης και χρηματοδοτούνται από τον κρατικό προϋπολογισμό. Ειδικότερα, ενδεικτικά αναφέρεται πως τα μισθολογικά θέματα των εργαζομένων καθορίζονται από το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο του ενιαίου μισθολογίου του ν.4354/15 και για τις αμοιβές των μελών του Δ.Σ. εφαρμόζεται αναλογικά ό,τι και για τις υπόλοιπες εταιρείες του Δημοσίου.

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Partners in your success

Marketing and Channel Enablement

Supply Chain & Logistics

Vast Technology Portfolio

Scan the code to Learn More

Ελληνικές εταιρείες κατασκευάζουν τσιπ για Xiaomi και Google

Η εγχώρια αγορά εταιρειών τεχνολογίας ισχυροποιείται με την έλευση της Zepp Health

Της **ΔΕΣΠΟΙΝΑΣ ΚΟΝΤΗ**

Μικροτσιπ για smartwatches των Xiaomi, Google, Samsung κ.ά., καθώς και για άλλες εφαρμογές, σχεδιάζει από την Ελλάδα μια κρίσιμη μάζα εταιρειών υψηλής τεχνολογίας, πολλές εκ των οποίων έχουν απορροφηθεί από ισχυρούς διεθνείς παίκτες που καταγράφουν τζίρους πολλών δισεκατομμυρίων δολαρίων. Ηχηρά παραδείγματα είναι η Think Silicon που εξαγοράστηκε από την αμερικανική Applied Materials το 2020, η Helic που περιήλθε στον έλεγχο της αμερικανικής Ansys το 2019, ενώ απόβαση στην Ελλάδα αποφάσισε να κάνει πριν από λίγες ημέρες η εισηγμένη στο χρηματιστήριο της Νέας Υόρκης Zepp Health, μέσω της θυγατρικής της Whale Microelectronics.

Ο Νίκος Μοσχόπουλος, επικεφαλής του κέντρου Ερευνας & Ανάπτυξης της WhaleMicro στην Ελλάδα, αναφέρεται στην πορεία εκείνων των εταιρειών που έθεσαν πριν από 20-25 χρόνια τα θεμέλια για τον σχεδιασμό αυτών των πολύτιμων –και δυσεύρετων πλέον– εξαρτημάτων στην Ελλάδα, καθώς και στα πλάνα της Zepp Health στη χώρα μας.

Η διαδρομή του κ. Μοσχόπουλου ξεκινάει το 2000 από την Atmel, εταιρεία τεχνολογίας με παρουσία στην Αθήνα και στην Πάτρα, όπου ειδικεύονταν στον σχεδιασμό ολοκληρωμένων κυκλωμάτων ασύρματων δικτύων. «Κάποια στιγμή είχαμε καταφέρει να έχουμε περίπου το 20% της παγκόσμιας αγοράς σχεδιασμού τέτοιων τσιπ. Η κατασκευή τους γινόταν στην Ταϊβάν αλλά ο σχεδιασμός στην Ελλάδα», αναφέρει στην «Κ», παρομοιάζοντας την περίοδο δραστηριοποίησης της Atmel στην Ελλάδα με... το Big Bang.

«Αρκετός κόσμος που δούλευε εκεί, γνώρισε το αντικείμενο, άνοιξε τα φτερά του και δημιούργησε έπειτα δικές του εταιρείες. Υπάρχει μεγάλη αντιπροσώπευση εταιρειών στον κλάδο των ημιαγωγών στην Ελλάδα που

είτε ανήκουν σε πολυεθνικές είτε δουλεύουν αυτόνομα». Σύμφωνα με την ΗΕΤΙΑ (Hellenic Emerging Technologies Industry Association - Ένωση Ελληνικών Εταιρειών Αναδυόμενων Τεχνολογιών), υπάρχουν τουλάχιστον 15 εταιρείες στη χώρα μας που δραστηριοποιούνται στον κλάδο των ημιαγωγών, απασχολώντας τουλάχιστον 500 εργαζομένους.

Μετά την αποκώρπωση της Atmel από την Ελλάδα, ο κ. Μοσχόπουλος εργάστηκε στην ολλανδική SiTel, εταιρεία που προσέλαβε μέρος του προσωπικού της Atmel Hellas. Η SiTel είχε ως κύριο αντικείμενο τον σχεδιασμό κυκλωμάτων και εφαρμογών που αφορούσαν τηλεφωνία μέσω Internet (VoIP).

«Κατορθώσαμε να φτιάξουμε chips μαζί με software τα οποία ενσωμα-

Το κυριότερο προϊόν της Zepp Health είναι τα έξυπνα ρολόγια Amazfit με ετήσιες πωλήσεις ύψους 500 εκατ. δολ.

τώθηκαν στα τηλέφωνα της Cisco και της LG», αναφέρει ο κ. Μοσχόπουλος, υπενθυμίζοντας πως το 2011 η ολλανδική εταιρεία περιήλθε στην αγκαλιά της Dialog Semiconductor (μαζί με τις εγκαταστάσεις σε Πάτρα και Αθήνα), όπου παρέμεινε ο ίδιος περίπου μία 10ετία.

«Η Dialog Semiconductor έφτιαχνε ένα από τα τσιπάκια που χρησιμοποιούνται για τον έλεγχο της παροχής ρεύματος στα προϊόντα της Apple. Η ίδια εξαγόρασε την ολλανδική SiTel, ώστε να διευρύνει το πελατολόγιό της και να μην προμηθεύει τσιπ μόνο την Apple».

Η ελληνική ομάδα ξεκίνησε να αναπτύσσει μία καινούργια σειρά προϊόντων βασισμένα σε bluetooth low energy, ανεβάζοντας στα τέλη του

2020 τον τζίρο της συγκεκριμένης κατηγορίας στα 90 εκατ. δολ. Το 2021, η Dialog απορροφήθηκε από την ιαπωνική Renesas έναντι 4,8 δισ. δολ., έχοντας εντάξει στο πελατολόγιό της ένα προϊόν που έμελλε αργότερα να παίξει καθοριστικό ρόλο στην εξέλιξη της πορείας του κ. Μοσχόπουλου.

«Μέχρι το 2021 έφτιαχνα τσιπάκια τα οποία τοποθετούνταν στο Xiaomi band (φορητές συσκευές που μετρούν δείκτες υγείας) καθώς και σε άλλα παρεμφερή προϊόντα», ανέφερε ο ίδιος, επισημαίνοντας πως η Xiaomi είχε αναθέσει τότε σε μία μικρή κινεζική εταιρεία, την Huami, να δημιουργήσει τις φορητές αυτές συσκευές με τη σφραγίδα της. «Στην Dialog συνεργαζόμουν μαζί με την κινεζική εταιρεία προκειμένου να φτιάξουμε το προϊόν και να το πουλήσει στην αγορά η Xiaomi».

Μετά την επιτυχία που είχε το προϊόν, η Huami εξαγόρασε την αμερικανική Zepp, η οποία έφτιαχνε έξυπνα ρολόγια για τη μέτρηση βιομετρικών δεδομένων και διαφόρων δεικτών υγείας (οξυγόνο, παλμοί). Επειτα, μετονομάστηκε σε Zepp Health και εισήλθε το 2019 στο χρηματιστήριο της Νέας Υόρκης.

Το κυριότερο brand της εταιρείας είναι τα έξυπνα ρολόγια Amazfit, με πωλήσεις που φτάνουν το μισό δισ. ετησίως, ενώ ακολουθούν άλλα αντίστοιχα προϊόντα. Η δε Zepp Health δημιούργησε και μία θυγατρική, την Whale Microelectronics, υπεύθυνη για τον σχεδιασμό των μικροτσιπ που ενσωματώνονται στα έξυπνα ρολόγια που κατασκευάζει. «Το 2020 και δεδομένων των τεταμένων σχέσεων του Τραμπ με την Κίνα, η εταιρεία θέλησε να διασφαλίσει τον έλεγχο όλης της εφοδιαστικής αλυσίδας, να σχεδιάσει τους δικούς της ημιαγωγούς και να μην εξαρτάται από άλλους προμηθευτές».

Ετσι, δημιουργήθηκε η WhaleMicro, με γραφεία στην Κίνα (Χεφεί, Σέντζεν, Πεκίνο), στο Ντάλνς των ΗΠΑ και στο κέντρο Ε&Α στην Αθήνα.

Στην Ελλάδα έχει δημιουργηθεί μια κρίσιμη μάζα εταιρειών υψηλής τεχνολογίας, πολλές εκ των οποίων έχουν απορροφηθεί από ισχυρούς διεθνείς παίκτες που καταγράφουν τζίρο πολλών δισεκατομμυρίων δολαρίων.

Το «στρατηγείο» της WhaleMicro στην Αθήνα

Τσιπάκια που χρησιμοποιούνται στα έξυπνα ρολόγια της Zepp Health αναμένεται να δημιουργήσουν από την Αθήνα –ενδεχομένως στην περιοχή της Καλλιθέας– όσοι θα στελεχώσουν το υπό διαμόρφωση κέντρο Ερευνας & Ανάπτυξης της θυγατρικής της WhaleMicro.

Προς το παρόν, η ομάδα στελεχώνεται από 11 άτομα, πολλά εκ των οποίων ήρθαν από την Dialog, ωστόσο ενδιαφέρον υπάρχει και από Έλληνες του εξωτερικού που διερευνούν την πιθανότητα επιστροφής στη χώρα. «Στο μέλλον προβλέπεται να κάνουμε και άλλα τσιπ για προϊόντα της μητρικής εταιρείας.

Στα σχέδια της WhaleMicro είναι να τυπώσει την πόρτα και άλλων μεγάλων εταιρειών που φτιάχνουν έξυπνες συσκευές για το σπίτι, remote controls κ.ά.».

Σε πρώτη φάση, η επένδυση ανέρχεται στα 2 εκατ. δολ. και αφορά τον σχεδιασμό τσιπ για τα έξυπνα ρολόγια της Zepp, όπως το Amazfit που, κατά τον κ. Μοσχόπουλο, είναι το τέταρτο smartwatch σε πωλήσεις παγκοσμίως.

Από το επόμενο έτος, η εταιρεία φιλοδοξεί να διπλασιάσει το προσωπικό της επεκτείνοντας σταδιακά την παρουσία της και σε άλλες χώρες της Ευρώπης. «Επέλεξαν την Ελλάδα, αφενός λόγω και της δικής μου εμπλοκής σε πρότζεκτ για τη δημιουργία του Xiaomi mi band, αφετέρου λόγω του ταλέντου που υπάρχει στη χώρα».

Ο ανταγωνισμός αλλά και οι ελλείψεις σε ταλέντο καθιστούν τη χώρα μας για πολλούς ελκυστικό προορισμό. «Επίσης, το μισθολογικό κόστος για υψηλής εξειδίκευσης εργαζομένους είναι πλέον στην Ελλάδα χαμηλότερο απ' ό,τι στην Κίνα», αναφέρει, προ-

σθέτοντας πως η Ελλάδα αποτελεί πύλη εισόδου για την Ευρώπη, αντίθετα με άλλες χώρες, όπως η Γερμανία που οι κανόνες για τις κινεζικές εταιρείες είναι μη ευνοϊκοί.

Σημειώνεται πως τα έσοδα της Zepp Health –το 15% της οποίας κατέχει η Xiaomi– έφτασαν το 2021 το 1,2 δισ. δολ., ωστόσο η μετοχή της στο χρηματιστήριο της Νέας Υόρκης δέχεται πιέσεις, σημειώνοντας πτώση από 11 δολ. τον περυσινό Ιούλιο στο 1,74 δολ. φέτος.

Σύμφωνα με τον κ. Μοσχόπουλο, η πύλη οφείλεται στα lockdowns σε περιοχές της Κίνας όπου η εταιρεία έχει παρουσία, στη διόρθωση που υφίσταται ο κλάδος τεχνολογίας, καθώς και στους επιπλέον ελέγχους των αμερικανικών αρχών σε εισηγμένες κινεζικές εταιρείες, ανάμεσα στις οποίες και η Alibaba.

Συνεχίζεται η σταδιακή μείωση του ποσοστού της ανεργίας

Στο 12,5% τον Μάιο, που είναι το χαμηλότερο ποσοστό από τον Σεπτέμβριο 2010

Ελαφρά περαιτέρω μείωση σημείωσε η ανεργία τον Μάιο, σύμφωνα με τα χθεσινά στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ, καθώς διαμορφώθηκε στο 12,5% από 12,6% έναν μήνα πριν και 15,6% τον Μάιο του 2021.

Το 12,5% επαναφέρει την ανεργία στα επίπεδα του Σεπτεμβρίου 2010. Σύμφωνα με τα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ, αφού ξεκίνησε από 9,4% τον Ιανουάριο του 2009, η ανεργία έφτασε στην κορύφωσή της, στο 28%, τον Μάρτιο του 2013 για να ξεκινήσει στη συνέχεια καθοδική πορεία έως τον Νοέμβριο του 2019, οπότε είχε διαμορφωθεί στο 17,6%. Στη συνέχεια πραγματοποιήσε ένα προσωρινό άλμα στο 19,5% το 2020, για να ξαναπίσει στη συνέχεια την καθοδική πορεία μέχρι σήμερα.

Σημειώνεται ότι η κυβέρνηση στο Πρόγραμμα Σταθερότητας εκτιμούσε ότι φέτος η ανεργία θα υποχωρήσει στο 13,9% από 14,7% το 2021. Οσον αφορά τα επόμενα έτη, προβλέπεται να μειωθεί στο 12,2% το 2023, στο 11,2% το 2024 και στο 10,2% το 2025.

Στην ανεργία, όμως, δεν υπάρχει ισοπλητία. Στους άνδρες το ποσοστό περιορίζεται στο 9,2%, έχοντας υποχωρήσει ακριβώς στο μισό του επιπέδου του 2017 (18,5%). Στις γυναίκες, αντίθετα, το ποσοστό είναι 16,5%, σημειώνοντας μείωση μόνο 37% από το επίπεδο του 26,7% του 2017. Επίσης, παραμένει έντονο το πρόβλημα της ανεργίας των νέων: βρίσκεται στο 30,1% από 46,3% το 2017 στις ηλικίες 15-24 ετών. Στους μεγαλύτερους, 25-74 ετών είναι 11,5% έναντι 20,6% το 2017.

Συγκεκριμένα, σύμφωνα με την ΕΛΣΤΑΤ:

- Οι απασχολούμενοι ανήλθαν σε 4.170.361 άτομα, σημειώνοντας αύξηση κατά 228.355 σε σχέση με τον Μάιο του 2021 (+5,8%) και αύξηση κατά 53.362

Ποσοστό ανεργίας κατά φύλο, Μάιος

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Ανδρες	18,5%	15,8%	14,1%	15,9%	12,0%	9,2%
Γυναίκες	26,7%	24,6%	22,0%	24,3%	19,9%	16,5%
Σύνολο	22,1%	19,7%	17,6%	19,5%	15,6%	12,5%

Ποσοστό ανεργίας κατά μεγάλες ομάδες ηλικιών, Μάιος

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
15-24	46,3%	39,9%	35,2%	48,3%	37,1%	30,1%
25-74	20,6%	18,5%	16,6%	18,2%	14,6%	11,5%
Σύνολο	22,1%	19,7%	17,6%	19,5%	15,6%	12,5%

ΠΗΓΗ: ΕΛΣΤΑΤ

Οι απασχολούμενοι ανήλθαν σε 4.170.361 άτομα, σημειώνοντας αύξηση κατά 228.355 σε σχέση με τον Μάιο του 2021.

σε σχέση με τον Απρίλιο του 2022 (+1,3%).

- Οι άνεργοι ανήλθαν σε 596.056 άτομα, σημειώνοντας μείωση κατά 130.016 σε σχέση με τον Μάιο του 2021 (-17,9%) και αύξηση κατά 4.495 σε σχέση με τον Απρίλιο του 2022 (+0,8%).

- Τα άτομα κάτω των 75 ετών που δεν περιλαμβάνονται στα εργατικό δυναμικό, ή «άτομα εκτός του εργατικού δυναμικού», δηλαδή τα άτομα που δεν εργάζονται ούτε αναζητούν εργασία, ανήλθαν σε 3.067.657, σημειώνοντας

μείωση κατά 127.661 σε σχέση με τον Μάιο του 2021 (-4,0%) και κατά 60.520 σε σχέση με τον Απρίλιο του 2022 (-1,9%).

Τα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ δείχνουν σταθεροποιητικές τάσεις, παρά το γεγονός ότι τον Μάιο κορυφώνονται κατά κανόνα οι εποχικές προσλήψεις στον κλάδο του τουρισμού και του εμποτισμού. Από τον Μάρτιο το ποσοστό της ανεργίας δεν διαφοροποιείται σημαντικά, δηλαδή κυμαίνεται ανάμεσα στο 12,5% και το 12,6%.

Αυξημένες πιθανότητες ύφεσης εντός του 2023 «βλέπει» η Alpha Bank

Αυξημένες πιθανότητες ύφεσης στην Ελλάδα εντός του 2023 βλέπει η Alpha Bank, σε περίπτωση που επιδεινωθεί η κατάσταση στο ενεργειακό μέτωπο και οδηγηθεί η Ευρώπη σε αρνητικό ρυθμό μεγέθυνσης στο τέλος του 2022.

Πιο αναλυτικά, όπως επισημαίνει σε ανάλυσή της η διεύθυνση οικονομικών μελετών της Alpha Bank, η διαρκεία του πολέμου στην Ουκρανία θα είναι καθοριστική για την εξέλιξη των τιμών της ενέργειας και των τροφίμων και ως εκ τούτου, για τις επιπτώσεις αυτών στο διαθέσιμο εισόδημα των πολιτών, την ιδιωτική κατανάλωση, το οικονομικό κλίμα και την υλοποίηση επενδυτικών σχεδίων. Στην τρέχουσα συγκυρία, ο πληθωρισμός των τροφίμων αναμένεται να παραμείνει υψηλός τους επόμενους μήνες, καθώς η αναζήτηση εναλλακτικών προμηθευτών δεν είναι εφικτή στο άμεσο χρονικό διάστημα για το σύνολο των εισαγόμενων προϊόντων, ή εάν υπάρχει αυτή η δυνατότητα, πιθανότατα οι τιμές θα παραμείνουν υψηλές είτε λόγω του υψηλού μεταφορικού κόστους ή της μειωμένης προσφοράς.

Σε κάθε περίπτωση, τονίζει Alpha Bank, η κλιμάκωση της γεωστρατηγικής ενεργειακής συγκρούσης στην Ευρώπη συνιστά καθοριστικό παράγοντα για την οικονομική μεγέθυνση. Ενα σοκ διακοπής της ροής φυσικού αερίου προς την Ε.Ε.-27, πριν τα ποσοστά αποθήκευσής του φθάσουν σε υψηλά επίπεδα, μπορεί να οδηγήσει σε αρνητικό ρυθμό μεγέθυνσης το τέταρτο τρίμηνο του 2022, και αυτό μπορεί να περιορίσει σημαντικά την ετήσια μεταβολή του ΑΕΠ της Ελλάδας το 2022, αν και αναμένεται να παραμείνει σε θετικό έδαφος, υποστι-

ριζόμενη από τις αναμενόμενες καλές επιδόσεις του τουρισμού κατά τους θερινούς μήνες.

Ο αντίκτυπος του πολέμου και των πληθωριστικών πιέσεων στη χώρα μας, ωστόσο, εκτιμάται ότι θα είναι πιο ήπιος συγκριτικά με άλλες ευρωπαϊκές χώρες, καθώς ο βιομηχανικός τομέας της Ελλάδας είναι λιγότερο ενεργοβόρος και οι καιρικές συνθήκες που επικρατούν, καθιστούν τις ανάγκες για θέρμανση

Η διάρκεια του πολέμου στην Ουκρανία θα είναι καθοριστική για την εξέλιξη των τιμών της ενέργειας και των τροφίμων.

τους χειμερινούς μήνες συγκριτικά περιορισμένες, εκτιμά η Alpha Bank. Αντίθετα, οι βιομηχανικές χώρες της Ευρώπης, όπως για παράδειγμα η Γερμανία, είναι περισσότερο ευάλωτες σε ελλείψεις και, ως εκ τούτου, είναι πιθανό να αντιμετωπίσουν εντονότερη ύφεση το τέταρτο τρίμηνο του 2022.

Μεσοπρόθεσμα ωστόσο, όπως προειδοποιεί, σε περίπτωση ύφεσης διαταραχής στην Ευρώπη λόγω διακοπής της ροής φυσικού αερίου, οι πιθανότητες οικονομικής ύφεσης το δεύτερο και τρίτο τρίμηνο του 2023 στην Ελλάδα έχουν ενισχυθεί, καθώς οι αυξανόμενες τιμές της ενέργειας εκτιμάται ότι θα συμβάλουν σημαντικά την αγοραστική δύναμη των ευρωπαϊκών νοικοκυριών (που αποτελούν άνω του 60% των τουριστικών αφίξεων στην Ελλάδα), συρρικνώνοντας τις εισπράξεις από τον τουρισμό.

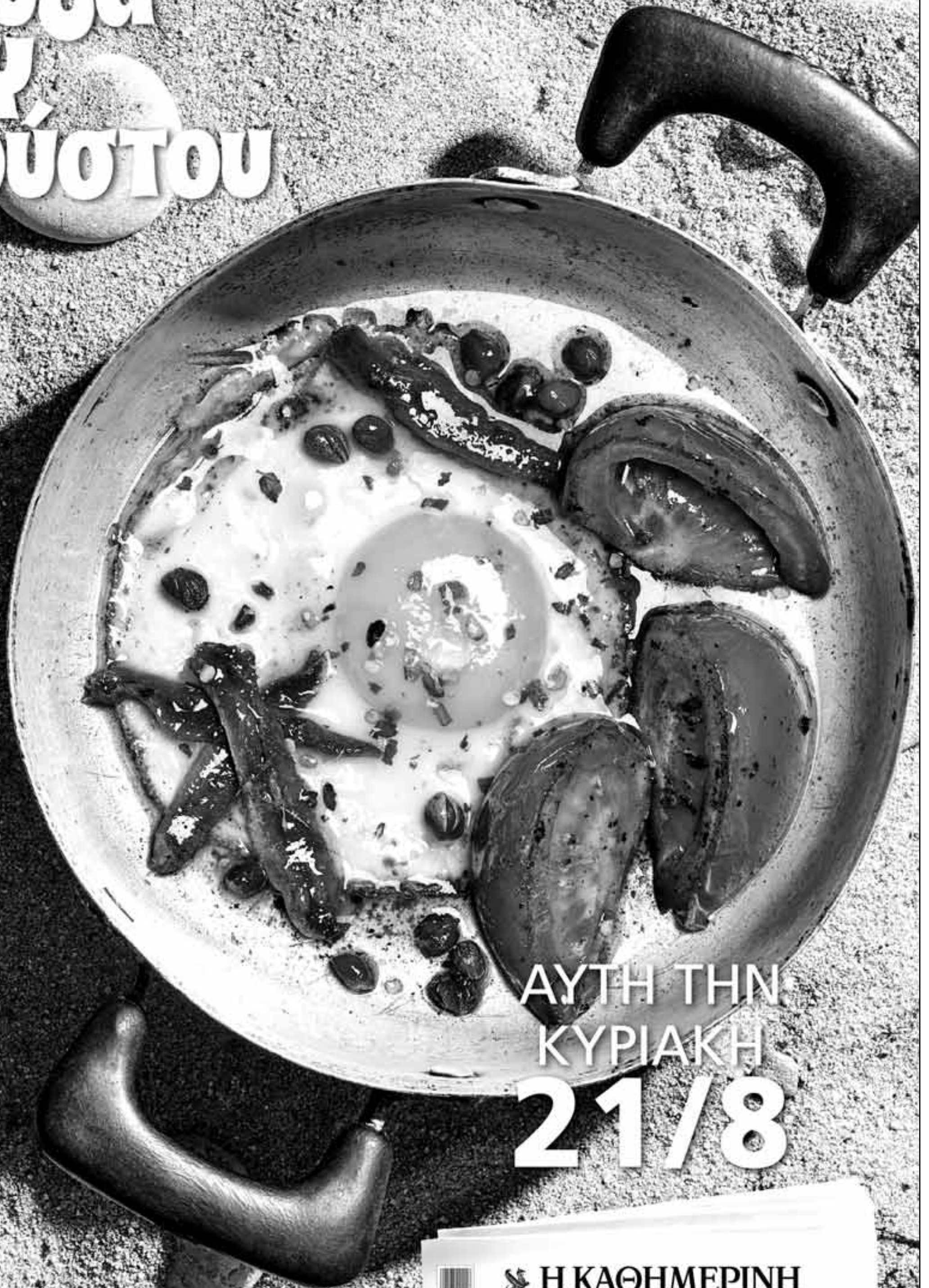
ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ 2022

Γαστρονόμος

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ ΣΥΡΙΣ ΜΥΣ

ΤΩΡΑ ΚΑΙ ΟΝΛΙΝΣ
WWW.GASTRONOMOS.COM.CY

Τα αυδά
ΤΟΥ
Αυδούστου

ΑΥΤΗ ΤΗΝ
ΚΥΡΙΑΚΗ
21/8

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

THE KYRIAKI

Ανεξάρτητη Εφημερίδα

Η πυρηνική, ως συστατικό στο κοκτέιλ ενέργειας

Ανάγκη για ευρύ δημόσιο διάλογο σχετικά με τα υπέρ και τα κατά και προεργασία για την πιθανότητα αξιοποίησης στο μέλλον

«**Προοπτικές** για την Πυρηνική Ενέργεια στο Μείγμα Ηλεκτροπαραγωγής»: και μόνο ο τίτλος στην εισήγηση της Επιτροπής Ενέργειας της Ακαδημίας Αθηνών μπορεί να προκαλέσει αντιδράσεις, καθώς στη χώρα μας σχεδόν έχει αποκλειστεί από τον δημόσιο διάλογο η συζήτηση για την πιθανότητα αξιοποίησης της πυρηνικής ενέργειας στο μείγμα ενεργειακών πηγών για την κάλυψη των ενεργειακών αναγκών. Αυτός είναι και ο λόγος που η σχετική εισήγηση δεν δημοσιοποιήθηκε βασανιστικά. «Χρειάστηκε πολύ θάρρος» αναγνωρίζει ο ακαδημαϊκός και πρόεδρος της Επιτροπής Ενέργειας της Ακαδημίας

Αθηνών, Λουκάς Γ. Χριστοφόρου. Ωστόσο, η πιεστική πραγματικότητα που διαμορφώνεται με την εκπληκτική αύξηση του ενεργειακού κόστους και την όλο και πιο ενισχυμένη βαρύτητα της ενεργειακής αυτονομίας ως παράγοντα γεωπολιτικής ισχύος θέτει σε νέο πλαίσιο κάθε συζήτηση για τις ενεργειακές προοπτικές. «Αν θέλουμε να γίνει μια συνολική συζήτηση για το ενεργειακό μείγμα πρέπει να συζητήσουμε για όλες τις πηγές», υπογραμμίζει ο κ. Χριστοφόρου. Αναφερόμενος στις θέσεις της Επιτροπής Ενέργειας τονίζει ότι «η άποψη των περισσότερων εξ ημών είναι ότι είναι λάθος

Η προετοιμασία αφορά πρωτίστως ανενεργό νομοθετικό πλαίσιο και εξειδικευμένο επιστημονικό προσωπικό.

να βασίζεται μια χώρα σε δύο πηγές για την κάλυψη των ενεργειακών αναγκών. Θα πρέπει να υπάρχουν εναλλακτικές». Ο ίδιος επισμαίνει ότι η απόφαση να δημοσιοποιηθεί η συγκεκριμένη εισήγηση τώρα έχει ως αφετηρία την πεποίθηση ότι, ανεξαρτήτως των τελικών αποφάσεων

για το ενεργειακό μείγμα, θα πρέπει να συζητηθούν διεξοδικά όλες οι εναλλακτικές, να γίνει ευρύς, δημόσιος διάλογος για τα υπέρ και τα κατά, και, παράλληλα, να γίνει η προεργασία ώστε εάν υπάρξει μελλοντικά σκέψη για αξιοποίηση πυρηνικής ενέργειας, αυτό να είναι εφικτό να πραγματοποιηθεί. Σε αυτό το πλαίσιο αναφέρει ότι με τα σημερινά δεδομένα θα χρειαζόνταν 15-20 χρόνια για να προχωρήσει μια τέτοια επιλογή. Αυτό το διάστημα μπορεί να περιοριστεί εάν υπάρξει κάποια προεργασία που αφορά πρωτίστως τη διαμόρφωση του αναγκαίου νομοθετικού πλαισίου, το οποίο θα παραμείνει

ανενεργό, αλλά θα είναι έτοιμο, και την προετοιμασία εξειδικευμένου επιστημονικού προσωπικού.

Βασικές παράμετροι

Ο κ. Χριστοφόρου βάζει στη συζήτηση τις εξής παραμέτρους: ότι δεν μπορεί να απορρίπτεται αφετηριακά οποιαδήποτε συζήτηση για την πυρηνική ενέργεια όταν αυτή είναι μια επιλογή στην οποία έχουν στραφεί ή στρέφονται αρκετές γειτονικές χώρες. «Αν έχουμε ανάγκη την πυρηνική ενέργεια, αντί να την αγοράζουμε από τη Βουλγαρία δεν θα ήταν καλύτερα να έχουμε εμείς έναν σύγχρονο,

μικρό, πιο ασφαλή αντιδραστήρα;», είναι το ερώτημα που θέτει.

Σε μια συζήτηση που υπό την πίεση των ενεργειακών δεδομένων ανοίγει εκ νέου, η Επιτροπή Ενέργειας της Ακαδημίας Αθηνών φιλοδοξεί να πυροδοτήσει έναν ευρύ διάλογο. Ο κ. Χριστοφόρου υπογραμμίζει ότι η πρωτοβουλία εκκινεί όχι ως πίεση ή υπόδειξη για ατροφή στην πυρηνική ενέργεια, αλλά ως επισήμανση της ανάγκης να γίνουν τα αναγκαία βήματα προεργασίας, ώστε εάν καταστεί μια τέτοια επιλογή μονόδρομος να μην απαιτηθεί πολύς χρόνος για την ενεργοποίησή της.

Επιστροφή της Ευρώπης στους αντιδραστήρες

Της **ΧΡΥΣΑΣ ΛΙΑΓΓΟΥ**

Η **επάνοδος** της πυρηνικής ενέργειας στο ενεργειακό μείγμα της Ευρώπης είναι μία από τις πολλές ανατροπές που έφερε η ενεργειακή κρίση. Μία δεκαετία μετά το καταστροφικό ατύχημα της Φουκουσίμα και τις πολιτικές απόσυρσης των πυρηνικών αντιδραστήρων που πυροδότησε στο εσωτερικό της Ευρώπης, η πυρηνική ενέργεια επανέρχεται με τη μορφή του «αναγκαίου κακού» για να δώσει λύση στο πρόβλημα των υψηλών τιμών ρεύματος και να στηρίξει τους στόχους της ενεργειακής μετάβασης.

Η πρόσφατη πρόταση της Κομισιόν να συμπεριλάβει υπό όρους μαζί με το φυσικό αέριο και τα πυρηνικά στην Ευρωπαϊκή Ταξινόμηση, χαρακτηριζοντάς τις «πράσινες επενδύσεις», είναι ενδεικτική αυτής της επανόδου της πυρηνικής ενέργειας και της τάσης που διαμορφώνεται ήδη σε κοινωνι-

Επάνοδος της πυρηνικής ενέργειας στην ευρωπαϊκή πολιτική μετά την πρόταση της Κομισιόν για ένταξη της στις πράσινες επενδύσεις.

κοπολιτικό και επενδυτικό επίπεδο στην Ευρώπη, παρά τις έντονες ακόμη διχογνωμίες γύρω από το ζήτημα και το γεγονός ότι η πυρηνική ενέργεια αντιπροσωπεύει σήμερα το 25% της ηλεκτρικής ενέργειας που παράγεται στην Ευρώπη, αποτελώντας βασικό συστατικό του ενεργειακού μείγματος σε 13 από τα 27 κράτη-μέλη της Ε.Ε.

Για την Ελλάδα η συζήτηση γύρω από την ένταξη της πυρηνικής ενέργειας στο μείγμα καυσίμου για ηλεκτροπαραγωγή εξακολουθεί να παραμένει «ταμπού». Με τις διενθείς δημοσκοπήσεις να καταγράφουν την κοινή γνώμη στην Ελλάδα ανάμεσα στις περισσότερες αρνητικές σε όλο τον κόσμο, εύλογα αντιλαμβάνεται κανείς και τη δυσκολία κάθε πολιτικής ηγσίας να ανοίξει οποιαδήποτε συζήτηση περί ένταξης της πυρηνικής επιλογής στον εθνικό ενεργειακό σχεδιασμό. Ενδεικτικά αυτής της δυσκολίας είναι η αναφορά του Κυριάκου Μητσοτάκη, τον περασμένο Δεκέμβριο, στη συνεργασία με τη Βουλγαρία για μια μακροπρόθεσμη συμφωνία προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας από πυρηνικά, την οποία συνόδευσε με τη διαβεβαίωση ότι η Ελλάδα δεν έχει πυρηνικά εργοστάσια και δεν θα αποκτήσει ποτέ.

Η Επιτροπή Ενέργειας της Ακαδημίας Αθηνών με την εισήγησή της «Προοπτικές για την Πυρηνική Ενέργεια στο Μείγμα Ηλεκτροπαραγωγής» σπάει το «ταμπού» και θέτει τις βάσεις για να ανοίξει και στη χώρα μας η συ-

ζήτηση, απαντώντας στα κρίσιμα ζητήματα που τίθενται από την πλευρά των επικριτών (ατυχήματα, απόβλητα κ.λπ.) και προτείνοντας να ξεκινήσουν οι διαδικασίες για να δημιουργηθεί το κατάλληλο θεσμικό και τεχνολογικό υπόβαθρο ώστε να είναι δυνατή η υπεύθυνη αξιολόγηση των εξελίξεων στις γειτονικές χώρες αλλά και η ετοιμότητα της χώρας για κάθε μελλοντικό ενδεχόμενο.

Ο χρόνος κατασκευής μιας πυρηνικής μονάδας φτάνει σήμερα τα 10 χρόνια, διάστημα που περιορίζεται σημαντικά με την τεχνολογία των μικρών αντιδραστήρων.

Δικλίδες ασφαλείας

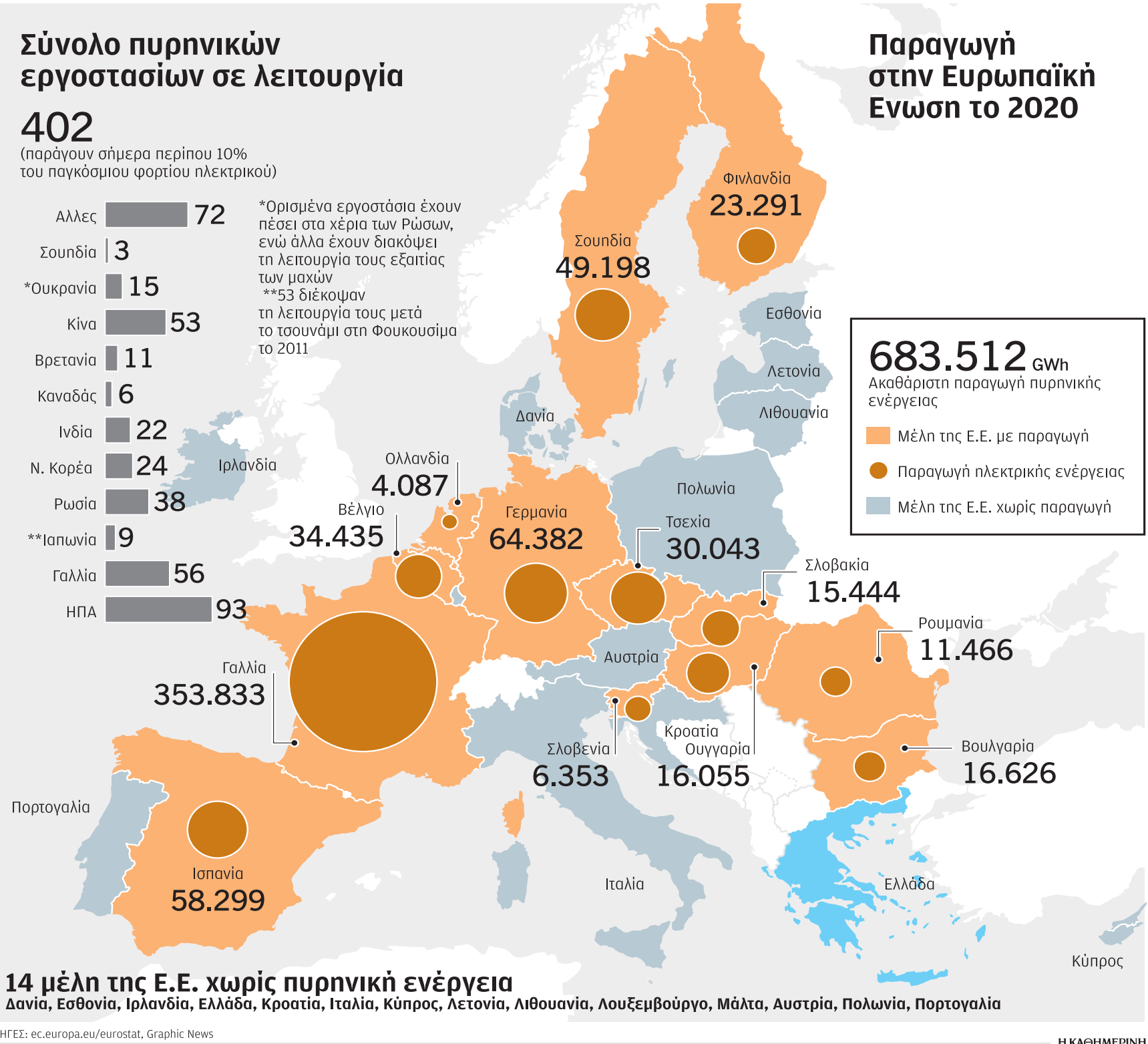
Ως προς την πιθανότητα να προκληθούν ατυχήματα έκθεσης σε ραδιενέργεια, η Επιτροπή σημειώνει με ταχύ άλλων ότι τα ατυχήματα που συνέβησαν στο παρελθόν έχουν θέσει έκτοτε σε συναγερμό τόσο τις αρμόδιες υπηρεσίες ασφαλείας όσο και τους κατασκευαστές. «Τα αίτια αστοχίας έχουν αναλυθεί εις βάθος και έχουν πλέον προβλεφθεί τόσες δικλίδες ασφαλείας ώστε να μπορεί να ληφθεί με βεβαιότητα ότι ο Κύκλος της Πυρηνικής Ενέργειας Σχίσσης είναι σήμερα ασφαλής. Αξία αναφοράς είναι η επί πολλές ήδη δεκαετίες χρησιμοποίηση πυρηνικών αντιδραστήρων σε πλοία και υποβρύχια χωρίς να έχει σημειωθεί ούτε ένα περιστατικό έκλυσης ραδιενέργειας».

Ως προς την απόθεση ραδιενεργών αποβλήτων, σημειώνει ότι τα ραδιενεργά προϊόντα σχίσσης υψηλής ραδιενέργειας «υαλοποιούνται», τοποθετούνται σε δοχεία από μη διαβρώσιμο υλικό, όπως π.χ. ο ανοξείδωτος χάλυβας, και αποθηκεύονται βαθιά σε κατάλληλης σύστασης γεωλογικά πετρώματα, ώστε να εξασφαλίζεται η απομόνωση τους από τη βιόσφαιρα. Ως προς την εξάπλωση, τέλος, των πυρηνικών όπλων επισημαίνει ότι οι εγκαταστάσεις υπόκεινται στον έλεγχο του Διεθνούς Οργανισμού Ατομικής Ενέργειας και η πράξη έχει δείξει ότι ο έλεγχος αυτός είναι αποτελεσματικός.

Η πυρηνική ενέργεια το 2018 συνεισέφερε περισσότερο από το 10% της παγκόσμιας ηλεκτρικής παραγωγής, με 441 πυρηνικούς αντιδραστήρες σε 30 χώρες, συνολικής δυναμικότητας 400 GW.

Στις χώρες-μέλη του ΟΟΣΑ η συμβολή της ήταν 18% και στην Ε.Ε., 25%. Η Γαλλία σχεδιάζει σημαντική ανάπτυξη του τεράστιου προγράμματος πυρηνικής ενέργειας, το Ηνωμένο Βασίλειο προγραμματίζει αύξηση του ποσοστού ηλεκτροπαραγωγής από πυρηνική ενέργεια στο 25%, η Φινλανδία αύξηση της πυρηνικής συνεισφοράς στο 60% της ενέργειας και παγκοσμίως η χρήση της αυξάνεται σταθερά, με περίπου 52 αντιδραστήρες να βρίσκονται υπό κατασκευή.

Ο χάρτης της πυρηνικής ενέργειας

Αντιδράσεις επιστημόνων και οργανώσεων

Του **ΓΙΩΡΓΟΥ ΛΙΑΛΙΟΥ**

Εκτός λογικής χαρακτηρίζουν τη συζήτηση για την πυρηνική ενέργεια στη χώρα μας επιστήμονες και περιβαλλοντικές οργανώσεις. Όπως εκτιμούν, η Ελλάδα πρέπει να ρίξει όλο το βάρος στην προώθηση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, με τις οποίες η πυρηνική ενέργεια είναι ασύμβατη. Υπενθυμίζουν, δε, ότι η χώρα μας έχει επικριρηματολογήσει σε όλα τα επίπεδα κατά της ανάπτυξης πυρηνικού εργοστασίου στο Ακούγιου της Τουρκίας. Ο καθηγητής του Πανεπιστημίου Αθηνών Κώστας Κατάλνς κλήθηκε πριν από μία δεκαετία να μελετήσει τις συνέπειες για την Ελλάδα ενός πυρηνικού ατυχήματος στον υπό σχεδιασμό τότε σταθμό στο Ακούγιου. «Η πυρηνική ενέργεια δεν είναι αυτό που

μας χρειάζεται. Πιστεύω ότι προτεραιότητα για την Ελλάδα πρέπει να είναι το τετράπτυχο εξοικονόμηση ενέργειας - ανανεώσιμες πηγές - αποθήκευση ενέργειας - διασυνδέσεις. Αν εργαστείς με συνέπεια σε αυτό, δεν έχεις λόγο να μπεις στην περιπέτεια της πυρηνικής ενέργειας», εκτιμά ο κ. Κατάλνς. «Επιπλέον δεν έχει λογική. Η πυρηνική ενέργεια χρειάζεται σημαντικές και ακριβές υποδομές και σημαντικό χρόνο ανάπτυξης χωρίς λόγο, αφού ο ίδιος στόχος μπορεί να επιτευχθεί ταχύτερα και φθηνότερα με τις ΑΠΕ. Να θυμίσω ότι όλα αυτά τα χρόνια η Ελλάδα επιχειρηματολόγησε κατά της δημιουργίας πυρηνικού εργοστασίου στο Ακούγιου, προβάλλοντας τις καταστροφικές συνέπειες που θα έχει για την ευρύτερη περιοχή ένα ατύχημα. Ειλικρινά δεν καταλαβαίνω το σκεπτικό της Ακαδη-

μίας Αθηνών». «Η πυρηνική ενέργεια έχει ένα κρυμμένο κόστος», λέει ο Νίκος Χαραλαμπίδης, διευθυντής της Greenpeace. «Είναι αναμφισβήτητο η πιο ακριβή τεχνολογία παραγωγής ενέργειας, αν συνυπολογίσεις το κόστος διαχείρισης των αποβλήτων της και το κόστος διαχείρισης της μονάδας στο τέλος ζωής της. Παρουσιάζεται ως φθηνή μόνο αν "εξωτερικεύσεις" αυτό το κόστος, αν κάνεις δηλαδή ότι δεν υπάρχει. Με βάση το κόστος, λοιπόν, ήλιος και αέρας είναι οι πιο φθηνές λύσεις για την παραγωγή ενέργειας. Σε δεύτερο επίπεδο, η πυρηνική είναι ασύμβατη με τις ΑΠΕ. Οι ΑΠΕ για να είναι αποδοτικές πρέπει να λειτουργούν ως αποκεντρωμένα συστήματα: στις ταράτσες, στη θάλασσα, στα βουνά, ώστε να έχεις σταθερότητα στην παραγωγή. Αντίθετα, τα πυρηνικά βασί-

ζονται σε κεντρικές μονάδες που πρέπει να δουλεύουν συνεχώς, δεν "κλείνουν" όταν υπάρχει πλεόνασμα ενέργειας. Αρα δεν μπορούν να λειτουργήσουν συμπληρωματικά».

Εκτός αυτών, το ενδεχόμενο ενός καταστροφικού πυρηνικού ατυχήματος παραμένει. «Ασφαλές πυρηνικά μονάδα δεν υπάρχει», λέει ο κ. Χαραλαμπίδης. «Το απέδειξε παλαιότερα το Τσέρνομπιλ και πρόσφατα η Φουκουσίμα. Να θυμίσω ότι το υπερσύγχρονο εργοστάσιο της Φουκουσίμα επλήγη από τσουνάμι. Επειδή δεν μπορεί να λειτουργήσει πλέον, αλλά ούτε γίνεται και να κλείσει, η Ιαπωνία πρέπει να το ψύξει συνεχώς, αδειάζοντας ραδιενεργό νερό στον Ειρηνικό, το οποίο πλέον ανιχνεύεται έως την Καλιφόρνια. Επίσης, αν συνυπολογίσουμε το ενδεχόμενο ενός τρομοκρατικού χτυπήματος.

“Ευχαριστούμε

για την εμπιστοσύνη σας για πάνω από 25 χρόνια.

Ευγενική υπενθύμιση όπως τερματίσετε την μεταξύ μας τραπεζική σχέση.”

Μετά λύπης & χαιρετισμών,
RCB Bank

Ο... κρυμμένος θησαυρός των ακινήτων της Τράπεζας της Ελλάδος

Διαθέτει δεκάδες κτίρια σε όλη τη χώρα - Ξεκίνησε η αξιοποίησή τους

Της ΔΗΜΗΤΡΑΣ ΜΑΝΙΦΑΒΑ

Εναν καλά κρυμμένο θησαυρό, υπό την έννοια ότι λίγοι γνωρίζουν σε ποιον ανήκει, μεγάλης αξίας, που σε μεγάλο βαθμό παραμένει αναξιοποίητος, με κόστος (και) για το ελληνικό Δημόσιο διαθέτει η Τράπεζα της Ελλάδος. Πρόκειται για τα ακίνητα που διαθέτει η ΤτΕ, πάνω από 40 συνολικά, τα οποία περιήλθαν στην κατοχή της με διάφορους τρόπους, έπειτα από ενοποιήσεις ταμείων, ή επειδή κάποιος τα κληροδότησε σε αυτήν. Πολλά δε εξ αυτών πρόκειται για ακίνητα που στεγάζουν ή στέγαζαν μέχρι πρότινος τα υποκαταστήματα της ΤτΕ στην περιφέρεια, κτίρια συχνά μεγάλης επιφανείας στα οποία εργάζονταν πλέον πολύ λίγα άτομα με περιορισμένο αντικείμενο, όπως για παράδειγμα να ανταλλάσσουν χαρτονομίσματα με κέρματα εξυπρετώντας τους περιπετράδες της περιοχής ή να πωλούν χρυσές λίρες Αγγλίας. Δεν λείπουν επίσης περιπτώσεις που στο υποκατάστημα εργάζονταν πολύ λίγα άτομα και ο πάνω όροφος χρησιμοποιείται κατά παράδοση ως οικία του εκάστοτε διευθυντή. Σε κάποιες δε περιπτώσεις υπήρχαν ακίνητα, όπως για παράδειγμα στον Πειραιά, τα οποία είχαν μετατραπεί σε παράδεισο για τα τρωκτικά, την ίδια ώρα που μόνο για τον ΕΝΦΙΑ η ΤτΕ κατέβαλλε 50.000 ευρώ ετησίως.

Τους τελευταίους, ωστόσο, μήνες υπάρχει έντονη κινητικότητα, καθώς ο υποδιοικητής της ΤτΕ Θεόδωρος Πελαγίδης ασχολείται εντατικά με το ζήτημα της αξιοποίησης των ακινήτων, με κάποια εξ αυτών να έχουν ήδη πωληθεί και μάλιστα σε τιμές πάνω από τη λογιστική τους αξία. «Ειλικρινώς, έπειτα από μια δεκαετία ακινησίας, είναι εντυπωσιακό αυτό που έχουμε πετύχει

μέσα σε λίγους μήνες. Όταν ήρθα στην τράπεζα έκανα μια λεπτομερή έκθεση για το δίκτυο καταστημάτων της, τις δαπάνες και τις όποιες εργασίες επιτελούν. Έτσι αποφασίστηκε και το κλείσιμο τεσσάρων –κι άλλων δύο από πριν– καταστημάτων, αφού οι δαπάνες ήταν πάρα πολύ υψηλότερες από τα όποια ελάχιστα οφέλη», τονίζει μιλώντας στην «Καθημερινή» ο κ. Πελαγίδης. Πού σφειλείται αυτή η ακινησία; Σε κάποιες περιπτώσεις υπήρχαν περίπλοκα θέματα με τους τίτλους ιδιοκτησίας, σε άλλες περιπτώσεις στα κτίρια έμεναν εδώ και δεκαετίες κάποιοι ενοικιαστές, οι οποίοι

Σε κάποιες περιπτώσεις υπήρχαν ακίνητα τα οποία είχαν μετατραπεί σε παράδεισο για τα τρωκτικά – Την ίδια ώρα η ΤτΕ κατέβαλλε ΕΝΦΙΑ χιλιάδων ευρώ.

αρνούνταν να φύγουν, ενώ δεν έλειπαν και περιπτώσεις που απλώς κάποιοι δεν ήθελαν να αλλάξει τίποτα.

Αθήνα

«Στο τεράστιο και περίπλοκο ακίνητο της οδού Ακαδημίας 59-61, μέχρι και πριν από 9 μήνες είχαμε ακόμη ενοίκους μέσα, αλλά και τέσσερις ανθρώπους να φυλάνε στην ουσία ένα άδειο στο μεγαλύτερο μέρος του κτίριου», επισημαίνει ο υποδιοικητής της ΤτΕ.

Το ακίνητο της οδού Ακαδημίας, το οποίο αποτελείται στην ουσία από δύο κτίρια που συνενώνονται πάνω από το κτίριο της παλιάς Λυρικής Σκηνής, έχει συνολική επιφάνεια 8.379 τ.μ. και πω-

λήθηκε στην Επιτροπή Ανταγωνισμού στην τιμή των 9,5 εκατ. ευρώ. Πέρα από το γεγονός ότι στο κτίριο αυτό θα δημιουργηθεί ένας πολυκώρος δημόσιας διοίκησης, καθώς εκτός από την Επιτροπή Ανταγωνισμού θα συστεγαθούν εκεί και άλλες ανεξάρτητες αρχές (ο Συνήγορος του Καταναλωτή και η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα), καθώς και η Διυπρεσιακή Μονάδα Ελέγχου της Αγοράς (ΔΙΜΕΑ) του υπουργείου Ανάπτυξης, εκτιμάται ότι θα υπάρχει και σημαντική εξοικονόμηση χρημάτων για το ελληνικό Δημόσιο, καθώς σήμερα οι παραπάνω Αρχές στεγάζονται σε κτίρια στα οποία καταβάλλουν υψηλά ενοίκια, ενώ σε κάποιες περιπτώσεις έχουν να αντιμετωπίσουν ξαφνικά ζήτημα έξωσιν.

Πειραιάς

Νωρίτερα μέσα στη χρονιά η ΤτΕ προχώρησε στην πώληση του πίσω τμήματος του κτιρίου του ΝΑΤ στον Πειραιά, κτίριο 2.200 τ.μ. Το ακίνητο πουλήθηκε έναντι 4,25 εκατ. ευρώ σε ναυτιλιακή εταιρεία, ύστερα από διεθνή διαγωνισμό. Για το εν λόγω κτίριο υπήρχαν νομικά προβλήματα και χρειάστηκε η ΤτΕ να καταφύγει στα δικαστήρια για να αποκτήσει πλήρη τίτλο κυριότητας.

Βόλος

Πριν από λίγες ημέρες η ΤτΕ ενέκρινε την αξιοποίηση τεσσάρων ακόμη κτιρίων τα οποία μέχρι πριν από λίγο καιρό λειτουργούσαν ως υποκαταστήματά της. Ένα από αυτά είναι το εμβληματικό ακίνητο στην παραλία του Βόλου, κτίριο που αποτελεί ένα από τα πιο αντιπροσωπευτικά και αξιολογα δείγματα της αρχιτεκτονικής του 1930 στην πρωτεύουσα του νομού Μαγνησίας. Το κτίριο, συνολικής επιφανείας 1.432,34 τ.μ.

Αριστερά, το εμβληματικό ακίνητο στον Βόλο, ένα από τα πιο αξιολογα δείγματα της αρχιτεκτονικής του 1930. Δεξιά επάνω, το ακίνητο της οδού Ακαδημίας. Στην ουσία, πρόκειται για δύο κτίρια που συνενώνονται πάνω από το κτίριο της παλιάς Λυρικής Σκηνής. Κάτω, το μεγάλο και περιζήτητο ακίνητο επί της Λ. Κηφισίας.

Ακίνητο-φιλέτο στη Λ. Κηφισίας

Με ιδιαίτερο ενδιαφέρον αναμένεται η έκβαση του διαγωνισμού που θα προκηρύξει τον προσεχή Σεπτέμβριο η ΤτΕ για την αξιοποίηση ενός μεγάλου ακινήτου που διαθέτει επί της Λεωφόρου Κηφισίας 29-31 και Φθιώτιδος, στην περιοχή των Αμπελοκήπων, διαγωνισμό που θα αναλάβει να «τρέξει» η Cerved Property Services. Το ακίνητο αυτό θεωρείται «φιλέτο» και φέρεται να έχει υ-

πάρξει ενδιαφέρον από μεγάλες λιανεμπορικές αλυσίδες. Γιατί παρέμνει έως τώρα αναξιοποίητο; Παρουσιάζει ορισμένες ιδιομορφίες, όπως για παράδειγμα ότι στο πίσω μέρος του υπάρχει μια άδεια πολυκατοικία. Στο ίδιο ακίνητο στεγάζεται επίσης ο κινηματογράφος «Ελληνική», χρήση που θα συνεχισθεί καθώς έχει χαρακτηριστεί διατηρητέος.

που βρίσκεται σε οικόπεδο 1.380 τ.μ. πωλήθηκε έναντι 3,4 εκατ. ευρώ στο Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας.

Κέρκυρα

Σε ένα άλλο ΑΕΙ, στο Ιόνιο Πανεπιστήμιο, αποφασίστηκε η πώληση ενός επίσης ιστορικού ακινήτου που διέθετε η ΤτΕ στην Κέρκυρα. Πρόκειται για οικόπεδο στην παλιά πόλη της Κέρκυρας, στον λόφο του Αγίου Αθανασίου, επιφανείας 1.555 τ.μ. με διώροφο κτίριο επιφανείας 1.273 τ.μ. στο οποίο στεγάζεται η τοπική θυρίδα της ΤτΕ και

το κέλυφος διώροφου κτίσματος (πρόκειται για τις παλιές φυλακές) 192 τ.μ. Σε αυτό το κτίριο εργάζονταν... 3 άτομα, δηλαδή αναλογούσαν περίπου 565 τ.μ. ανά άτομο. Το ακίνητο πουλήθηκε έναντι 2,4 εκατ. ευρώ και στόχος του Ιονίου Πανεπιστημίου είναι να αξιοποιήσει το κτίριο αυτό για την κάλυψη στεγαστικών και εκπαιδευτικών του αναγκών.

«Η Τράπεζα της Ελλάδος έχει αποφασίσει με τα όργανά της να σκεφτεί την αξιοποίηση των κτιρίων, ιδίως στην περιφέρεια, με γνώμονα και τα συνολικά

οφέλη για την κοινωνία. Γι' αυτό πηγαίνουμε πρώτα σε οργανισμούς και Αρχές, όπως τα πανεπιστήμια. Χωρίς σε καμία περίπτωση, και το τονίζω αυτό, να αποκλείουμε τον ιδιώτη, όπως για παράδειγμα συνέβη με το μεγάλο ακίνητο του Πειραιά», επισημαίνει ο κ. Πελαγίδης.

Ρέθυμνο

Πρόσφατα πουλήθηκε οικόπεδο της ΤτΕ στον Δήμο Ρεθύμνου έναντι 420.000 ευρώ, ενώ σε προχωρημένες διαπραγματεύσεις βρίσκεται η ΤτΕ με τον Δήμο Αλεξανδρούπολης για την αξιοποίηση του ακινήτου της στην πόλη. Συγκεκριμένα αναμένεται, σύμφωνα με πληροφορίες, η σχετική απόφαση από το δημοτικό συμβούλιο.

Σε τελικό στάδιο βρίσκονται επίσης οι συζητήσεις της ΤτΕ με το Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας για τη μίσθωση ακινήτου της στη Φλώρινα, ενώ σε εξέλιξη βρίσκεται διαγωνισμός για την πώληση ακινήτου στη Σπάρτη. Συζητήσεις με τον Δήμο Πύργου, χωρίς όμως να υπάρχει κάποια κατάληξη, υπάρχουν για κτίριο της ΤτΕ στην πλατεία Καράγιωργα, σε ένα από τα πλέον κεντρικά σημεία της πόλης του Πύργου.

FOR SALE

LUXURY OFFICE

521sq, Egkomi

TEL: 99697799

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Η Νο1 ενημερωτική εφαρμογή στην Κύπρο

Μείντε ενημερωμένοι!

Κατεβάστε την εφαρμογή της Καθημερινής Κύπρου στο κινητό σας

Available on the App Store | GET IT ON Google Play

16:56

ΚΙΣΜΟΣ

Ενίσχυση της Ουκρανίας αποφάσισε το ΝΑΤΟ - ΟΗΕ: Πάνω από 1.000 οι νεκροί άμαχοι

Μπορέλ: Ο Πούτιν δεν ενδιαφέρεται για οκείρηια

Οι ηγέτες του ΝΑΤΟ συμφώνησαν να ενισχύσουν την ανατολική πτέρυγα της Συμμαχίας απέναντι στον πόλεμο που διεξάγει η Ρωσία στην Ουκρανία, και προειδοποίησαν τη Μόσχα να μην χρησιμοποιήσει χημικά όπλα. Το γραφείο του ΟΗΕ για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα ανακοίνωσε σήμερα ότι τουλάχιστον 1.035 άνθρωποι σκοτώθηκαν και ακόμη 1.650 τραυματίστηκαν από την έναρξη της εισβολής.

Αεπτό προς κεπτό οι εξελίξεις:

16:43 - Ρούτε: Δεν αναμένει απόφαση για νέες κυρώσεις κατά Ρωσίας στη Σύνοδο

Ο Ολλανδός πρωθυπουργός Μαρκ Ρούτε δήλωσε ότι δεν αναμένει να υπάρξει απόφαση για νέες κυρώσεις κατά της Ρωσίας στη Σύνοδο Κορυφής της Ε.Ε.

16:38 - Συνάντηση Νιράγκι - Ερντογάν στο περιθώριο της Συνόδου του ΝΑΤΟ

Ο ιταλός πρωθυπουργός Μάριο Νιράγκι, στο περιθώριο της σημερινής Συνόδου του ΝΑΤΟ στις Βρυξέλλες, είχε συνάντηση με τον Τούρκο πρόεδρο Ρετζέπ Ταγίπ Ερντογάν.

Σε κτη ανακοίνωσή της, η ιταλική προεδρία της κυβέρνησης αναφέρει ότι «κατά την διάρκεια της συνολικής έννης αναφοράς στις εξελίξεις της κρίσης στην Ουκρανία και στην κατάσταση στην Μεσόγειο, με ιδιαίτερη έμφαση στην Λιβύη».

ΑΝΑΛΥΣΗ

Του **ΣΕΡΑΦΕΙΜ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗ**

Η άμυνα των καταναλωτών φέρνει ανατροπές στην αγορά

Να επιβεβαιώσουμε κάτι που είναι γνωστό: φέτος αλλά και τον ερχόμενο χρόνο οι πληθωριστικές πιέσεις θα είναι σημαντικές, οι τιμές θα ανεβαίνουν.

Η εξέλιξη φαίνεται να έχει κινητοποιήσει τους καταναλωτές, η συμπεριφορά των οποίων άλλαξε ταχέως. Αντίθετα οι επιχειρήσεις δυσκολεύονται στην προσαρμογή στις νέες συνθήκες και οι περισσότερες απλά «απολαμβάνουν» τα «δώρα» του πληθωρισμού. Έχουν υψηλότερες πωλήσεις με τον ίδιο όγκο δουλειάς, πληρώνουν ευκολότερα δάνεια και άλλες υποχρεώσεις που «τρώει» ο αυξημένος τιμάρθμος.

Οι καταναλωτές προβάλλουν ισχυρή άμυνα. Έρευνα σε ευρωπαϊκές χώρες (Consumer Pulse Survey) διαπιστώνει ότι η ανησυχία για άνοδο των τιμών θεωρείται πλέον πιο σημαντική από την εισβολή στην Ουκρανία. Οι περισσότεροι καταναλωτές προβληματίζονται για την οικονομική κατάσταση στη χώρα τους και λαμβάνουν μέτρα: Δύο στους τρεις καταναλωτές αλλάζουν συμπεριφορά, προτιμώντας λιγότερες αγορές κάθε φορά που επισκέπτονται το σούπερ μάρκετ. Κι ενώ το «καλάθι» είναι μικρότερο, αγοράζουν φθηνότερα προϊόντα χωρίς να παραλείπουν να αποφύγουν επώνυμα προϊόντα που προτιμούσαν. Ορισμένοι αλλάζουν και σούπερ μάρκετ επιλέγοντας προσιμότερες που προβάλλονται. Ειδικά σε προϊόντα οικιακής χρήσης, κατεψυγμένα, σνακ, γλυκά και αναψυκτικά, η στροφή σε φθηνότερα προϊόντα είναι σημαντική.

Διαφοροποιείται η συμπεριφορά ανάλογα με την ηλικία. Η γενιά που είναι κάτω από 25 (Gen Z) δεν περιορίζει ιδιαίτερα τις αγορές. Από τους μεγαλύτερους, που είναι γύρω στα 30 (Millennials) μόνον οι μισοί δηλώνουν ότι σκοπεύουν να... περιποισθούν τον εαυτό τους με μια αγορά. Οι σαραντάρδες της Gen X είναι πιο επιφυλακτικοί, ενώ οι μεγαλύτεροι (58-67 ετών) σε ποσοστό 75% δεν προγραμματίζουν αγορές πέραν από τα αναγκαία.

Κι ενώ η προσαρμογή των καταναλωτών στις νέες συνθήκες είναι άμεση, οι περισσότερες επιχειρήσεις δυσκο-

λεύονται. Δεν μπορούν να προσαρμοστούν επειδή δεσμεύονται από το παρελθόν, έχουν κουρασμένη διοίκηση, αγνοούν σε ποιες κατευθύνσεις στρέφονται οι καταναλωτές αναζητώντας αξία. Αδυνατούν να επανασχεδιάσουν τα προϊόντα, τις υπηρεσίες και την εμπειρία που προσφέρουν στους καταναλωτές.

Κι όμως όλα αυτά δεν είναι τόσο δυσάρεστα όπως φαίνονται. Η παρακμή κάποιων είναι η ευκαιρία για άλλους που είτε από γνώση και σχέδιο είτε από τύχη είναι έτοιμοι να καλύψουν ανάγκες και να αναπληρωθούν. Η σημερινή κρίση, όπως συχνά συμβαίνει, θα φέρει στο επίκεντρο νέες πρωτοβουλίες, αλλά και μια ραγδαία ανάπτυξη στο επίκεντρο της οποίας θα βρίσκονται όποιοι μπορούν να ξεφύγουν από το παρελθόν.

Δεν είναι εύκολο το γχείρημα, καθώς η εκτίναξη πληθωρισμού ήταν γνωστή μόνον από ακαδημαϊκά χειρίδια τα τελευταία τριάντα χρόνια, ενώ οι γεωπολιτικές εντάσεις και οι ψηφιακές δυνατότητες εταιρειών και καταναλωτών δημιουργούν νέους κινδύνους αλλά και άγνωστες ευκαιρίες.

Μέσα στο περιβάλλον αυτό, οι επιχειρήσεις καλούνται να βρουν τον ταχύτερο δρόμο για να αναδιαρθρώσουν την εφοδιαστική αλυσίδα που τους αφορά και η οποία ενδεχομένως έπασσε, να ελέγξουν το κόστος ενισχύοντας τη βιωσιμότητα της εταιρείας, να θέσουν προτεραιότητες και να επανοργανώσουν τις δραστηριότητες. Επιπλέον, αντιμετωπίζουν νέα προβλήματα όπως η έλλειψη προσωπικού και η ανάγκη να προσελκύσουν τα talénτα που χρειάζονται. Η ουσιαστική όμως πρόκληση είναι να δημιουργήσουν αξία για τους πελάτες που τους απασχολούν, να κερδίσουν και να πληρώσουν το κόστος. Κι όμως αυτή η εύκολη διατύπωση κρύβει μεγάλες προκλήσεις, η ισχυρότερη από τις οποίες είναι η ανάγκη οι επικεφαλής των εταιρειών να «επανεφεύρουν» τον εαυτόν τους. Αυτή είναι η πραγματική δυσκολία και αποτελεί ανέφικτο στόχο για τους περισσότερους. Γι' αυτό το κενό θα καλυφθεί από άλλους.

Κύμα πράσινων επενδύσεων από τις ελληνικές επιχειρήσεις

Το 44,3% των έργων του Ταμείου Ανάκαμψης σχετίζεται με την πράσινη μετάβαση

Του **ΔΗΜΗΤΡΗ ΔΕΛΕΒΕΓΚΟΥ**

Παρότι η πράσινη μετάβαση αποτελεί στρατηγικό στόχο της χώρας εδώ και πολλά χρόνια, το επενδυτικό κενό του green deal παραμένει ιδιαίτερα υψηλό. Είναι ενδεικτικό ότι το 44,3% του προϋπολογισμού, ύψους 30 δισ. ευρώ, των έργων του Ταμείου Ανάκαμψης σχετίζεται με την πράσινη μετάβαση, χωρίς να ληφθούν υπόψη οι επενδύσεις με τη μορφή των δημόσιων έργων, των συμπράξεων δημόσιου - ιδιωτικού τομέα (ΣΔΙΤ) και των συμβάσεων παραχώρησης. Την ίδια στιγμή, σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης, εκτιμάται ότι θα απαιτηθούν πρόσθετες δημόσιες και ιδιωτικές επενδύσεις 520 δισ. ευρώ, ετησίως, έως το 2030. Με τα δεδομένα αυτά, οι επιχειρήσεις εντείνουν τις επενδύσεις τους σε τεχνολογίες και ενεργειακές υποδομές που εξασφαλίζουν περιορισμένο περιβαλλοντικό αποτύπωμα.

Μία από τις τελευταίες επενδύσεις αυτού του είδους περιλαμβάνει την εξαγορά από τον ενεργειακό πάροχο Nrg του ομίλου Motor Oil του 60% της Automotive Solutions, που δραστηριοποιείται στον τομέα της ηλεκτροκίνησης από το 2002. Το συγκεκριμένο deal εξυπηρετεί τον στόχο της Nrg για τη δημιουργία του πρατηρίου του μέλλοντος, όπου, μεταξύ άλλων, θα καθίσταται εφικτή η φόρτιση ηλεκτρικών αυτοκινήτων

Μεγάλα projects σε νέες τεχνολογίες και ενεργειακές υποδομές φιλικές προς το περιβάλλον.

και θα εξυπηρετείται ο στρατηγικός στόχος της Nrg να δημιουργήσει το μεγαλύτερο στην Ελλάδα δίκτυο φόρτισης ηλεκτρικών αυτοκινήτων στην Ελλάδα, καλύπτοντας όλους τους εθνικούς οδικούς άξονες.

Αλλά και η ΔΕΗ, που διαθέτει σήμερα το μεγαλύτερο δίκτυο σταθμών φόρτισης ηλεκτρικών οχημάτων στην Ελλάδα (ΔΕΗ Blue), προχώρησε πριν από περίπου ένα μήνα στην εξαγορά της εταιρείας παροχής υπηρεσιών ηλεκτροκίνησης Carge. Πρόκειται για startup που έχει αναπτύξει λογισμικό για εφαρμογές οι οποίες, μεταξύ άλλων, δίνουν τη δυνατότητα στον χρήστη να πληρωθεί μέσα από έναν ψηφιακό χάρτη φθάνοντας στον σταθμό φόρτισης από την κα-

Τα θαλάσσια αιολικά πάρκα αποτελούν ανερχόμενη κατηγορία παραγωγής ενέργειας από ΑΠΕ. Οι κατασκευαστικοί όμιλοι προχωρούν σε στρατηγικές συμμαχίες με ξένους ομίλους για την υλοποίηση τέτοιου είδους έργων.

λύτερη και ταχύτερη διαδρομή. Στο υδρογόνο, ο όμιλος Motor Oil, που αποτελεί ήδη παραγωγό μέσω του διυλιστηρίου των Αγίων Θεοδώρων, εντείνει τις επενδύσεις του. Ως εκ τούτου, από κοινού με τη ΔΕΗ προχώρησε πρόσφατα στη σύσταση της εταιρείας Hellenic Hydrogen με σκοπό την ανάπτυξη έργων παραγωγής πράσινου υδρογόνου στην Ελλάδα. Επενδύσεις της τάξεως των 2 δισ. ευρώ στην παραγωγή και αποθήκευση καθαρής ενέργειας υλοποιεί η ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ, με το πράσινο χαρτοφυλάκιο του ομίλου να περιλαμβάνει την ανάπτυξη νέων αιολικών και φωτοβολταϊκών πάρκων συνολικής ισχύος περίπου 4 GW, υδροηλεκτρικά πάρκα και έργα αντλιοσταμείων 1,25 GW,

καθώς και έργα αποθήκευσης και άλλων τεχνολογιών (βιοαέριο, βιομάζα κ.ά.) συνολικής ισχύος περίπου 0,25 GW. Δραστηριοποιείται και στην αγορά των θαλάσσιων αιολικών πάρκων.

Επίσης, με τα θαλάσσια αιολικά πάρκα να αποτελούν ανερχόμενη κατηγορία παραγωγής ενέργειας από ΑΠΕ, οι κατασκευαστικοί όμιλοι προχωρούν σε στρατηγικές συμμαχίες με ξένους ομίλους για την υλοποίηση τέτοιου είδους έργων. Προς την κατεύθυνση αυτή, η ΤΕΡΝΑ Ενεργειακή έχει συνάψει στρατηγική συμμαχία με την Ocean Winds, ενώ ο όμιλος Μυτιληνναίου έχει συστήσει κοινό σχήμα με την Copenhagen Infrastructure Partners (CIP). Αλλά και η

Intrakat έχει στρατηγική συνεργασία με τη Βελγική Parkwind.

Τα βιώσιμα αεροπορικά καύσιμα (SAF), που παράγονται από ανανεώσιμες πρώτες ύλες και υποκαθιστούν το συμβατικό αεροπορικό ντίζελ, παρότι κοστίζουν τέσσερις φορές περισσότερο, αποτελούν μονόδρομο για τις αερομεταφορές. Ως εκ τούτου, η Aegean προχώρησε πρόσφατα σε συμφωνία με την «Ελληνικά Πετρέλαια» που, μέσω της θυγατρικής της, ΕΚΟ, θα προμηθεύει τα αεροσκάφη της αεροπορικής που αναχωρούν από τη βάση της στη Θεσσαλονίκη. Σε δεύτερη φάση η συνεργασία των δύο εταιρειών θα επεκταθεί και για τις πτήσεις από την Αθήνα.

Στο 6% τα κόκκινα δάνεια των τραπεζών το 2023

Της **ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΚΟΥΡΤΑΛΗ**

Κάτω από το 7% θα διαμορφωθεί ο δείκτης μη εξυπηρετούμενων δανείων των ελληνικών τραπεζών το 2022, ενώ το 2023 θα υποχωρήσει περαιτέρω στο 6% περίπου, όπως εκτιμά ο οίκος αξιολόγησης Fitch Ratings, παρά το ενεργειακό και πληθωριστικό σοκ που κτυπά την ευρωπαϊκή οικονομία. Πάντως προειδοποιεί ότι υπάρχει κίνδυνος σχηματισμού νέων NPEs σε περίπτωση που το μακροοικονομικό περιβάλλον επιδεινωθεί περαιτέρω.

Η Fitch αναμένει ότι τα ποσοστά αθέτησης των δανείων θα αυξηθούν λόγω των επιπτώσεων του υψηλού πληθωρισμού, της διαταραχής της εφοδιαστικής αλυσίδας και της οικονομικής επιβράδυνσης, με τις πιθανότητες μιας τεχνικής ύφεσης στην Ευρώπη να αυξάνονται λόγω και της εφαρμογής δελτίου ενέργειας τον χειμώνα.

Ωστόσο, όπως τονίζει, τα κεφαλαιακά αποθέματα των τραπεζών του Νότου παραμένουν σε υψηλά επίπεδα και η απόδοση των δανείων είναι ικανοποιητική από τότε που έληξαν τα μορατόριουμ δανείων που σχετίζονται με την πανδημία. Η αύξηση των επιτοκίων της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας και η στρατηγική εξοικονόμησης

«Θωρακισμένες» έναντι των κινδύνων χάρη στην αξιολόγησή τους, τονίζει σε έκθεσή της η Fitch Ratings.

κόστους που ακολουθούν οι τράπεζες, θα υποστηρίξουν την κερδοφορία και ο οίκος αναμένει ότι οι πωλήσεις μη εξυπηρετούμενων δανείων θα συνεχιστούν, αν και πιο αργά από ό,τι τα τελευταία χρόνια.

Σε ό,τι αφορά τις ελληνικές τράπεζες ειδικότερα, η Fitch αναφέρει ότι είναι και αυτές «θωρακισμένες» έναντι των κινδύνων χάρη στην αξιολόγησή τους, και δεν αναμένει ότι οι προγραμματισμένες πωλήσεις προβληματικών περιουσιακών στοιχείων θα επηρεαστούν από την τρέχουσα μακροοικονομική αβεβαιότητα. Ο οίκος αναμένει ότι ο δείκτης NPE του ελληνικού κλάδου θα διαμορφωθεί σε υψηλά μονοψήφια επίπεδα μέχρι το τέλος του 2022, και κοντά στο 7% από 8% που ανέμενε πριν, αν και τα δάνεια που προηγουμένως υπόκειντο σε μορατόριουμ αντιπροσωπεύουν σημαντικό κίνδυνο για την ποιό-

τητα του ενεργητικού εάν οι οικονομικές προοπτικές επιδεινωθούν περαιτέρω. Και αυτό γιατί από αυτά τα δάνεια, όπως σημειώνει, το 16% ταξινομήθηκε ως στάδιο 3 στα τέλη Μαρτίου 2022, με βάση τις εκτιμήσεις της Ευρωπαϊκής Αρχής Τραπεζών, και περίπου το 39% ως στάδιο 2. Η Fitch μείωσε πρόσφατα τις προβλέψεις της για την ανάπτυξη της Ελλάδας για το 2022 και το 2023, καθώς οι τελευταίες που είχε κάνει ήταν τον Ιανουάριο και πριν από τον πόλεμο στην Ουκρανία. Ετσι αναμένει ανάπτυξη 3,5% φέτος (από 4,1% πριν) και 3,2% το 2023 (έναντι 4% προηγούμενων).

Το 2023 η Fitch εκτιμά ότι ο δείκτης NPE των ελληνικών τραπεζών θα μειωθεί περαιτέρω και κοντά στο 6% από 8% που ανέμενε πριν, έχοντας σημειώσει τεράστια βελτίωση από το 29% που είχε διαμορφωθεί στο 2020.

Αξίζει να σημειωθεί πως τόσο η Axia Research όσο και η JP Morgan σημείωσαν σε εκθέσεις τους την τελευταία εβδομάδα πως το β' τρίμηνο του 2022 αποτελεί ορόσημο για τις ελληνικές τράπεζες καθώς για πρώτη φορά από το 2009 και οι τέσσερις συστημικές αναμένεται να έχουν σημειώσει μονοψήφιους δείκτες NPEs.

Το 2023 η Fitch εκτιμά ότι ο δείκτης NPE των ελληνικών τραπεζών θα μειωθεί περαιτέρω και κοντά στο 6% από 8% που ανέμενε πριν.

Από μεγάλες εταιρείες έγινε το 55% των εξαγωγών το 2020

Λίγες και στην πραγματικότητα οι πολύ μεγάλες είναι οι επιχειρήσεις που πραγματοποιούν κυρίως εξαγωγές, με τις περισσότερες μικρές να περιορίζουν τη δραστηριότητά τους στην εγχώρια αγορά, κάτι ωστόσο που έχει ως συνέπεια μικρά περιθώρια ανάπτυξης. Σύμφωνα με τα στοιχεία που ανακοίνωσε χθες η Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛΣΤΑΤ), οι μεγάλες επιχειρήσεις, με πάνω από 249 απασχολούμενους, οι οποίες αποτελούν το 1,8% του συνολικού αριθμού των εξαγωγικών επιχειρήσεων, πραγματοποίησαν το 55% της συνολικής αξίας των ε-

ξαγωγών το 2020, δηλαδή 15,65 δισ. ευρώ. Στον αντίποδα βρίσκονται οι μικρές επιχειρήσεις με λιγότερους από 50 απασχολούμενους. Αν και αποτελούν το 90% του συνολικού αριθμού των εξαγωγικών επιχειρήσεων, πραγματοποίησαν το 23,9% της συνολικής αξίας των εξαγωγών το 2020, δηλαδή 6,82 δισ. ευρώ. Οι μεσαίες επιχειρήσεις που απασχολούν από 50 έως 249 άτομα και αποτελούν το 7,9% του συνολικού αριθμού των εξαγωγικών επιχειρήσεων, πραγματοποίησαν το 21,1% της συνολικής αξίας των εξαγωγών, δηλαδή 5,9 δισ. ευρώ.

Deloitte.

Στην Deloitte παρέχουμε στους πελάτες μας ευρύ φάσμα απόψεων, ικανοτήτων και δημιουργικότητας που απαιτούνται για την επίτευξη **αποτελεσμάτων με θετικό αντίκτυπο.**

© 2022 Deloitte Limited

Connect for **impact.**

www.deloitte.com/cy

